

312468

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఫిబ్రవరినెల 21-వ తేది శుక్రవారము
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY, 21th FEBRUARY 1930.
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర మాఖమాస బహుళ అష్టమి } సంచిక ౨౭౨
No. 272

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీనివంటిది

ఈ నొప్పుల మాన్యును. వాయువుబొట్ట
బాళును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
బొట్ట బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన తీరమంటలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విశేషము
అలో గూడ వాడుచున్నారు.



BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
తేలకుతేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

సంచితాన శీతీ చూచి కొనిన
తానము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీహ 1-3 0-10-0
దబ్బితో 1-3 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలసిది.

అమృతాంజన : డిపో

6, 7 కలము కట్టవీధి, చంద్రావతి

109, ఫ్రెజర్‌జడ్డు, పొద్దు, బొంబాయి.

ఇండియా గవర్నమెంటు వారి
పోస్టు ఆఫీసు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు
యిప్పుడు రు 7-12-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత
రు. 10 యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 5-4-0 వత్తున కాంపౌండువడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించ నవసరములేదు. చేరినవారికి ఒకవత్సరమైనపిమ్మట వడ్డీతో
సహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చివేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు. 10,000 లకు మించకుండ

సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్లపట్టి నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసుకొనుడు.

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదిలోగా మీరు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లను కొనియుండినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు దానిని మార్కునవసరము
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుంచినచో రు. 10 లకు బదులు రు. 13 మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపుగా రొక్కము కావలయునని కోరువారికి వడ్డీతో
సహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చివేయబడును. వివరములకు యేబోస్టల్‌ఆఫీసుసంపై నను అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును.

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

కాంట్రా సెప్టిన్

బక్కలే సులభమైన సురక్షితోపాయం
16 మోతాదుల ట్యాబులు 1-12-0
ట్యాబులకు ఇతర వివరములకు:—

బి. గామపరదరావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు-సోల్ ఏజంట్లు

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్

ఇతర టెబుల్టులు అండ్, డ్రగ్స్టులవద్ద కూడ దొరుకును.

రాజమోహన హేరాయిలు

శ్రమమయిన సువాసనగల తలనూనె



తలనొప్పి, మాడుపాటు, చుండ
అకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయుట
శిశోజడిమి మొదలగువాటిని హరించి
మొదలగు చల్లదనమును, బుద్ధి బా
మును, కలిగించి వెంట్రుకలను నల్ల
పరిచి వృద్ధినించును.

1 సిసాకు 1. 8 సిసాలు రు 2-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అంతా శ్రద్ధనమాజం, పేటికేవి, వెల్లూరు, వాగ

నాచురిక

106-2

ఈమధ్య కొందరు మృత్యుమార్గములపట్టి మార్పుల
తయారుచేసి నాచురికను వేసికొని అమ్ముచున్నారు. అట్టిమార్పు
లున్నంతమాత్రమున అవి వున్న బట్టలు మాచి అని ప్రజలు పొర
పాటు పడవచ్చు. పెద్దాపురము కిక్కిరపంచలు కొనుగోవునకు
మాయొక్క శ్రేణులకు మార్పులు, ఆ మార్పులకొంద మార్కం
పెనీ నీలును అమ్ములమీదవున్నవా లేవా అని పరీక్ష చేసి
మాచి ఉన్నయెడలమాత్రమే కొనుగోవునకు. లేనియెడల కొను
గోవునకి వేరేచెప్ప నక్కరలేదు.

మావద్ద సిల్క్స్ ఖండునాలు ధోవతులు, మర్రింగులు,
కోటింగులు, నారమడి (పాన్సు) పంచలు, చీరలు మొదలయి
నవి అన్ని రూపలలోను, అన్ని ప్రజలలోను ఉన్నవి. నగిషీ
అంచులతోను, జరితోను, జరి తమండగను, బీదలకును, ధనవంతు
లకును అన్ని తరగతులవారికి ఉపయోగించునట్లు చీరలు
వగైరాలు మాయొద్ద దొరకును. రు 500/-ల రూపాయలవరకు
ఖరీదుగల చీరలు తయారు చేసియున్నాము.

కాంపిల్స్ కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఇల్లు విన్నవించు,

ముప్పన సోమరాజు & ఏర్నాజు.

ప్రాచయిటర్లు, శ్రీ లక్ష్మీశిల్ప ఫ్యాక్టరీ పెద్దాపురం
తంజివిలాసము } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)
"సిల్క్స్-గుడ్స్"

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గవర్నరు మిక్చర్

గవర్నరుగారికి 3 రోజులలో ముందుకు

(1) ఈమందు పెరికోగములను నివారించి మృత్యు
విడుదలపడకుండా గలగు పోటు, మంట, చురుకును యుజ్యము
అతోను పెట్టికారితోను నిమిత్తమునెంతో తక్కువ ధరకొరకు
పీసా 1-12-0 గా 1-12-0

మూర్ఖాభివృద్ధి

(2) ఈమందు టెంటునెట్టి మూర్ఖత్వమును యెత్తునను
త్వరమునందీయన్న మూర్ఖులైనను గాఢరచిగా మారుచును.
నెలకు పదిపావుమందు రు 3-0-0.

పాడలకు తైలము

131

(3) ఈ తైలము తైలవాడలసే గాక యిదిరవికము లైన
పాడలను గూడ పోగుట్టును. ఇంకను తొమర, గడ్డి, కర్పాటి
మొదలగుగాగల అన్ని విధములైన చిర్యవ్యాధులను పోగొట్టి చిర్య
మును మామూలునీతికి మార్చును. చర్మ 1 కి రు 1-0-0.
"గుంటూరు జిల్లాకు యేతెంట్టు:—
తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు."

ఏ జెంటిల్స్ కావలెను.

181

యెత్తుకు వై యెత్తు

(యద్దనపూడి వెంకటరత్నంగారు)

పూర్వకాలము దొకరాజు రాజ్యమును చుండెనాడు
అతడు తన శౌర్యవ్రతములకు, బుద్ధిశక్తిలకు నూతగాజేసి,
పరస్పర వైమమ్యములకు నిలయును పన్ని పాతదేశములను
అనాయాసముగా నాక్రమింపగలిగెను. రథగజసరగములగు
యుద్ధభూమియందు ప్రవేశపెట్టిన దత్తజే. సాగినంతవరకు దిండ
యాత్రి విజయవంతముగానే సాగినది. ప్రతిభాకాలరగు వార
లకు, తమ చిత్తవృత్తికి అంతరాయములు కలుగనని తోచినప్పు
డు, మెల్లగా చెమటకు మరలుట నై జముగాన, అట్టి నీతి ననుస
రించిడే, యాప్రభువుకూడ, స్వదేశోన్ముఖుడాయెను. ఘట
మునింటికి జేరజేసినాడుగాని, మనస్సునాత్రము కుడుటబడ
లేదు. తాను తరచునొట్టిన ప్రజలే తన్ను వెంటాడింతురేమో
అనే అనుమానముకనక, తాను వారిపైన ప్రయోగించిన సాధ
నసంపత్తికే, తనపైనగూడ ప్రయోగించురేమో అనుభూతాహ
మొకవంక, కంపింప జేయుచుండెను. విజయము చేసారినదని
యువ్వెల్లారు చుండెనుగాని, దానివలన చేసారిన విధము నిర్
మైనదను నమ్మక మురలేదు.

తదాది, నిద్రాహారములు విస్మరించి, వ్యూహముల
పై వ్యూహములను పన్ను మొదలిడెను. కడప
టికి దొరికిందొకటి, తన వ్యూహము నాచరణలోనికి దెచ్చుటయ
న, తన దేశమునందు విస్తారము జనసముదాయమును జేర్చగలుగు
ట. ఒకపర్యాయ మునునొట్టిన వానిని, తిరిగిపొమ్మనినను,
"నేనుపోను" అనునంతటి అనురాగ మాదేశముం దుదయింపజే
యుట" అట్టివారల ఉనికిపాటువలన, తన ప్రభుత్వమునకు,
తలుపుత్వము, ఆదాయమునకు అభ్యుదయము, చేసారటకు సదు
పాఠములుమధుర్బుట. ఇది యితని వ్యూహముయొక్క సారాంశ
ము-జీతమిచ్చిన తన తరపున యుద్ధముచేయుట కంగీకరింప
యొద్దగట్లు లాకాలముం దుండెనాడుకారు. ప్రాద్దున్న మొదలు
సాయుకాలమువరకు యుద్ధభూమి యందుండలం. సాయం
కాలము యెవరింటిపద్ద వారే భోజనంచేయడం-మొన్న మొన్నటి
వరకు మొఖాసాలు, జాగీరులు తంతిడే.

ఏమనెచే నే నీవారము జనసముదాయము గమిగుడు
తారు? జనసముదాయము గమిగుర్చిన తర్వాత ఉపపత్తికి తెర
వేర్చబడక నిరుద్యోగులగు నుంచిన, విపరీత బుద్ధులపుట్టి
రాష్ట్రవిప్లవనూచన ఎగురెత్తినవారు. అట్టిపరిస్థితులు సుభ
వించినయెడల, తనపక్షకి విధేయులవలన గాక, స్వీయదేశాల
వలననే ముప్పువాటిక తప్పరా? అని తలపోయగా, తలపోయా
కుదకు నిజప్రకారమున మార్గము సన్నించినది- తన పాలిత
దేశముందు విస్తారము జీవనముచుండుటలకు కన్నెట్టెను. వీటికి,
గట్టు, ఆనకట్టు, కాలునెల, ఇంతెనలు, ఇత్యాదులను నిర్మించి,
వాటి క్రిందిభూములను ప్రజలప పన్ను గట్టియిచ్చి, తాళములు
మాత్రము తనచేతియందుంచుకొనుట (జేయస్కరముని మోచిం
చెను. ఇందువలన, ప్రజాసముదాయ మభివృద్ధినించుతారు. ఎక
రసుభూమి కాలనకంద వున్నదంటే పాట్లగడపక పోయినా
వారి నంటిపెట్టుకొనివుంటారు. తాళం చేతిలో వున్నదిగనుక
పిల్లినీ పలుకుతాడు. పన్నుగట్టి యిస్తాము గనుక, ఆదాయమా
అభివృద్ధినించుతుంది-అని అలోచించాడు.

ఇందువలన, రాజకీయసౌకర్యము లెట్టివియన, పూర్వకా
లమునందు ఈతప్పుదోషము పరిపాలించిన, సోఫాస్థిగము అను
రాజు, తనదేశములోనికి, శత్రునైత్యముల, రథగజసరగముల
శిఘ్రగామిశ్యమున కంతరాయము గలిగించుటకుగాను, నైలు
నదినకుసరించి, హిందూన్మి కాలనెలను అన్నిచైత్రులా త్రవ్వించెను.
బావిలోని యాదేశోధులు, సముద్రమునందీ శత్రునైత్య
ములు ఓడలలోనుండి వచ్చి, నదీముఖద్వారములనుండా, తమ
దేశాంతర్యాగములకు చొర విలుండకుండుటకుగాను ఆనకట్టలను
కట్టుకొనిరి. చినాదేశీయులు తమ దేశ మన్యప్రాంతములవారితో
ముట్టడిపబడినప్పుడు, దేశమందలి విభిధాంతర్యాగములనందుం
డైతి ప్రజలను, ఆనకట్టపద్ధతులకు, నీకోజున ద్వైప్రాంత
మునందు కేంద్రీకరింప జేయునలెనన, ఆప్రాంతములందు కేంద్రీ
కరింపజేయుటకు వీలుండుపట్టు నదిలన్నిటిని కాలనెలముల
ముగా ఒకదానితో నురి యొక దాని ని కలిపిరి. నదుల
కరువుకల్లలను గట్టుమర్చినయెడల, ఎరలవడే, నీరు పొందిపారలి,
దేశము దుర్భిక్షముగాక, ప్రజలను పోషింపవలసిన బాధ్యతనుండి,
రాజును తప్పించును. విస్తారము కాలనెలను త్రవ్వించినయెడల,
ఎరదవెలువడలనీప్రదేశము విస్తరిల్లి, తీవ్రతత్వము. యత్యాది
సౌకర్యముల నాతడు హృదయము గావించుకొనెను.

ఇకప్రజలు, ఒక ప్రాంతమునుండి మరియొక ప్రాంతము
నకు నడచిపో నవసరముండక, పడవలప్రయాణము మరగి నుఖ
పడుదురు. రాకపోకల సౌకర్యమువలన, వ్యాపారము విరివిగాం
చును. నీటిగట్టవలన పంట:జపాదగునని వెరవుండదు. ఆనకట్ట
లుండి నీరు నిలువజేయుటవలన, పంటనమ్మక మను నిశ్చయము
గుదురును.

రాజుతన పన్నుగడ నాచరణలో పెట్టెను. ప్రజలందు
గిమగుట్ట, రాజాజ్ఞాను నిర్వహించిరి. రాజునకు తన ప్రభుత్వ
ము సీరియసునమ్మకము కుదిరెను. ప్రజలు యిదివరకెన్నడు అను
భవించని నుఖమున కలవడిరి. కొంతకాలమిట్లు గతించినది-కాని
రాజంతటితో తనవినందలేదు-వ్యాపారము జేయవలెనని తలంపు
కలిగినది-తన దేశమందలి పంటభూములలోని ఫలసాయము తనకే
విక్రయించులెనని తాసింపెను-ప్రభుత్వమువారు కొనుట కుపక్ర
మించినయెడల వెంటనే విడుదలయగుననియును, తూచుకున్నత
క్షణం సొమ్ము చేతులోపడుననియును కుతూహలపడి, వ్యవసా
యదారు లెట్లే గావించజొచ్చిరి

అటువార్తలై కొంతకాలమునకు మీకు కావలసిన పక్షపదార్థ
ములు కూడి తాజేర్చరి న దుకాణాదారుల వద్దనుంచి కొనుగోలు
నని యాజ్ఞాపించెను. దీనితోటి, కొంచెం అనుమానంపుట్టి,
యందులో యేదో వున్నదని ప్రజలు గుగుసలాడ మొదలిడిరి.
విధితక కొంతకాలము ఆనుసరించివారు గాని, తుదకు పాట్లు
గడుచుటయే దుర్గర మైనందున, నిర్లక్ష్యము జేయసాగిరి. నిర్ల
క్ష్యము ప్రత్యక్షమైనకొలది, నిర్లంధము మూర్తిభింప పముక
ట్టెను. నిర్లంధము తాండవిమాడజొచ్చిన కొలది, ప్రజలలో
తీవ్ర విచక్షణ బయల్పడెదలి, రహస్యము వెల్లడైనది. వెంటనే,
ప్రజలు, మాకు పండిత ముడిపదార్థములను మికివ్వము. మీరి
చ్చు పక్షపదార్థములను మేము స్వీకరింపము. యిదియే మాప్ర
తిన యని వెల్లడించిరి. అటువార్తలై, రాజు యిందలి నష్టము
ను కూడదీయదలచుకొని, భూమిపన్ను నెచ్చింప జూచెను.
వ్యవసాయదారులు పన్ను చెల్లింప కెగిరెట్టిరి. రాజు భూములను
వేలం వేయింపజూచెను. కొనువా రెవరును ముందుకు రాలేదు.

వ్యవసాయపు భూములప నీరిచ్చుటకు రాజు నిరాకరించెను.
దున్నవారలు, పల్లపు పైకలకు ప్రతిపద్ధాగా మెరక పైకలను
పండిదుట కుపక్రమించిరి. కాలనెలలోని నీ రా సంవత్సరము
అమ్ముడుగానందున, నాటిని భరించుట కొంతకాలమునకు భార
వహించు నేమోయని, సం జోచింప నలసి వచ్చినది.

ఇదివరకు విదేశములనుండి పక్షపదార్థములు నిరివిగా
వచ్చెడివిగాని వాటి విని మార్పాడ తగ్గి వాయినది. ఎప్పుటికి గా
జున కింకొకయూరూ భాడమూపినది. అది యెట్టియన విదేశముల
నుండి ముడిపదార్థములు తెచ్చించి యీ దేశమం దిమ్మించిన
యెడల న్యవసాయదారు పండితు ముడిపదార్థముయొక్క
విడుదల తగ్గి భరమండగించుటలన ప్రజలు పూర్వమునలేనే ఆ
జ్ఞానువర్తులనువారి విశ్వసించుగాని యిదియును కార్యకారి
కాలేదు. పల్లపు పంట విడుదలకై దరమందగిల్లినంతలే వ్యవ
సాయదారుల దృష్టి తోటపైకలపై పైపునకు మరలినది. తోటపై
కల విస్తీర్ణ మతిశయించినయెడల తన మనోభిప్రాయ నిర్ధారదని
రాజు గ్రహించి ప్రభుత్వపు అనుగుణితేవిదే తోటపైకల విస్తీ
ర్ణము నతిశయింపదేయగాడదని కాజ్ఞాపించెను.

ఈ విధముగా, ఆరాజు ప్రభుత్వము యెత్తులకు వైయెత్తు
లతో కాలకు వెళ్లజచ్చెను. తాను పన్నున వ్యూహము వేరు.
దానిని ఆనరం తో తెట్టుపట్టి చిత్తవృత్తిచేను. యీ రెంటికి
భిన్నమైనది తానక్షేపించిన యాపిప్రసంగం. ఇట్టి మార్పులకు కార
ణము ఈశ్వర విలాసమా? నానసిక నిలాసమా?

ఇట్టి చారిత్రికాంశముల మనస్సునందుంచుకొనియే అర్థ
శాస్త్ర పరిజ్ఞానియగు డా॥ సిక్కిర, రాజ్యాధికారముతోవ్యాపా
ర సౌకర్యములను మేళవింపబడున దెప్పటికైనను అనర్థదాయ
కమేయని సిద్ధాంతకేరించింపను, ఆయన శిష్యులే యిట్టి సిద్ధాం
తము లోకన్యాయము ననుసరించి. నిర్మూలపారు వై నవ్వటికి
ఈస్టిండియా కంపెనీవారి పరిస్థితుల ననుసరించి అన్నిటిలో
వీరి కీనూత్ర మన్యయించుచు పూర్వపుక్షము జేసినని యెద్దరు
ధారకాలముపొట్టిరీ ఆత్మ ద డ్రిటిషుయంపైర్ అను పుస్తకము
యొక్క 387 పేజీలో వర్ణిస్తేరింపబడి యున్నది.—

ఒక ఔషధ విసోదము



మరియు

కలరా నివారిణి

హాడ్సోటీస్ అరికుజేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునందున్న వాటిలో అమానుషమైన ఓషధి.
కలరాకు, అతివారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే నుణుమిచ్చు
చున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుకూలమైన
వరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికొలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్స్టిట్యూట్

పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

అనువాదసమితి

పాలకొండ - (విశాఖపట్టణం జిల్లా)

16-2-30 తేదీని సాయంత్రము ౧౦ 4 లకు బోర్డు 'గృహ-లలో' సీసమితి ప్రారంభోత్సవము జరిగినది. 10 మంది సభ్యులు పలుభావల సెరింగినారు. ఇందు కొందరం ద్రలోకమునకు చిరపరిచితులే. ఇతర భావలలోనుండు రస వింతములను గ్రంథములను ఆంధ్రభాషలోని కవచమిచ్చి గ్రంథ మాలావిధానముల ననుసరించి సంవత్సరమునకు ఆరు పుస్తకముల వంతున అయిన ఖర్చులను మాత్రమే పుచ్చుకొని ఆంధ్రమహాళ యులకు సమర్పించుటయే యీసమితి ముఖ్యోద్దేశము.

ఈ సమితి సభ్యులైన భాషాసేవయే తమకర్తవ్యము గానెంచి పట్టుదలతో పని చేయుచున్నారు. ఇందు ముఖ్యులు బహుభాషావికారదులును, సుప్రసిద్ధకవులును, ఆంధ్రలోక చిరపరిచితులను నగు శ్రీ మంగిపూడి శ్రీరామచంద్రశాస్త్రి, శేర్ల శారాయణమూర్తిగారు.

ఆనాటి సభ కథ్యులు మహారాజశ్రీ అలైన నూర్య ప్రకాశరావు మహాశయోగాదు, ఆహ్వాన సంఘ కార్యదర్శి. మి అలైన దామోదర రావుగారు విద్యవైద్యులు.

ఈ సమితికి మి యత్నాపాత్రుని కూర్చి నాయకుగా ముద్రాయంత్రము నొసంగి ఆంధ్రలోకమునకు ఆంధ్రభాష కు మహాపకార మొనర్చి, ఆంధ్ర మహాజనుల యాదరణము నకన, ఆశీర్వాదమునకు పాత్రులయిరి. (ఒక విలేఖరి)

మేడూరు ప్రాంతము (తూర్పుకృష్ణా)

ఖద్దరు పని

మూరు 2,3 సం॥రములనుండి ఖద్దరుపత్త వ్యాపకము బాపగానున్నది. స్త్రీలు సన్నిహితు లీసి అమ్ముచున్నారు. మావయపుకు ఘంటసాల, పురిటిగడ్డ పుత్త తిస్తానములలోబా గుగా బట్టతయై ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతములకు ఎగుమతి అగుచున్నది. భట్లపెనుగ్రా, కపిలేశ్వరపురం, మేడూరుగ్రా మాదులలో స్టాండ్స్థాపించి యున్నట్లు ప్రత్యక్షముగా పనిచే యుచున్నారు. ఇందుమించు అన్ని గ్రామములలోను కాం గ్రామ సంఘములు పనిచేయుచున్నవి. మా ప్రాంతములలో అయినవారు, పరిశీలించిపాలెం, మేడూరు గ్రామములలో స్త్రీలు శత్రుత్వహామగా వదులు ప్రారంభించి నూలుపుత్తి చేయుచున్నారు. సన్నటుగట్టు నూలు తయారగును. మూరు మూడు గ్రామములలోను 100 నాల్గుమును తిగుచున్నవి. తొలగముర్తి మా ప్రాంతమునకు చేరువనై కృష్ణాతీరమున ఏలైన ఒక ఆశ్రమము స్థాపనచేసె యెడల నిగ్విజయముగా కొనసాగు చూచుచున్నది.

పరపతిపుద్యమము

దిరితాలాకాలో కొన్ని గ్రామములను పాప గ్రు డివిజనులో కొన్ని గ్రామములు గల మా ప్రాంతముల సుమారు 10,15 బ్యాంకులకుంచి చేయవచ్చును. వీటిలో భట్ల పెను మగ్ర, కపిలేశ్వరపురం, గ్రామములు హామగా పనిచేయుచు న్నవి. ఈ ప్రాంతమునాటి యిప్పటికి ఒక యూనియనుకూడ అవసరము కలిగినది. యూనియనుకూపించే ఎడల ప్రతి గ్రామ ము పరపతి సంఘముతో విగాజిల్లననుటకు సంజోమాలేదు.

ఖద్దరుప్రదర్శన - శివరాత్రిమహోత్సవము

కృష్ణాతీరమున పుభయరామశ్రేణి మంబులు అయి రు గ్రామములో కవిరాత్రిమహోత్సవసందర్భమున మా సీసాది ములయువకులు ఖద్దరుప్రదర్శన పుష్కారములు హ వీర్వాణుచేయుటకు పుత్తాహాపడి ఆహ్వానసంఘము చురుకుగా పనిచేయుచున్నాడు. యిలాంటి మహోత్సవము ములలో జాతీయవికాసము ప్రోత్సహించుట ప్రోవదాయకము. కృష్ణానది యీ గ్రామమున మా 2-0-0. నరసిదితగిలి మూరు 2 మెల్లకోసినందున రిలేపురము. మూరు, 50,60 వేలుఖర్చు పెట్టిరాయినగ

కోతను ఆపకలిగినారు. నదియొక్క సీసాది త్రి క ఆహ్వానకరముగానుండును. ప్రకాంతముగా జిల్లాలోయించుమించు అందరువచ్చి క

Table with 3 columns: పక్ష, క, మ. Rows include 20 0 0, 10 0 0, 5 4 0, 1 12 0, 4 0 0, చందాకు పంపబడు, మదరాసు

స్వల్ప ద ర!

ఫల ము ధి క ము !!

పూ ర్తి తృ ప్తి !!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నాను

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు



పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు ఆందరి మందము, మలబద్దము, పడిసెము, దగ్గు, గూరలు, శీత లముచే కాళ్ళు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణ కాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, స్తేగు, ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన వాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమలి మింగవలెను. సాంక్రామిక రోగులలో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు జగుదురు. ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు, 800 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిమ తులోపలను దొరకును. పోస్టు మాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:-

మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని నృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలములను గలిగియుండు సమ స్వ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి త్రాణును. కృష్ణానది కలంగజేయును, సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడనుపొడను ఉత్సాహమునింపును. బలహీనలైన స్త్రీలు నెత్తినడుమ (నెత్తినోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడును నడువనుకాని పిల్లలకు సంజీవివంటిది. 6 ఔన్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వ వై ద్య శా ల, మై సూరు.

ఆంధ్రబ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితం 1923 సం॥ రం.

38-3

హెడ్ ఆఫీసు

మచిలీపట్టణము.

ప్రాంచి కాకి నా డ

ఆంధ్రదేశమందు ప్రప్రథమున, వ్యాపారపద్ధతులమీద స్థాపించబడిన బ్యాంక్ యిదియే!

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు యీ దిగువ రేట్లకు తీసుకొనబడుచున్నవి:-

- 12 మాసములకు 100 కి సం॥ వకు రు 6
24 మాసములకు ,, రు 6 1/4
36 మాసములకు ,, రు 6 1/2

సీడన్ డిపాజిట్లు సగవమైన నడ్డితో పుచ్చుకొనబడుచున్నవి. దరఖాస్తుచేసె యితరవివరములు తెలుపబడును.

మ ల య చ ర న ము

గనెరియా (నెగ)కు కుతారము, కి పూటలలో గుణము కలుగును

అనేకయోగ్యతాపక్షములు ఉండినవి. బిల డబ్బి 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం ఔన్న 3-0-0 రెండును భాగ్యలలో 5-12-0

సుభాసార ము, నవాంకి రాజోపదము సీసా 4-0-0

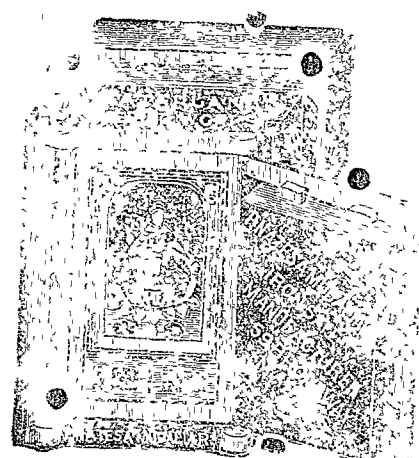
గంధర్వసార్వసీ, నాయకరకు, నోదావరిజిల్లా.

72

న ర న ము

వృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది



ఇప్పటి మోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడినవివిధ అనుకూలమునకు లభ్యముగా నున్నవి. గొంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగునాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న తే శ మొ ద లి యా ర్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయునారు,

ప్రాప్రైటరు, 50, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు

ఐరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

అయితే ఎంజనులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొలగు నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు కావలసిన

సింగిలెట్లు, సాప్లింగ్లు, నల్లు, పరపమునా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పిల్ల వీధి, పెద్దనాయక నేట, మద్రాసు.

మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తరువాతనే యివ్వబడును.

ఉత్తరములు వ్రాసిన బులు వ్రాయబడును.

68-2

బంగారములో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్జనీ)

"దాని ను పయోగించిన జరామరణము లుండవు"

తులము గొట్టము రు 2. ర స శా స్త్ర ము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యాషధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్జను డ్రగ్స్ స్టోర్సు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

బొల్లిని మునిస్వామినాడు గారి రాజకీయత్వము

(పరుచూరు సుందరవరదులుగారు)

ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వములో పక్షప్రభుత్వ మిమిడి యున్నది. క్రీస్తుశకమునకు పూర్వమే ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము ననుభవించుచుండిన రోమనుసామ్రాజ్యమున ప్రజాపక్షము, ప్రభుత్వపక్షము అను రెండురాజకీయపక్షము లుండెను. నృపాల కత్త్య ప్రజాప్రభుత్వసమితితో నుగు బ్రిటిషురాజ్యమునందును వివిధరాజకీయపక్షములు గలవు ఈ పక్షములు ఏయొక్క యో ప్రత్యేక ప్రభుత్వనిబంధనల ననుసరించి యేర్పడకున్నను ప్రజా ప్రభుత్వముతో దమంతే నేటి పేరునున్నది. ఈపక్షములకు గల పరస్పరసంబంధమునాత్రము ఇదమిత్రముని నిర్ణయించుట కు నలనుపడదు. అన్ని పక్షములయొక్క ముఖ్యకార్యముగూడ దేశభాగ్యదయమే యైనను, ఆలక్ష్యము నలనరుచుకొను మార్గముల లో నభిప్రాయభేదము లుండును. పక్ష భేదములగూడ కాలప్రవాహము ననుసరించుచుండును. పక్ష ప్రభుత్వమువలన కీడు గలదా? లేదా? యనునది వేరుప్రశ్న. ఇప్పుడు ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము ననుభవించుచున్న దేశములలో గల వివిధరాజకీయ పక్షములనుగూర్చి ప్రత్యర్థిత్వము నిత్యముగా లేదు. ప్రస్తుతము లండను నగరమున సమావేశమగుచున్న నొకానొక వేలమునందు బ్రిటిషు రాజ్యమున గల వివిధపక్షములను పోల్చుచున్నది. భారతీయ సమస్యపరిష్కారమునకని నియమింపబడిన సైమను కమిషనునందు బ్రిటిషు పక్షమునది రాజకీయపక్షములన్నియు ప్రాతినిధ్యమును పొందియున్నవి. రోమను సామ్రాజ్యమున ప్రభుత్వ ప్రభావపక్షములు తమలో దాము నల్ల కల్లోలముగ పోట్లాడుచుండియు బయటికి శత్రువును మార్కొనునప్పు డైకమత్త్యమును జూపియున్నది అందుచే నొకానొక దేశములోని వివిధ రాజకీయ పక్షములనుగూర్చి పరస్పరకలహము లున్నను దేశభాగ్యదయమున కత్యంతావశ్యకములని తోచినవిషయములందు వారందరే కాభిప్రాయమును వెల్లెబ్బులు చాపితక ప్రసిద్ధమైన విషయము. కాలగతి ననుసరించి పక్షనాత్రమును మారుచుండుననుటగూడ చారిత్రక ప్రసిద్ధమే. ప్రస్తుతము జన్మింపబడుచున్న రాజకీయములను విహించుచున్న దినిన్ బహుమారు బొల్లిని మునిస్వామినాడుగారి రిటేనల్ రాజును సాంప్రదము, బహారి, బెజవాడ మున్ను ప్రదేశములయందు పునస్సంస్థాపన కాంగ్రెసుపక్షమును భారతాధినాయకుడగు శ్రీ మహాత్మా గాంధీగారిని ప్రశంసించుచున్నాడు. శ్రీ నాయుడుగారు కాంగ్రెసు పక్షమువారు, కాసనభిలలో కాంగ్రెసువారు పల్లిన నేపథ్యగూర్చియు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమునుగూర్చియు నుగ్గడించుచున్నాడు. ఈ విధానము జన్మింప పక్ష మాలసూత్రముల కేవిధముగను విరుద్ధముగ లేవనెడుటయేగాక దేశభాగ్యదయమునకు రాజకీయపక్షములన్నియు గొన్ని విషయములందు కైకమత్త్యమును విహింపక తప్పదను ఉత్పన్నమైనాత్రమును ప్రతిపాదించుచున్నది.

జన్మింప పక్ష మాలసూత్రము భారత స్వాతంత్ర్యమున కై సక్రమ కాస్త్రీ యాందోళనను జరుపుట కాంగ్రెసు చూత్ర ము స్వాతంత్ర్యము కొలకే శాంతి యుతమును దౌర్జన్య రహితమున గు నాంధోళన జరుపుట. తత్వమునందీ రెండు మాత్రములకును ఎన్నదగినంత భేదము లేననుచు, ఆచరణయందు మాత్రము భేదము గనిపించుచున్నది. కాంగ్రెసు పక్షమువారు తమ సంపూర్ణాశయము సంప్రాప్తియందనుక ప్రభుత్వనిర్వహణమునందు జోకలిము కలుగజేసికొను ముచున్నార. జన్మింప పక్షమువారు లక్ష్యాగక సమాకారముతో దను లక్ష్యమును గురి పెట్టుచున్నార. ఇదియే యాచరణలో గల భేదము. కాని లక్ష్య మొక్కటేయే.

ప్రస్తుతము భారతదేశమును క్లిష్టపరిస్థితి లెదుర్కొని యున్నది. భారత భావిభాగ్యదయము భారతీయలందరూ యాధారపడి యున్నది ఇన్నిమగారి విషయము గంభీరముగానిమిడియున్నది. రౌండు టేబిల్ సమావేశముతో సమాకార మొనర్చుటయో? లేక బహిష్కరించుటయో యుత తీవ్రమస్య భారత రాజకీయ పక్షముల నెదుర్కొనుచున్నది. భారతదేశము స్వపరిపాలనమున కన్నివిధముల దగియున్నదనియ, నది భారతీయుని జన్మప్రత్యమనియు, నన్ని రాజకీయపక్షములు గూడ గుర్తించుచున్నవి. ఇట్టిపట్ల వివిధ రాజకీయ పక్షము లనుసరింపవలసిన విధానమేదీ? అధినివేత ప్రతిపత్తి భారతదేశమున కొనసాగింపవలసిన దని జన్మింప పక్ష మభిప్రాయ మొసంగి యున్నది. ఇన్నిమ ప్రభువు తమ దీపాభిప్రాయము మొనర్చిన విధము, దేదేశక జన్మింప పక్ష ప్రమాణులతో నీ విషయమై సంప్రదింపించుటంటిని ఆసంభావణము అధినివేత ప్రతిపత్తి భారతదేశమునకు తక్షణమొసంగిన నే మంచినది వారియభిప్రాయమని లేలనది. కాని ఇన్నిమ ప్రభువుగారి తర్వాతిప్రకటనలు, సమాకారవాదులకు కొంత యాశాభంగమును గలిగించినవలెనట.

నతిరేమోక్షిగాని, రహస్యప్రకటనముగాని లేదు. అట్లుండగా జన్మింప పక్ష నాయకులకు మునిస్వామినాయుడుగారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానముగూర్చి యుగ్గడించుట మిక్కిలి సమంజసముగనున్నది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు మనమర్హులమా? కామా? యని యాత్మగౌరవముగల భారతీయుడువిచిత్రింపడు. కాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమువలన అధినివేత ప్రతిపత్తికంటె నెక్కుడు లాభముగలదాయనియే రాజకీయజ్ఞులు విచిత్రింపవలసిన విషయము. స్వాతంత్ర్యము ప్రతి మానవుని జన్మప్రత్యమగుటచేతను, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు మేమర్హులము గామునట యాత్మ విశాళకరము నగుట చేతను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును శ్రీ నాయుడుగారు యుగ్గడించుట యాత్మగౌరవ పరిపాక్షికమేగాని తదితరముగాదు. ఇక గాంధీమహాత్ముడు భారతదేశాధినాయకుడని చెప్పుట పత్య ప్రచారమే యగును. ఎవరేమి చెప్పినను భారతీయులకు గాంధీ మహాత్మునియెడల గల విశ్వాసము, భక్తి, నమ్మకము, మరియొకరి యెడలేదు. ప్రజా సామాన్యమునకు గాంధీ మహాత్ముడన్న నెంత గౌరవ ముండునదియు, మొన మొన్న వారి ఆంధ్రదేశ ప్రచార సమయమున స్పష్టముగ విదితమైనది.

గాంధీమహాత్ముని త్యాగము, వారి దీర్ఘ కాల రాజకీయ ప్రపంచవిహారము, నిగ్రహసమర్థత, మున్నగు నుత్కృష్టగుణములు వారిని భారతదేశమునకు మకుటములేని చక్రవర్తిని జేసిన మాట యటండుగా వారి రాజకీయ దేశములలోనే నీవేయుట భూమిదమని విశేషము చేయుచున్నది. గాంధీమహాత్మునికి దేశమునకుల పలుకుబడియు, దేశవిషయములందు గల విజ్ఞానము నపారమని యెరుకుటచే మునిస్వామినాయుడుగారు గాంధీగారిని మారదృష్టిగలవారని యనియుండిరి. ప్రత్యర్థి రాజకీయపక్షమునకు చెందినప్పటికి గూడ నొకానొక వ్యక్తి నాయుత్కృష్టగుణ మరచుటగాని, సంకయించుటగాని భారతజాతి ప్రతిపక్షమువారు జేసిన మంచినగుర్తించుటలోను, రాజకీయ ప్రత్యర్థుల విధానముతో నేకీభవించుటలకును, యా విధానముయొక్క నిష్కల్మషమును, నిష్ఠులమునకు లక్ష్యమును గుర్తించుటలోనే రాజకీయ నాయకుల కొప్పుతనమున్నది. రాజకీయపక్ష విభేదము, ప్రతిపక్షీయుల నిష్కల్మషతన గుర్తించుటలో నడ్డమురాచుడదు. ఇట్టి యుత్పన్న రాజకీయ మాత్రమును ప్రతిపాదించిన శ్రీ మునిస్వామినాయుడుగారి నిష్కల్మషతాత ధైర్యమును, మారదృష్టియు నుగ్గడించదగినది. దక్షిణభారతదేశమున రాజకీయాభిప్రాయ భేదములు వ్యక్తిపరముగ నన్వయించబడి ప్రజా హితజీవనములమార్గమునకుంట్ల ప్రాయ మొనరించుచున్నది. స్వపరిపాలనా మాత్రమునకేట్టి వ్యక్తిగత రాజకీయము లెంతయు నడ్డుపడగలవు ఈవ్యక్తి గత రాజకీయము లంతరించుటకు మార్గముజూపుచున్న శ్రీ నాయుడుగారిపద్ధతిని ప్రజాహితజీవనలంఘనకు గుర్తించుచున్నది.

ఇక శ్రీ నాయుడుగారు అధినివేత ప్రతిపత్తి యొసగబడని మనముందరమును గాంధీగారితో చేతులు గలుపవలసిన యువనము గలదని మడివిని వాక్యములు గూడ మారదృష్టి సంయుక్తములే. రాజకీయ పరిణామ మశించునారందరికి గమనార్హములను అవలంబించియున్నా చెయున్నది. జన్మింపపక్ష తత్వము తక్షణ అధినివేత సంప్రాప్తియేయని నేమన్న ప్రాసి యుంటిని. ఇప్పుడు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారాయధినివేత ప్రతిపత్తి కొనగనినో జన్మింప పక్షవిధానమే వివిధముగనైనను సమాకార మొనరించుటయే మా పద్ధతియని యే రాజకీయ పక్షముగూడ చెప్పుటలదు. జన్మింపపక్ష మధినివేత ప్రతిపత్తి యొగబడనినో నేవిధానములంబించునో నిర్ణయించలేదు. కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి భారతదేశముగూని వివిధమత్తాభిప్రాయములు తెలియవలసి యున్నది. అందుచే నాయకత్వమును వహించియున్న శ్రీ నాయుడుగారు తమ భావివిధానము నెరుకపరచి జన్మింపపక్షము తంతర్వాతి విధానమును నిర్ణయించునందున నాయుడుగారిదర్శ పక్షమాత్రాతిక్రమాము గానేరదు. ఈ విధానముతో కొందఱేకీభవించక వాచ్చునుగాని నాయకుడు తన విధానమును స్వపక్షీయులకును ప్రభుత్వమువారి

కినిగూడ నెరింగింపవలసియున్నది. నాయకత్వభాగ్యతను గుర్తెరింగి మారదృష్టితో తమ విధానమును ప్రకటించి నాయుడుగారు పూర్వోత్తర పక్షములను నిర్ణయించుకొనుటకు ప్రజల కవకాశ మొసంగియున్నాడు.

కై తుకుటుంబమున జన్మించి ప్రజాసామాన్యభిరుచులను చదివిన నాయుడుగారు ప్రజలతో కైలని తరులకన్న వాసుగనెరుగుదురని చెప్పువలసియున్నది. పదునైదువత్సరములనుండి స్థానిక స్వపరిపాలనాభాలో నమిగిలిన కృషిని సత్ప్రియున్న వీరు స్వపరిపాలనామాత్రములను, ప్రస్తుత భారతదేశ రాజకీయార్థముగూడ గుర్తించగలిగి యుండుననుటలో నతిరేమోక్షి లేదు. అందుచే విరుద్ధాభిప్రాయములు నుముఖ్యతతో నాలోచింపబడవలసియున్నది కాని త్రోసివేయదగినవి కావు. ఆచర్యమునకును, ఆచరణమునకును సమన్వయము కలిగించుటలోనే వీరి రాజనీతిమాత్ర మిమిడియున్నది. కాంగ్రెసు పక్షముల లాహోరు తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ కాన్పిల్ల సమాకార మొనరించుట తగునటాటనిన వీరు తమపక్షమువారిని కాన్పిల్లకభ్యర్థులుగా నిలబెట్టుట వింతగదోచవచ్చును. కాని మారమలోచించినచో నది పరస్పరవిరుద్ధముగ గన్పట్టును. ప్రజాహితజీవనమును గౌరవ ప్రదమున రుచ్చుటకు పక్షనియముల ననుసరింపవలసిన యావశ్యకత గలదు. అందువలన పక్షనాత్రముల నతిక్రమించి స్వపక్షవాద్యభిప్రాయము నొసర్చుకొనవలదని విశాలభావముతో సలహానొసంగిరి. లేమను కాన్పిల్ల పక్ష్యత్వమునందు నమ్మకముండుటచే తమ పక్షబలముతోక కభ్యర్థులనియమించిరి. ఈ యభ్యర్థులను నియమించుటలో గూడ కూడిన నరకుహటిలేకుండు ధనస్యయమున కాకరము గానుండు తమ పక్షమును బలపరచుకొనిన రాజతంత్రముగూడ గమనార్హమే.

“శారదానవలలు”
10 వేలు ఉచితము-కడునవ్యపుట్టించును
యాశల 0 వ తేదిలోగా అజా స్థాంపు పంపువారికే
ఎ. నాంబూరి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా.

ప్రకటన
ఫోర్టు సెంటుబార్డి సమావేశమున నుండు బీచ్ రోడ్డులో వ్యాపిన్ బొస్టులనుండి నిర్మించదలచిన జయన్మారక చిహ్నము (విక్టరీ మెమోరియల్) పై, గత విరోహ మహాసంగ్రామముందు గడించిన చుద్రాచు అంగ, హైందవమోధుల నాయముల గ్రాయించుటకు మద్రాసు, విక్టరీ మెమోరియల్ సంఘము వారు తీర్మానించి యున్నాడు. వారి నాయకత్వములు అంగ భాషలో, వారు ఏపటాలములకు సంబంధించిన వరుసగ్రాయ బడగలదు దీనికి సంబంధించిన విషయములు తెలిసినవారు అనగా గాయములతో గడించిన చుద్రాచీయులను గూర్చి న వివరములు, గౌరవకార్యదర్శి, విక్టరీ మెమోరియల్ సంఘము, ఫోర్టు సెంటుబార్డి, మద్రాసువారికి, గడించిన వారిపేరు ఏపటాలమునకు చెందినది, జన్మస్థానము, గడించిన తేది, వారి పటాలము నెంబడలను తెలుపుచు, దీనిని ప్రసవరచు కాగితములతో పంపవలెను. సదరు కాగితములు నాన్వయమెంతి త్వరలో రిగి పంపబడును.
ఎమ్. బజులుల్లా
గౌరవ కార్యదర్శి,
విక్టరీ, మెమోరియల్ సంఘము.
ఫోర్టు సెంటుబార్డి జిల్లా
18-2-30

మోక్షగుండరామాయణము

యక్షగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణరామాయణము. పద్యములు పాటలు, కీర్తనలు, మెట్లు, తోహదాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరిభక్తులకు శ్రీపురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాబికోబైండు. వెల రు 2-8-0.

ప్రసాదశర్వురాణసారము

కుదునెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ నులభ్యమైనవి వివరములొకధలవలె పండిత, పామర, శ్రీ, పురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడిన. వెల భాగము 1-కి రు 1-0-0 నాల్గుభాగములుగల సంపూర్ణగ్రంథము. క్యాబికోబైండు, వెల రు 4-8-0. ఈదర వెంకయ్యపంతులు, ప్రాప్తి: రామా చిహ్నుకో, ఏలూరు.

భిన్న హస్తము

ద్వితీయభాగము

గ్రంథకర్త-శ్రీయుత జ్ఞాన్మలగడ్డ సత్యనారాయణ
మూర్తిగారు ఎం. ఏ. బి. యల్.

రాజమహేంద్రవరమునందలి సరస్వతీ గ్రంథమండలివారి
చే 41 వ గ్రంథముగా ప్రకటింపబడిన యీ పరిశోధకనవలను
కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ప్రథమభాగమును గూర్చిన వివర
యిదివరకే ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడినది.

ఈ రెండవభాగముతో కథాంతము ముగిసినది. ఇది
శుభాంతమున నవల. ఇది ప్రాచీనభాషలో వ్రాయబడిన యొక
నవల ననుసరించి వ్రాయబడినది కథావిషయము గూడ
ప్రాస్తుత్యమునకు సంబంధించినదే. కొ. రీయధిపతియగు వర్జ్య
ధనాగారమునండి 50000 రూపాయలును కర్మలు బోరివట్టి
కాగితములపై వ్రాయును హరింపబడినది. వర్జ్య కార్యసభ్యులను
రాబర్టుయే యీ నేర మోపింపబడినది. వర్జ్యపుత్రుక ఎలిన్ ను
రాబర్టును పరస్పరానురాగబద్ధులై యుండిరిగాని వర్జ్య
ఆమెను తన కోకో దోష్ట గి యగు వి
విగనరీకిచ్చి పెండ్లిచేయగోరెను. అందులకామె అంగీకరింపలేదు.
ఇంతలో రాబర్టు మాయమయ్యెను. వర్జ్య యివపపై కడ
నొక భిన్న హస్తము వర్జ్యును మేల్కొనినను విగనరీకి కనబడినది. ఈ రహస్యమును భేదిచుటకు మేల్కొని
పూనుకొనెను. కర్మలు బోరివట్టి తనగృహమున రాబర్టును బంధిం
చెను. నిజము చెప్పవలసి అతడు రాబర్టును నిర్బంధించెను. గాని
తాను నిర్దోషినియై రాబర్టు తెలిపెను. ఈ కర్మలు రుష్యాజారు
గూడచారి. రుష్యాలోని విప్లవకారులను గూర్చిన పక్రములా
పేటికలో నున్నవి. సాహసీకయిన నొక విప్లవాంగనయే ఆ
పేటికను హరించినది. అచట దొరికిన భిన్న హస్తమామెదే ఆమె
దేరు యియల్లా దొరసాని. ఆమె ధనవంతురాలును సాహసాదా
ర్య సంపన్నయునై యున్నది. ఈ నేరము రాబర్టుపై మోపబడి
నందులకు విప్లవకారులు సంతోషించుచుండిరిగాని నిరపరాధియగు
రాబర్టు నిందపాలగుట కామె సహింపగలిగి యుండలేదు. రాబ
ర్టును విడిపించుట కామె గట్టిప్రయత్న మొనరించి తన యొక్క
వలన చివర కాతని విడిపింపగలిగెను. 50000 ను రాబర్టు హరిం
చియుండలేదు. విగనరీయెదురుద్వేషముతో అనగా స్వార్థపరత్వ
మువలన ఆ నేరము రాబర్టుపై నిరపదము కా మొత్తమును
రాబర్టు కొక విత్తునిద్వారా పంపించెను. మేల్కొనిన యియ
ల్లాచేని అనుచరులను చేసిన ప్రబల ప్రయత్నమువలన యీ
రహస్యములన్నియును వెల్లడియైనవి. నారు సకలవిషయములకు
వర్జ్యుని కరిగించిరి. విగనరీగూడ తన నేరము నొప్పుకొనుచు
తేజస్వినీ పతాయన మొనరించెను. రాబర్టునును ఎలిన్ కన్యకు
ను వివాహము జరిగినదిగాని విప్లవకారుల విప్రయోగము వలన
యియల్లాదేవి మాత్రము మృతినొందెను. ఈనవలలో మొదటి
భాగమునందువలె రెండవభాగమునందుగూడ చాల విచిత్ర సంఘ
టనములు కలవు. 217 మొదలు 406 వరకును 189 పేజీ లిందు
గలవు. మొదటిభాగమున 216 పేజీలు కలవు. మొత్తము 405
పేజీలు. రెండవభాగము వెల రు 1-8-0.

రాయలు కార్మికసంఘము

19 వ శతాబ్ద కలకత్తాలో విచారణ ముగించి మరునాడు
ఇర్లపురమునకు బోయిరి.

అయిదువందల బహుమానము

వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు.

విద్యానగరచరిత్రము. 400 పుటలు. ప్రతి రూ 2-0-0.

మేనేజరు, విజ్ఞానవల్లిక, అనంతపురము.

ఆంధ్ర దిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	హరుగూరివారికి	చెన్నపట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రికను సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడగ
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము, మదరాసు

KARAMCHANDHABILDASS
MANUFACTURING JEWELLER
477/3 MINT STREET SOWCARPET MADRAS.
CATALAGUE FREE ON APPLICATION.

మీజీవితము గొప్పగను ఆరోగ్యముగ నుండుటనుగూర్చి మీరు గర్వపడవలదా?

తక్షణమే నరములను బుద్ధిని శరీరమును పెంపుచేయుడు. శరీరదౌర్బల్యమును, శక్తి తీసింపుటవలన కలుగజేయుములను రానీయక కాపాడుటకు మా ఆయుర్వేద రత్న పండిత డాక్టర్ ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యగారి

SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA
(REGISTERED)
&
MAHACHANDANADI TAILAN
(FOUNDBEST BY EVERY TEST)

అంత గొప్ప వైద్యశాస్త్రవేత్తలలో కొనియాడబడి నమ్మకముగ శాస్త్రీ
అముగ తయారుచేయబడినదై నగములకు, మెదడుకు బలము నిచ్చుటలో
యమోఘమైనది. సి. క. మ. శరీరమందుండి ప్రతిభాగమునకు బలము
నివ్వగల్గి తక్షణమే యెంతటి దీర్ఘ వ్యాధులైనను, బలహీనతలైనను మరుగ్గు
టలో అసమానమైనది. త్వరలోనే బలమునిచ్చి నరములలోను రక్తనాళము
లలోను పరిమళమైన నూతన రక్తమును ప్రవహింపజేయును.

సిద్ధకల్ప మకరధ్వజము మహాచందనాది తైలము
ఒక సీసా 60 మాత్రలు గలది రు 10. 12 బోయల్ సీసా 1 కి రు 5.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, LTD.
Post Box No. 151, Madras,
Phone Nos:— Tel. Add: "KALPAM",
3034 & 2737. MADRAS.
Manager:— V. RAGHUPATHI, B. A., B.L.

నోట్

ప్రత్యేక మందులు

దీర్ఘ వ్యాధులకు ఔషధములు శ్రు
యించబడును. రోగికి ఒకచుక్కలను
కూలించని పక్షమున మరెయొకమందు
నిచ్చి వ్యాధిని పూర్తిగ నివారణచేసి
పంపగలరు ఇట్లు మందులు మార్పు
నపుడు ప్రత్యేకచార్జి యేవిచేయబడదు.
స్వకముగగాని, పోస్టు ద్వారాగాని
సలహా పొందుదు.

సలహాలను పొందుటకు సమయాము,

(హెడ్ ఆఫీసు)

289, ఎస్. నెల్లనేడ బిల్డింగు, చైనా
బజారురోడ్డు, సా. కా. 2 మొదలు
4 వరకు.

(సిటీ బ్రాంచ్)

2-4 మాంట్రోడ్డు బహుటా హోటల్
కు ఎదురుగా సాయంకాలము 4
మొదలు 7 వరకు

(బ్రాంచ్ శాల)

"సీతావిలాస్" నెం 16 నెంబోశా-8
కత్తిడకో రోడ్డు, తేనాంపేట.
ఉల్లి 8 గొల్ల మొదలు 11 వరకు.

ఏషియను ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి

1910 సం॥లో స్థాపితము.

ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమర్థులగు ఏజెంట్లు
కావలసియున్నారు. ఇవి గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమీషను లేక
జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు
రు. 1000 లకు రు. 36 లు లాభం పంచివెట్టబడినది.

ఎ ర. మలకవివేటవానే యుండు.

మేనేజరు—బ్రాంచి. గుంటూరు లేక విజయనగరం.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర
దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు వది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క
శతకమునకు పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల
చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించిన విపులముగు వీరికయును గలవు. ముచ్చటలు
గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్రగ్రంథ మాల, తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపు.

నిజారాష్ట్రప్రతినిధి:—

నామవల్లి గారిశంకరవర్మ లిండు కో.,

566, చెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

నల్లజెండాలు కేసు విచారణ

(స్వకీయవిలేఖరి)

27 వ తేదికి వాయిదా వేయబడుట

మచిలీపట్నము, ఫిబ్ర 20:—నేటి దినము మఱియొక చూపుటగానే కేసు విచారణ ప్రారంభమైనది. ప్రేక్షకులతో కూర్చున్న ఆవరణయందలి క్రీడి-రిసి పోయినది. ముద్దాయిలందరు చాలా ఉత్సాహంతో తలలు గుండులు గుండులు మన్నుచు ఫిర్యాదుల తర్ఫీదు సాక్షులంతయు క్రాసు ఎడ్జుమిషేవ్ కోర్టు సభా కుంబులకు పూర్తి అయినది. 8, 9, 10, 11 ముద్దాయిలు పూర్తి అందరు ముద్దాయిలు డిఫెన్సు పెట్టుకోమని ప్రేక్షకులకు మాత్రమే దాఖలు చేసినవని చెప్పినారు. ముద్దాయిల పూర్తి సాక్షులను విచారించుటకు ఈ నెల 27 వ తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

మచిలీపట్నము, ఫిబ్ర 18:—ఈదినమున ముద్దాహ్వానము 12 సంఖ్యలకు జూరగానేను డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్ నాగ్ జులూ విచారణ ప్రారంభమైనది ఆ సమయమున కోర్టు ఆవరణయందలి ప్రేక్షకులతో నిండిపోయినది. కాకినాడనుండి మండపాక రంగయ్యనాగూడుగారు, రాజమండ్రినుండి వెన్నేటి సత్యనాగయ్యగారు మున్నగు ప్రముఖులు ఇంక నితరులు ఇతర ప్రదేశాలనుండి వచ్చియున్నారు. 8, 9, 10 ముద్దాయిలతరపున సుల్లెల శివరామకృష్ణయ్యగారు హాజరయి గంధమాను నడిపిరి. ప్రాసిక్యూటర్ తరపున పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారగు బొల్లి నారాయణస్వామి నాయుడుగారు హాజరయిరి. పోలీసు సబ్ డివిజన్ డిప్యూటీ కమిషనరుగారు క్రాసు పరీక్షలో యీ విషయము సాక్షులను చెప్పిరి.

ప్రశ్న:—ఎంతకాలము నుండి సబ్ డివిజన్ డిప్యూటీ కమిషనరుగారు న్యాయం? జవాబు:—21 సంవత్సరములైనవి. ప్ర:—ఈయారు వచ్చి ఎంతకాల మైనది? జ:—సంవత్సరము పదిహేనుమాత్రము. ప్ర:—ఏపోలీసు స్టేషనులో సబ్ డివిజన్ డిప్యూటీ కమిషనరుగారు న్యాయం? జ:—రాజమండ్రిలో పోలీసు స్టేషన్. రాజమండ్రిలో పోలీసు సబ్ డివిజన్ డిప్యూటీ కమిషనరుగారు న్యాయం. మిగతా సగము ఇంకాకరి యిలాకాలో నున్నది.

ప్ర:—ఏసగము మీది? జ:—పోర్టుబాటుకు ఉత్తరభాగము నాది పోర్టుబాటుకు దక్షిణ భాగము ఇందురు పోలీసు ఇలాకా.

ప్ర:—కాంగ్రెసుసభలు చాలావరకు రాజమండ్రిలో పెట్టబడినవి యిలాకా సరిహద్దులోనే జరుగుచు యుంటున్నావా? జ:—అవును.

ప్ర:—మీరు వచ్చిన 22 మాసములలో గుమారు ఎన్ని పర్యాయములు సభలు జరిగినవి? జ:—నలువదియో ఏబదియో.

ప్ర:—కాంగ్రెసు సభలే కాక యితరసభలు కూడ జరుగుచుంటున్నావా? జ:—కార్మికసంఘసభలు 5 లేక 6 జరిగినవి.

ప్ర:—అక్కడ జరిగెడుసభల కన్నింటికి వెళ్లించుచురా? జ:—ఊరిలో నుండినా అన్నిటికి హాజరయ్యెదను.

ప్ర:—అక్కడ జరిగెడుసభల విషయములో అధికారులకు తెలియజేసెదరా? జ:—ఊరిలో నుండినయెడల తెలియజేసెదను.

ప్ర:—ఊరిలో లేనప్పుడో? జ:—హోటెల్ కాన్వెన్యూస్ లో లేక ఫోయిన్స్ వెస్టర్లో ప్రాసిక్యూటర్ పే యధికారులకు పంపెదరు సాధారణముగా 25 నుండి 300 వరకు జనులు సభలకు హాజరయ్యెదరు. నేను రాజకీయసభలకు యితరసభలకు కూడ నా యిలాకాలో వేసి ప్రదేశములకుకూడ ఊరిలో నుండినయెడల వెళ్లించుచును.

ప్ర:—జనవరిమాసములో జరిగిన మీటింగులు ఏవో చెప్పగలరా? జ:—జనవరిలో మీటింగులు ఏవి జరిగినట్లు కనబడదు.

ప్ర:—జనవరి 7 వ తేదిని సభ ఏదైనను జరిగినదా? జ:—నా యిలాకాలో కాదు. నాకు యిష్టమండినయెడల వెళ్లెదను. లేనిచో వెళ్లను.

నేను 26 జనవరిన యూరిలోనే యుంటిని. గవర్నరుగారిరాకను బహిష్కరించుటకు రెండుసభలు జరిగినవి. ఒకటి బెల్లూకాంగ్రెసుతరపున రెండవది పట్టణకాంగ్రెసుతరపున జరిగినవి. యీ రెండుసభలు గవర్నరుగారికి స్వాగతము నియ్యక పోవుటకు ఉద్దేశింపబడినది. ఆ రెండిటి నేను హాజరయితిని. రెండవసభకు రెండవసభలనుండి వచ్చియుండిరి. మొదటి సభనున నూరుమంది వచ్చియుండిరి. నేను నా రిపోర్టును నా ఇన్ స్పెక్టరుకు పంపితిని. సభలు ముగియగనే వాటిని పంపితిని. నావద్ద ఫోటోగ్రాఫునోటుబుక్కు ఒకడయిరి యొక్క ప్రభు యుంటుని. నాపాకెట్టు నోటుబుక్కులు నిత్యముజరిగెడి విషయములను

వ్రాయను. అగత్యుపాదితోచినయెడల మాత్రమే వ్రాసెదను. జరిగెడు ప్రతివిషయము స్టేవ్ డైరీలో వ్రాయుట అనవశ్యము. 6, 7 తేదిలో జరిగినసభలు ముఖ్యకరమని నా అభిప్రాయము. ఆ సభలను గురించి పాకెట్టునోటుబుక్కులో గాని స్టేషను, డయిలీలో గాని వ్రాయలేదు.

అప్పట్లో నేను ప్రత్యేకపనిమీద నియమింపబడితిని. కాంగ్రెసువారి నందరిని కనిపెట్టుట, మీటింగులు జరిగినయెడల వ్రాయుట.

ప్ర:—ఎప్పటినుండి ప్రత్యేక పనిమీద నియమింపబడితిరి? జ:—6 వ తేది ఉదయమునుండి.

ప్ర:—అర్డర్ ఎప్పుడువచ్చినది? జ:—6 వ తేది ఉదయమునుండి.

ప్ర:—ఎప్పటివరకు? జ:—యీ కేసు అంత్యమువరకు ప్రత్యేకపని.

ప్ర:—మీ కిచ్చినవి లిఖితపూర్వకములా? లేక వాగ్రూపములకు యుత్తరవులా? జ:—ప్రత్యేకపని పని అని వాగ్రూపముగా చెప్పినారు. లిఖితపూర్వకముగా యుత్తరవులు లేవు.

ప్ర:—మీకు అర్డరులు యిచ్చిన దెవరు? జ:—డి. యన్. పి. గారు, జిల్లా పోలీసు సూపరిండెంటుగారు, యన్.స్పెక్టరుగారు.

ప్ర:—ఏ రిపోర్టులలో? జ:—పట్టణముంతయు.

ప్ర:—వాగ్రూపమైన అర్డరును యిచ్చినట్లు స్టేవ్ డయిలీలో వ్రాసితిరా? జ:—వ్రాయలేదు. వ్రాయనక్కరలేదు.

ప్ర:—నియమింపబడిన ప్రత్యేకపు పని నెరవేర్చగలందులకు మీకు ఎంతయిది సిబ్బందిని సహాయమొచ్చిరి? జ:—హోటెల్ కాన్వెన్యూస్ యిద్దరు కాకెట్టులు.

ప్ర:—బంట్లోతులకు వాగ్రూపమైన అర్డరుల లేక లిఖితపూర్వకమైన అర్డరుల యివ్వబడినవి? జ:—అవి రహస్యములయినవి

ప్ర:—ఈ ప్రత్యేకపు పనిమీద నియోగింపబడినటుల బంట్లోతులకు యుత్తరవులు యిచ్చినా? జ:—అదికూడా రహస్యమే.

ప్ర:—ఫలాని బాట్లోతుకు ఫలాని పని ఒప్పుం నితి మని మీ స్టేషను డయిలీలో ఎక్కడైనా వ్రాయబడినదా? జ:—వీరందరిని చూడమని చెప్పినారు.

ప్ర:—అనగా నవని? జ:—మీటింగుచేసినవారిని, పైని ఎవరయిన కొత్తగా రు వచ్చితే వారిని.

ప్ర:—ఫలాని మనుష్యులను చూడమని పేరులు యివ్వలేమా? జ:—అ పేరులు యిచ్చినా చెప్పడానికి వీలులేదు.

అప్పుడు స్ట్రీట్లలో కోర్టువారితో యీ విధముగా చెప్పిరి. ఇది స్పష్టింపబడిన కేసు. ఇందులో రహస్యములేదు. నాకు కావలసినది సాక్షులనుండి స్పష్టమైన జవాబు

ప్ర:—మీకు యిచ్చిన పేర్లలో యీ ముద్దాయిల పేరు లేమైన గలవా? జ:—కోర్టువారు యీ ప్రశ్న అడుగుటకు నల్లకాదనిరి.

ప్ర:—6 వ తారీఖునుండి సెప్టెంబర్ ద్వితీయలో యున్నారని చెప్పి వారే ఆ ద్వితీయే ఎన్నాళ్లు? జ:—ఎన్నిరోజులలో చెప్పాలను, వెనుక యివ్వబడిన అర్డరు (యుత్తరవు) మీదనే యింతవరకు యీ పనిలోనే యున్నాను.

ప్ర:—6 వ తేది మీటింగులో ఎంతమంది మాట్లాడిరి? జ:—ఇద్దరు.

ప్ర:—వారిద్దరు గవర్నరుగారి రాకను బహిష్కరింపవలసినదిగా చెప్పినారు కామా? జ:—అవును.

ప్ర:—గవర్నరుగారికి స్వాగతము యివ్వవలసినదిగా ఎవరయినా మాట్లాడిరా? జ:—విషయము అదిగాదు.

ప్ర:—ఎవరైనను బహిష్కరించగూడదని అడ్డుపెట్టినారా? జ:—ఎవరూ అడ్డు పెట్టలేదు.

ప్ర:—7 వ తేదిని ఎంతమంది మాట్లాడినారు? జ:—సుమారు 4 లేక 5 గురు.

ప్ర:—అప్పుడూకూడా గవర్నరుగారిరాకను బహిష్కరించుటను గూర్చియే గామా? ఆ నలుగురు మాట్లాడినది. జ:—అవును.

ప్ర:—స్వాగత విషయవలననే అభిప్రాయము గలిగిన వారెవరైన సభలోనుండి ఉపస్థాపన పూర్వకముగా సభకు లకు తెలియచేయుటకు అగత్యుపాది అనుభవ యివ్వవలసినదిగా కోరియుండిరా? జ:—అవును.

జ:—లేదు.

ప్ర:—బహిష్కారము పనికిరాదని ఎవరైన ఆక్షేపించినారా? జ:—లేదు.

ప్ర:—గవర్నరుగారికి స్వాగత మిచ్చెడి విషయములో యేవయినా సభలు జరిగినవా? జ:—పురపాలకసంఘము, జిల్లా బోర్డు, ప్రజాసంఘము తరపున సభలు చేసికొని స్వాగత మిచ్చుటకు నిశ్చయించుకొనినారు.

ప్ర:—ఆ సభలకు హాజరయి యుండిరా? జ:—నేను వెళ్లలేదు.

ప్ర:—ఆ సభల రిపోర్టులు మీకేమయినా వచ్చినవా? జ:—నాకు రాలేదు.

ప్ర:—ప్రజాసంఘము బందరులో నున్నట్లు తెలుసునా? జ:—తెలుసును.

ప్ర:—ఆ సంఘముయొక్క అధ్యక్షునిగాని కార్యదర్శి గారినిగాని ఎరిగియున్నారా? జ:—అవును.

ప్ర:—అయితే యీ సంఘములు స్వాగతము యిచ్చుటకు నిశ్చయించుకొనినటుల మీ కెటుల తెలిసినది? జ:—పేపరులో చదివితిని.

ప్ర:—ఏ పేపరులోను? జ:—ఆ సంగతి నాకు తెలియదు. అవి నేను వినిన మాటలు. బహిష్కార సభలలో చెప్పినారు.

ప్ర:—ముద్దాయిలు సంతకములతో పంపిన కరపత్రములు మీకు ఎప్పుడువచ్చినవి? జ:—ఆదినము సాయంకాలము 8 గంటలకు.

ప్ర:—ఆ కరపత్రములపై అధికారులకు పంపితిరా? జ:—అప్పుడు పంపితిని.

ప్ర:—ఆ నోటీసు అధికారులకు పంపినప్పుడు వీరిమీద తగిన చర్య తీసుకొనవలసినదనిగాని లేక వెంటనే మీటింగు ఆపుదలచేయించవలసినదని గాని ఏమయినా సిఫారసు చేసినారా? జ:—రహస్యము.

ప్ర:—7-వ తారీఖున జరిగిన మీటింగు ఎన్ని గంటలకు సమాప్తిచెందినది? జ:—సుమారు 8 గంటలకు లేక 8-30 గంటలకు (రాత్రి)

ప్ర:—రిపోర్టు పంపినదెప్పుడు? జ:—మీటింగు ముగియగానే స్టేషనుకువెళ్లి అక్కడ రిపోర్టునాని అధికారులకు పంపితిని.

ప్ర:—బహుశా దుకాణములు మూసివేయబడుననే సంగతి మీకెప్పుడు తెలిసినది? జ:—8-5 తేది ఉదయం 7, 8 గంటల మధ్య.

ప్ర:—ముద్దాయి కొట్టు మూయవలసినదిగా కొట్లదారులతో చెప్పినసంగతి మీకు తెలుసునా? జ:—తెలుసును.

ప్ర:—ఈ అంగడినాండందరు అంగళ్లుమూసివేయుదురని మీకెప్పుడు తెలిసినది? జ:—7-వ తేది రాత్రి. కొట్టుమూసివేయవలయునని మీటింగులోను అంతరము దుకాణములవద్దకువెళ్లి దుకాణదారులతో చెప్పినారు.

ప్ర:—ఎవరు చెప్పారు? జ:—రామారావుగారు.

ప్ర:—మీరు రామారావుగారిని స్వయముగా ఎరిగియున్నారా? జ:—అవును. రామారావుగారు తదితరులు కొట్లదారులతో కొట్టు మూయవలయునని చెప్పడము స్వయముగా నేను చూచితిని.

ప్ర:—సాధారణముగా యిటువంటి సందర్భములో కొట్టు మూసివేయగలదా? జ:—అమావాస్యనాడు అందరు తమ దుకాణములు మూస్తారు.

ప్ర:—గవర్నరుగారువచ్చినదినము దుకాణములన్నియు మూయబడినవా? జ:—అన్ని మూయబడినవి.

ప్ర:—అమావాస్యనాడు పూర్తికొట్టు అన్నియు మూస్తారా? జ:—నాకు తెలియదు. వియ్యండుకాణాలు మూసివేస్తారు. ఉప్పు, మిరపకాయ, చింతపండు, బట్టలు అమ్ముకొట్టు మూస్తారోలేదో నాకు తెలియదు వేలంవేసుకొని ఒక కొట్టు తెరిచి మిగిలినవి మూస్తారు పప్పు, ఉప్పు కొట్టు పాడుకొని ఒకకొట్టు తెరుస్తారు రని నేను అనుకొంటాను.

ప్ర:—ఎందుకుగాను అమావాస్యనాడు కొట్టు కట్టివేస్తారు? జ:—నాకు తెలియదు. ఒకకొట్టు తెరుస్తారని నాకు తెలుసును. డిప్యూటీ కమిషనరీపోలీసువారి గవర్నరుగారికి గౌరవము జేయుచున్నారు. వారిని అగౌరవపరచవలెనని కొట్టు కట్టించినారు.

ప్ర—గవర్నరుగారు వచ్చినరోజున కొట్టు కట్టిచేసే ఆయననుకూడా ఆగౌరవపరచుటయేనా?

జ—అవును.

ప్ర—గవర్నరుగారిని ఆగౌరవపరచుటకు అనే ఉద్దేశ్యముతోనే కొట్టు కట్టివేయమని చెప్పినారా?

జ—అమాటలు చెప్పలేదు. గవర్నరుమెంటుకు మనకు సంబంధంలేదు. 26 తారీఖున సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కావలయునని ప్రతిపాదించుట తీర్మానములు చేసినారు.

ప్ర—గవర్నరుగారు వచ్చినదినమున గవర్నరుగారిని తిరస్కరించమని ఆసభలో చెప్పబడినదా?

జ—లేదు.

ఈతరువాత అప్పటిపటి కరపత్రముకట్టి స్టేషనుగారు సాక్షికి చదువుటకొరకై నిచ్చిరి.

ప్ర—ఈకరపత్రములో యుండినదానికంటె ఎక్కువగా యేమయినా సభలో ఉపన్యసింపబడినదా? చెప్పబడినదా?

జ—అవును. వాగ స్పష్టముగా గవర్నరుగారిని అవిమానపరచవలసినదిగా చెప్పిరి. 8 వ తేదీ ఉదయము సుమారు 7 ఘంటలకు ఇన్స్పెక్టరుగారు నల్లజండాలు ఊరేగింపును ఆలంకరించవలసినదిగా 80-వ పోలీసు ఆఫ్ఫీసర్ల నోటీసులు వాచేరికిచ్చిరి.

ప్ర—ఎక్కడ యివ్వబడినది?

జ—స్టేషనులో.

ప్ర—నీకు ఎన్ని కాపీలు యివ్వబడినవి?

జ—20 లేక 25.

ప్ర—అవి తీసుకొని మీరు యేమిచేసినారు?

జ—జేబులో వేసికొని యిద్దరు మగ్గురు బంట్లోతులతో స్ట్రెయిరునైపును ఉదయము 7-15 గంటలకు బయలుదేరితిని.

ప్ర—తరువాత ఏమిజరిగినది?

జ—ఒక నోటీసు బజారులో సాపింపబడిన బల్లమీద అతికింపచేసితిని. అది అతికించేటప్పుడు నేనుకూడా అక్కడనే యుంటిని. అప్పట్లో పదిమంది మనుష్యులకూడా యుండియుండిరి.

ప్ర—అప్పుడు వున్నవారిలో పేర్లు ఏమయిన చెప్పగలవా?

జ—నాకు జ్ఞాపకములేదు. వారిని సాక్ష్యము వేసికొనవలసి వచ్చునని నేను అనుకొనలేదు. వైమనునుండి తెచ్చిన జిగురుతో నోటీసు అతికింపబడినది. ఇదంతయు ఒక నిమిషములో జరిగినది. ఆకల్లవారి మేడమీద యింకొక నోటీసు అంటింపించితిని. అది మేడక్రిందిభాగములో అతికింపబడినది. మేడక్రిందిభాగములో కొన్ని కొట్టు వున్నవి.

ప్ర—ఏమికొట్టు?

జ—మందులు బట్టలు దుకాణములు.

ప్ర—మీరు ఆ నోటీసు అతికించేటప్పటికి ఆ దుకాణములు తెరచియుండినవా? లేక మూయబడి యుండినవా?

జ—నాకు తెలియదు. రోడ్డుమీదవచ్చు పోవువారలు చూచుచు. కాంగ్రెసు అఫీసు అక్కడ యుండడముచేత అక్కడ అంటింపినాము.

ప్ర—కొట్టుమీద?

జ—స్వరాజ్యశైలా యుండిన కొట్టు గోడమీద.

ప్ర—ఆకొట్టు ఎవరిదో నీకు తెలుసునా?

జ—నేను చెప్పజాలను.

ప్ర—కాంగ్రెసుఅఫీసు అక్కడ యున్నదా?

జ—వున్నదనే నా నమ్మకము. 7వ తారీఖున కాంగ్రెసు మనుష్యులు కొందరు మేడమీదికి ఎక్కి దిగతూ యుండడము చూచితిని.

ప్ర—ఎవరిని?

జ—గాంధీ బోస్లివారిని. రామారావు, ఆంజనేయులు 6 వ తారీఖున చూచితిని మేడమీద.

ప్ర—నీవు కాంగ్రెసు అఫీసు అక్కడయున్నదో లేదో ఎవరినైన అడిగితివా?

జ—లేదు.

ప్ర—తరువాత ఏమిచేసితిని?

జ—ఇంకొక నోటీసు యిచ్చి మందుకువెల్లి అంటించుమని చెప్పినాను. నేను అక్కడనుండి వైమనుకు వెళ్ళలేదు. 276 నెంబరుగల బంట్లోతును రామారావుగారు ఎక్కడయినా వదిలివేసినావో చెప్పవలసినదిగా చెప్పితిని. రామారావుగారిని నేనే చూచినాను.

ప్ర—ఎక్కడ?

జ—నక్కలు పంపిదార అమ్మవోట.

ప్ర—రామారావు అప్పుడేమిచేయుచుండెను?

జ—దుకాణములవద్దయుండి దుకాణములు మూయవలసినదని చెప్పుచుండెను. రోడ్డుకు రూపు ఎడమవైపునున్న 5, 6 కొట్టదగ్గర యుండెను. నేను అక్కడికి వెళ్ళితిని అక్కడ మూక చాలనుండియున్నారు. వెల్లిపోయేవారికి దారిలేదు. బయటికి రండుని రామారావుగారిని తీసుకువచ్చినారు. ఆ నోటీసుపైన రామారావుగారి పేరుయున్నది. ఆయన పేరు నోటీసుమీద వ్రాసి యిస్తున్నట్లుగారు నాకు పంపినారు. ఆయనకు

యిష్టమయిననాడే యుద్దేశ్యముతో ఆయనను బయటికి రమ్మన్నాను. ఈ సంగతి ఆయనతో చెప్పినారు. రామారావుగారి పేరుతోనే ఆ నోటీసు నాకు వచ్చియుండినది.

ఎవరయితే నల్లజండాలు యూరేగింపు నడిపెదరో వారందరికి తలాకట్టి యిమ్మనమన్నారు. ఇమ్మపెట్టరుగారి నోటీసులు రాకపూర్వమే యూరేగింపు బాలుదేరతీయుదు రని నే నెరుగుదును.

ప్ర—తీడింగు అంటే అర్థమేమిటండి?

జ—కొంతమంది మనుష్యులను ప్రోగుచేసి తీసికొనివెళ్ళి డేమే. అప్పుడు ఆ యూరేగింపు తీసుకొని వెళ్ళువాడనని చెప్పినాను. రామారావు నామాట వివక్షంపై తటాకున వెల్లిపోయినాడు. ఎవరో పిలిచారు. పది నిమిషములలో తిరిగి రాగలడని నేననుకొన్నాను. 181 నెంబరుగల బంట్లోతు నా వెంటలేదు. వాడు నా మాటలను రోడ్డుమీదనే యుండెను. రామారావుగారిని నేను యీ యూరేగింపుపట్టికంటె ఎరుగుదును. మిగత కాంగ్రెసు సభ్యులకంటె రామారావుగారే నాకు ఎక్కువ పరిచయులు. ఈ యూరేగింపు 15 మంది కాంగ్రెసు సభ్యులను ఎరుగుదును.

ప్ర—ఈ టవునులో యెంతమంది కాంగ్రెసుసభ్యులు న్నారోమీకు తెలుసునా?

జ—తెలుసును. చెప్పడానికి మీలేదు. తరువాత రామారావు యూరేగింపుతో వచ్చినాడు. రామారావుగారు ఆంజనేయులుగారు నల్లజండాలు వుచ్చుకొని యూరేగింపు ముందరయ్యండిరి. ఎక్కడికి వెళ్ళుచుండిరిని వారినిడిగితిని.

చిల్లరస్తావద్దకు వెళ్ళుచున్నానని చెప్పిరి. “గవర్నరు గో బ్యాక్” అని కేకలువేస్తూ వెళ్ళుతామని చెప్పిరి మొదట చిల్ల బజారుకు అక్కడనుండి కచ్చుగు అఫీసువరకు ‘గవర్నరు గో బ్యాక్’ అని కేకలువేడుకుంటూ వెళ్ళేమని చెప్పినారు. ఈసంగతి రామారావుగారు చెప్పినారు.

ప్ర—నల్లరస్తావచ్చె అక్కడ ఆగుతామని చెప్పలేదు?

జ—లేదు.

ప్ర—ఆ సమయములో నింక ఎవరైన నున్నారా?

జ—అక్కడ చాలమంది యుండిరి.

ప్ర—ఎవరిపేర్లు యీ కొన్ని చెప్పండి?

జ—ఏ. బి. శాస్త్రి నాయుడు, అయినాల సుబ్బారావు నాయుడు, నూతి బ్రహ్మశాస్త్రి నాయుడు నుండిరి. మీకాక యింకా 10, 15 మంది యుండిరి. ఈమగ్గురు గాక తుర్ల పాటి గోపాలరావుగారుకూడ నుండిరి. సుమారు 9-30 నిమిషములకు ఉదయము గవర్నరుగారు ఈ యూరు వచ్చెదరని అనుకొన్నాను.

ప్ర—గవర్నరుగారు వచ్చేవార్తము ప్రజలకు తెలియుటకొరకై ఎక్కడనైనను ప్రచురించినారా?

జ—అవును.

ప్ర—ఎవ్వరు?

జ—రామారావుగారే కరపత్రములలో ప్రకటించారు. గవర్నరుగారు ఏదేమిటలగుండా వెళ్ళెదరో, మాకు గవర్నరుమెంటునుండి నోటీసువచ్చినది. 5, 6 తారీఖులలో బందోబస్తుచేయుమనిమాడ తెలిపిరి. చిల్లరస్తావద్ద గవర్నరుగారికి స్వాగతమిచ్చుటకై చాలమంది గుమిగూడియుండిరి. అక్కడ చాలాగులభా జరుగుతుంది. అక్కడికి వెళ్ళవద్దని చెప్పినాను. ఊరేగింపుతో అక్కడికివెళ్ళరాదననే పోలీసు అడ్డంకుడ అండియున్నది. ఊరేగింపు ఉత్సాహంతో వెళ్ళవలయునెడల జిల్లా సూపరింటెండెంటుగారినిద్దమంచి అనుజ్ఞ తెచ్చుకోవలసినదని కూడా చెప్పినాను. నామాట వినలేదు తరువాత రామారావుగారికి నోటీసు జారీచేసినాను ఇది ఉదయము 8 గంటలకు జరిగినది.

రామారావుగారు నోటీసు వుచ్చుకొగానే ఆంజనేయులుగారు తాను ఊరేగింపు నడిపెదనని చెప్పినాడు. ఆయనకు ఆర్డరు జారీచేసినాను. ఆ యిద్దరు మిగిలినవారందరిని ఉత్సవముతో వెంకట తీసుకువెళ్ళినారు. అప్పటికే సగముమంది దిగబడ్డారు. వానందరతు చక్రావర్తము అఫీసుదగ్గరకు తిరిగి మల్లిపోయినారు. నేను గేటుదగ్గర నుంటిని. నేను వారిని గేటు ముందర అరెస్టు చేయలేదు. 1, 2 ముద్దాయిలు అనగా రామారావు, ఆంజనేయులుగారు మరలి వచ్చినపుడు నేను అరెస్టు చేయలేదు. నేను రామారావుగారిని జిల్లా మాఫరియెండెంటు గారివద్దనుండి అనుజ్ఞ తెచ్చుకొన్నారాయని అడిగితిని. నేను మిగతా ముద్దాయిలను కూడా గేటువద్ద రోడ్డుమీద అరెస్టుచేసినాను. ఆ ప్రదేశము గేటునుండి 5, 6 గజములదూర మున్నది. నేను వారిని అరెస్టుచేసి వెంటనే పంపించినాను. గేటులోనుండి ఒకరి తరువాత నొకరు రాలేదు. అప్పుడు పదిమంది పోలీసు బంట్లోతులు నావెంట నుండియున్నారు.

ప్ర—మీరు అందరిని ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదండి?

జ—వారిచే ఊరేగింపు సాగుకుండా చేసితిని కాబట్టి వారు ఊరేగింపు నడపకులేదు. నేను వారిందరిని రోడ్డుమీదనే కూర్చోబెట్టినాను. చిర్రా అఫీసు ఆవరణలో కాదు నేను వారిని కూర్చోబెట్టినది. నేను వారిని వెల్లిపొమ్మంటిని.

కాని నామాట వినలేదు. అందుకని రోడ్డుమీద కూర్చోబెట్టిం చితిని. ఇప్పుడు చేసిన అరెస్టులే చాలు అని అనుకొనినాను. రోడ్డుబందోబస్తుపని నాది కాదు. అది యితరులది. పోలీస్ యివ్వెట్లరు యింకా మరికొందరిది ఆరోడ్డు బందోబస్తు పని. నాది స్పెషల్ బందోబస్తు. వీరు వారు కొట్టుకుంటూ ముందు వె విడదీయడమే నా స్పెషల్ బందోబస్తు పని. రోడ్డుకు బండ్లముగా నిలిచినవారిని కానిస్తేబులులు ఎవరు కొట్టలేదు. ఎవరూ 12 గంటలకు యఫ్. వి. ఆర్. వ్రాసినాను.

ప్ర—మీరు అరెస్టుచేసినవారిని రాబట్టనన్ కేసు చాలీకా వైమనుకు పంపక ఇనుగుదురు వైమనుకు ఎందుకు పంపి ?

జ—ఆ సమయము గవర్నరుగారు వచ్చేడి కేసు చూడకాబట్టి నేను యఫ్. వి. ఆర్. రాబట్టనన్ కేసులో వ్రాసినాను. నేను దానిని ఇనుగుదురుకు పంపియుండలేదు. యూ కేసు యు నేనే విచారించితిని.

ప్ర—ఈ విచారణ సందర్భములో మీరు ‘వై అఫీ’ రులతో యేమయినా సంప్రదించితిరా?

జ—లేదు.

ప్ర—నీ వెళ్ళు క్రింద చార్జీషీటు వెట్టవలయునో ఆ విషయమునుగురించి నూపరించెండెంటుతో గాని లేక జిల్లా కలెక్టరుతోగాని సంప్రదించితిరా?

ప్రశ్నను అడుగుకూడదని కోర్టువారు నిషేధముచేసిరి.

జ—నేను వారిని అరెస్టుచేసి పంపించిచేసిన తరువాత అక్కడనుండి నేనెక్కడికి పోలేదు. చక్రావర్తమునుండి కొలువారి కుళ్ళువరకు యుండెడి రోడ్డుమీద యిటు అటు తిరుగుతూ యుంటిని చిర్రా సంఘమునుండి వీరందరు టవునా మాటలలో పడిపోయి చేరిరి నేనుగాని నా క్రింది బంట్లోతులు గాని వారితో వెళ్ళలేను. వారందరు అలా పడిపోయినారని వినికిడివలన తెలిసినది.

ప్ర—యఫ్. వి. ఆర్. ఎప్పుడు పంపినారు?

జ.—8 వ తారీఖున యఫ్. వి. ఆర్. యీ ముద్దాయిలతోకూడా పంపినాను.

ప్ర—విచారణ ఎప్పటితో ముగిసినది?

జ—9 వ తేదీ రాత్రి 8 ఘంటలతో ముగిసినది.

ప్ర—ముద్దాయిల నందరిని అరెస్టుచేసి పంపినవిధప ఎవరంతట వారు వెల్లిపొండని అక్కడ యున్నవారితో చెప్పినారా?

జ—అవును.

ప్ర—ఎవరంతట వారు వెల్లిపొండని ప్రధమమున ఎప్పుడు చెప్పినారు?

జ—వారు చిల్లరస్తాకు పోయినయెడల కాంతికి భంగ కరమనని తెలచియే, రోడ్డుమీదయున్న మిరాయి దుకాణములవద్ద యీ నోటీసులు జారీచేయుక పూర్వమే చెప్పితిని.

ప్ర—తరువాత తిరిగి ఎప్పుడు చెప్పితిరి?

జ—1, 2 ముద్దాయిలు నా ఆర్డరును ఉల్లంఘించిరోడ్డుమీదికి వచ్చినతరువాత.

ప్ర—మరల ఎప్పుడు చెప్పితిరి?

జ—రి న ముద్దాయిని అరెస్టుచేసిన పిమ్మటకూడా అలాగనే చెప్పితిని. యీ విషయగ 11 పర్యాయములు చెప్పితిని. నేను ఏ. బి. శాస్త్రి నాయుడుగారిని మిరాయి దుకాణము వద్ద చూచితిని 1, 2 ముద్దాయిలకు నోటీసులు జారీచేసినప్పుడు ఆయన అక్కడనే యుండెను. తరువాత ఆయన కేటువద్దకు వెళ్ళెను. నాతో రమ్మనమని ఆయనను అడగ లేదు. శాస్త్రి నాయుడుగారిచే 1, 2 ముద్దాయిలకు యితర ముద్దాయిలకు నోటీసులు జారీ చేసినపిమ్మట సాక్షి సంతకము పెట్టింపినాను. అయినాల సుబ్బారావు నాయుడుగారు మిరాయిదుకాణము వద్దకు గేటువద్దనుకూడ యుండియున్నారు.

ప్ర—అయితే యీ సుబ్బారావు నాయుడుగారు పోలీసు కేసులలో తిరుచుగా సాక్ష్యము లిస్తుయుంటారు గదా?

జ—నాకు జ్ఞాపకములేదు. నేను ముఖ్యవిషయములు యఫ్. వి. ఆర్. లో వ్రాసినాను.

ప్ర—“డిస్ పర్స్” అనేమాట మీ యుద్దేశ్యములో ముఖ్యమైనదనే తెలంచెదరా?

జ—అవును.

ప్ర—యీమాట ఎఫ్. వి. ఆర్. లో వ్రాసితిరా?

జ—అవును వ్రాసితిని.

ప్ర—మొట్టమొదట సంప్రదించాచి “డిస్ పర్స్” అని చెప్పినపుడు ముఖ్యమని తెలచిరా లేదా? అసంగత ఎఫ్. వి. ఆర్. లో వ్రాసినారా?

జ—యఫ్. వి. ఆర్. లో వ్రాయుట కంటె ముఖ్యమయముగాదు.

ప్ర—ఈ 11 ముద్దాయిలు యిచ్చిచేసినారా వారు నల్లజండాలు?

జ—ఇచ్చిచేసినారు.

ప్ర—మీరు తై నెచ్చు తెచ్చుకోమని ముద్దాయిలకు చెప్పి నోటీసులు జారీ చేసేటప్పటికి ముద్దాయిలు తై నెచ్చు తెచ్చుకోమటకు కాలవ్వనది గలదా?

జ—ఉన్నది.

ప్ర:- మీరు జారీచేసిన నోటీసులో డి. ఎస్. పి. పోలీసుల మామూలం టెంట్ డెన్టు గారు ఫలాని చోట ఉండడం, లైసెన్స్ కావాలనేడల ఇన్స్పెక్షన్ లో పుకలై సన్న పొందవచ్చునని నోటీసులో వ్రాయబడి యున్నదా?

జ:- అట్టిది లేదు.

ప్ర:- మీరు చెప్పలేదా?

జ:- వారు ఆడుగూలేదు, నేను చెప్పనూలేదు.

ప్ర:- ఆరోజున డి. ఎస్. పి. గారు ఊరిలో ఉండిరా?

జ:- ఉదయము 9 గంటలకు ఊరిలో లేదు.

ప్ర:- గవర్నరుగారిని స్వాగత మిచ్చి తీసుకువచ్చుట కొరకు డి. ఎస్. పి. గారు వెళ్లినది?

జ:- ఎందుకువెళ్లి నాలో నాకు తెలియదు.

ప్ర:- నోటీసు ప్రకారం ఊరేగింపు సాగనీయక పోవలసివారా?

జ:- (సాక్షిచేత చేసివాను) ఆటంకపరచినాను. సన్న పొందినవిదల ఊరేగింపు చేసుకోవలసివదిగా చెప్పి వారు.

ప్ర:- ఈ ముద్రాయలందరు గుమిగూడినది గవర్నరుగారు ఎప్పుడి మార్చులోనా లేక కాదా?

జ:- కాదు.

ప్ర:- యాఫ్. వి. ఆర్. లో "డిస్ పర్స్" కమ్యూనికేషన్ వ్రాసినారా లేదా?

జ:- నాకు జ్ఞాపకములేదు.

ప్ర:- చదివి చెప్పండి?

జ:- వ్రాయబడినది ఆమట. తరువాత యాఫ్. వి. ఆర్. దస్తావేజు "జి" బోల్డ్ నారాయణస్వామి నాయకుగారు కొట్టులో నాఖలుచేసిరి. (చదివిచూడగా యాఫ్. వి. ఆర్. లో ఆ నాట ఎక్కడను కనబడలేదు)

ప్ర:- తొలుత వీరిమీద వి. పి. సి. 148 క్షేత్ర ప్రకారం చార్జిషీటు పెట్టి ఫయలుచేసి యుండలేదా?

జ:- అవును, అది ప్రధానమైన క్షేత్రము. ప్రాసిక్యూటింగు యిన్ స్పెక్టరుగారు మిగతా క్షేత్రముల కూడా చేర్చవలసినదిగా చెప్పబడి చేర్చినారు.

ప్ర:- ఈ క్షేత్రములు జిల్లామామూలం టెంట్ డెన్టు గారు జిల్లా కలెక్టరుగారు కలవలయునని చెప్పినారా లేదా?

జ:- చెప్పలేదు.

ప్ర:- సాక్షులను విచారించడములో మీరు సాక్షులను స్వేచ్ఛమూ విచారించితిరా? లేక దుకాణములవద్దనే విచారించితిరా?

జ:- కొందరిని స్వేచ్ఛమూలోను, కొందరిని దుకాణముల వద్దను. తరువాత కొమ్మంపూరు తిరువేంగడాచార్యులుగారు యాక్రొంబిషియన్ గానుచేసిరి.

ప్ర:- మీరు నోటీసులు జారీచేసిన తరువాత (మిరాయి దుకాణము) వారు వెళ్లిపోయినారా లేదా?

జ:- వెళ్లిపోయినారు.

ప్ర:- గేటుదగ్గర జెండాలు మీరు యివ్వనగానే యిచ్చినారా లేదా?

జ:- ఇచ్చినారు.

ప్ర:- జెండాలు తీసికొని వచ్చేటప్పుడు యీ పనియందీ కాదు అని పోలీసువారు తప్ప యింక నెవరైనా తప్పు అని చెప్పినారా?

జ:- ఈపని చేయవద్దన్నారు. వీరికి యిదేమిబుద్ధి పుట్టినదో అనుకొనినారు.

ప్ర:- మీరు ముద్రాయలను అరెస్టు చేసినప్పుడు వారు ముందు నిరోధించిరా?

జ:- లేదు.

ప్ర:- దీనికి కాంట్రబుట్ ప్రోవగండాగా ఎవరైన ఏమి చేసినారా?

జ:- ప్రతియింటికి నున్న ము కొట్టించవలసినదిగా పుర పాలక సంఘాధ్యక్షుడు లిఖితపూర్వకముగ యింటి యజమానులకు తెలియచేసినారు. స్వాగతమును తెలియచేయ పండిట్ లు ఎక్కడ జేయించినారు. పదిమందిగాని ఇరువదిమందిగాని జెండాలు పుచ్చుకొని బయలుదేరలేదు. ఒక మోటారుకారు వెనుక యిహియన్ బాక్సు జెండాతో బయలుదేరినది.

ప్ర:- కారులో ఎవరున్నారో చెప్పగలరా?

జ:- కాను రామనాథరావుగారిది. బావుటాలు వున్నాయి. బోల్డ్ నారాయణస్వామి నాయకుగారు సాక్షిని యీ బిగ్గముగ రిపోర్టుచేసి చేసినారు.

ప్ర:- ప్రాసిక్యూటింగు యిన్ స్పెక్టరు సలహాతో చార్జి షీటు పెడతారు కాదండీ.

జ:- అవును.

ప్ర:- యాఫ్. వి. ఆర్. కూడా వారి సలహాతో కూడా వ్రాస్తుంటారు కాదండీ?

జ:- అవును.

ప్ర:- డి. ఎస్. పి. ఆఫీసు ఆరోజున యున్నదా?

జ:- తెరిచియు యున్నది.



హరికథాకేసరి పాణ్యం అనంతరామభాగవతులకు స్వర్ణకంకణబహుకరణము - నెల్లూరు

వీరు విక్రమసింహపురమున గావించుచుండిన శ్రీమద్రామాయణ హరికథోపన్యాసములు పూర్తియైనవి. వీరి హరి కథలకు ప్రజలు మారుటయే గాక న్యాయవాదులను ఉద్వేగించు, వర్తకులు ఉభయకర్తలై వానిని జరుపుటయు, పండిత ప్రముఖులు దయచేసి కథలు విని వీరి మార్గమును అప్పటికప్పుటికి ప్రశంసించుటయును కలదు. ఈ నెల 9 వ తేదినాడు హరికథాకేసరి త్యాగి బిరుదాంకితు లగు శ్రీ అనంతరామభాగవతులను తిరువీరిని సన్మానించుటకు పౌరజనులు ఒక పెద్దసభ చేర్చి వారిచేతనే శ్రీ రుక్మిణీకల్యాణమును హరికథగా చెప్పించిరి. భాగవతులు గారు భాగవతమునుండి అనేక శ్లోకములను మనోహరముగ చదివి చక్కగా అర్థమును విప్పిచెప్పి శ్రోతలను ఆనందాన్ని నోలబడించిరి. సభకు పెక్కుండు న్యాయవాదులును, తాకికోవ్వోరులును పండితులును అనేకులు విచ్చేసి యుండిరి. కథామధ్యభాగమున పండితకవిప్రకాండు లగు బ్ర. శ్రీ దుర్గా నుబ్రహ్మశ్రీగారు వీరిని ప్రశంసించి పురజనుల చందాలతో అదిగరకే సంసిద్ధము గావించి యుండిన సంకలితకవికంకణము ను, కంఠులచే చెక్కబడి యున్న దానిని, బంగారంచుల కాలవలతోడ వారికి ప్రసాదించిరి

అనంతరామ భాగవతులవారి హరికథలో హాస్యముచేర అసభ్యకృంగారము లేకుండుటయు, సంస్కృత నాటిక ములనుండి ఉత్తమోత్తములైన శ్లోకములు అనేకములు గానవచ్చుటయు, విశేషముని శ్రీశర్మగారు ఈవరకు చెప్పియుండిరి. ఇప్పుడు శ్రీకృష్ణ సన్నిధానములో ఈ సత్కారము జరుగుట విశిష్ట సంతోషకర మనియు, అనంతరామభాగవతులుగారు ఈ ప్రకారమే పెద్దపెద్ద పట్టణములయందు పండితముఖముగ, పురజనసమక్షమున ఇతోధిక మైనస్థిరస్థానముల పొందుదురుగాక యనియు శ్రీశర్మగారు వారిని ఆశీర్వదించి పౌరజనుల కరతాళగ్వళులు మిన్ను మట్టుచుండ కలకణమును చేతికి తోడిగి కావల పై గప్పిరి. కూడిన భక్తకృతములు ఈ నాటికి భాగవతులుగారికి ఉచితసత్కారము చేయగలిగితిమి గదా యని సంతోషపరపకులైరి.

నెల్లూరిపేటలోని పాగులు మూడవపర్యాయము శ్రీమద్రామాయణ హరికథలనే మరల వారిచేత చెప్పింపవలయు నని ప్రయత్నము చేయుచున్నట్లు వినుచున్నాము. వీరు తెనుగుననేగాక, అగమనను, కన్నడమునను కూడా హరికథలు చెప్పగలరు.

(ఎం. పి. శర్మ)

ప్ర:- ఎన్ని గుంటలకు?

జ:- ఉదయము 8 గుంటలకు.

ప్ర:- యూరేగింపు ఆటంక పరిచినారంటే అర్థమేమిటండీ?

జ:- నల్ల జెండాలు తీసికొని గుమిగూడి గుంపుగా యుంటారు. లైసెన్స్ తీసికొని యూరేగింపు చేసేవోమని అర్థము.

విజయనగర టెన్ కాంగ్రెసు సంఘము

1980 సెల్ నుండి 2 వ తేది ఆదివారం సాయంత్రం 4-30 గంటలకు పార్కులో రామగోపాలహోటల్లో కాంగ్రెసు సభ్యుల సాధారణసభ జరుగును.

విషయములు.

1. గత సంవత్సరనివేదిక.
2. అధ్యక్ష, కార్యదర్శి వర్గరాష్ట్రీకలు.
3. సభ్యులు తేజోయే యితర అంశములు.

శ్రీపాద వెంకటనారాయణ, కార్యదర్శి.

ఆంధ్రహిందూస్థాన్ సేవాదళసభ

ఈ నెల 28 వ తేది ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు బెజవాడలో గవర్నరుపేట కాంగ్రెసు భవనమునందు ఆంధ్ర హిందూస్థాన్ సేవాదళసంఘసభ జరుగునుగాన సభ్యులు కృతక దయచేయవలెను.

విషయములు

1. అధ్యక్ష, కార్యదర్శిల ఎన్నికలు.
2. రాష్ట్రములో వాలంటీర్లను చేర్చుటను గురించి ఆలోచించుట.

భాగ సుబ్బరామయ్య.

ఆంధ్ర రాజ్ కాంగ్రెసు సంఘము.

చెఱుకువాడకు రైలుస్టేషను కావలెను

చెఱుకువాడ వేంకటస్వామిసారావుగారి రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

చెఱుకువాడ భీమవరము రైలు మార్గమునందున్న చెఱుకువాడ గ్రామములు తిరుగ్రామములలో రైలుస్టేషను కావలెనని కోరుచున్నాడు. ఇచట జనసంఖ్య విస్తారముగనున్నది. ఉండి స్టేషనులో ఎక్కడి ప్రజలకంటె చెఱుకువాడలో స్టేషను ఉన్న రైల్వేస్టేషన్ కంటె విక్రయమగును. చెఱుకువాడ గ్రామము ఉండి గ్రామమునకు ఆకువీడుకు సమానముగ మూడు మైళ్లదూరములోనే యున్నది. ఆకువీడు ఉండి మధ్య నున్న చెఱుకువాడ గ్రామము కేంద్రస్థానముగ నున్నది. అట్టి ప్రదేశమునందు రైలుస్టేషను ఉండుట అవసరము. చెఱుకువాడ అరుమూరు, తిరువన, గుమ్మలూరు, చినకాపవరము, పెదకాపవరము, కలసిపూడి, అజమూరు, కుప్పనపూడి కోలపల్లి, కార్ల, దొడ్డపూడి, కాళ్లపూరు గ్రామములు చెఱుకువాడ గ్రామమునకే దగ్గర. ఉండి స్టేషనుకు ఇవి చాలదూరములోనున్నవి. వైవిధ్యములను ఆకువీడులో మిమనరిగా నున్న రెవరెండు శ్రీ. ఇ. మాట్ గారుగూడ బలపరుచుచున్నారు. ఈసంగతులన్నిటిని ఆయన బ్రాఫీకు మామూలం టెంట్ డెన్టు పేర వ్రాసెను. ఆంగ్లదేశ రైల్వే ప్రయాణీకులసభలో 1929 సంవత్సరము నవంబరు 4 వ తేదీని చెఱుకువాడలో రైలుస్టేషను అత్యవసరమని తీర్మానింపబడెను. చెఱుకువాడ మున్నగు గ్రామముల ప్రజల మహాజరునవిరుబలపరచిరి. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఆరోగ్యాధికారి, జిల్లాబోర్డువారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులును, భీమవరము తాలూకా బోర్డువారును, భీమవరము తాసిల్దారుగారు, డివిజనులు ఆఫీసరు, జిల్లాకలెక్టరు, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ఇంజనీరుగారును స్టేషను అవసరమని సిఫారసుజేసిరి. ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే వీజెంటుకును, డిస్ట్రిక్టు రైల్వేబోర్డువారికిని మహాజరును బంపితిమి. ఇంతవరకు వారెట్టి చర్యను దీసికొన్నట్లు తెలియదు. వీరి యాలస్యముచే ప్రజలకు చాల ఇబ్బందిగా నున్నది. వారికప్తములను వివరించుట కలవికాదు. కాన తత్తేణము ఈవిషయమై రైల్వే అధికారులు తగినచర్యను దీసికొని రైలుస్టేషనును వేయుటకు పూనుకొననిచో, ప్రజల అసంతృప్తి ప్రబలిపోవును.

బొంబాయిలో కాంగ్రెసునాయకుల ప్రసంగములు

దేశభక్త కొండ వేగలప్పయ్యపంతులు, డాక్టరు భోగ రాజు పట్టాభిషేక రామయ్య, పండిత జనహరలాలు నెహ్రూ, సి. రాజగోపాలాచారి, గంగాధరరావు దేశపాండ్యార్థులు, మున్నగువారు అహమదాబాదునుండి బొంబాయి వచ్చిరి. బొంబాయిలో పెక్కుచోట్ల బహిరంగసభలలో వీరు గాంధీ మహాత్ముని సత్యాగ్రహవిధానమును పాఠకులకు తెలియబరచుచున్నారు.

పండిత జనహరలాలు నెహ్రూగారు

ఈనెల 19 వ తేదీని పండిత జనహరలాలుగారు పెక్కు సభలలో నుపస్థానించిరి. “సోదరీమణులు ముఖ్యముగా చేయవలసిన దేశసేవ కాంగ్రెసు సందేశమును ప్రతిస్పృహించి తెలియబరచుటయే. స్వదేశీ ప్రచారమునకుగూడ వీరు వోడ్పడవలెను. ఇట్టి అల్పసేవనైనను చేయజాలనివారు విదేశీబట్టలను ధరించుటయైన మానివేయవలెను.” అని జిన్నాహాజీగారు జరిగిన మహిళాసభలో జనహరలాలుగారు నడిచిరి.

“స్వాతంత్ర్యసమరమునం దెల్లప్పుడును మహారాష్ట్రులు సేనాముఖ్యమునందు నిలిచియు అవకాశపరాక్రమమును వెల్లడించుచుండిరి. లాహోరు తీర్మానములను మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి రామోదీపకపోయినను సమరము ప్రకటించబడిన తరుణమున వాగ్దాదమున కిక నవకాశములేదు. దేశస్వాతంత్ర్యమును కోరెదనా రందరును సమరమున చేరవలసినవే.” అని విల్లిపారెలులో జరిగిన మహారాష్ట్రసభలో జనహరలాలుగారు నడిచిరి.

గ్రాంటు మెడికలు కాలేజీ విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను పండిత జనహరలాలుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. ప్రతి యవకుడును శక్తివంతులగుటకు దేశసేవ చేయవలెనని జనహరలాలుగారు నడిచిరి.

దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగారి ఆదేశము

“హిందూస్థానీ సేవాదేశము కాంగ్రెసుయొక్క గొప్ప సేవయే. ఈ సేవలోని నైపుణ్యంబులను అహింసాపరాయణులు నుజులేంద్రియులను నుజుతీతులనై యున్నారు. కాంగ్రెసు వారు. పూర్వ స్వరాజ్యమును ప్రకటించిరి. దానిని బడయుటకు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి నడిపించుటకు గాంధీ మహాత్ముని ఆధికారము నొసగిరి కావున మహాత్ముని ఆజ్ఞా వెలువడగానే సేవాదేశయోధులందరును సత్యాగ్రహసమరమునకు సంసిద్ధులై మహాసేనాని ఆజ్ఞలను సరిగా నెరవేర్చవలసియున్నది. అహింసను మతవిధిగా భావించువారిపైనే దీని బాధ్యత యంతయును కలదుగాన వారందరును విధిగా దీనియందు ప్రవేశించవలెను. ఎట్టి కష్టములు కలిగినను వీరు సహించుచుండ ఎలేనేగాని ప్రతిపక్షుల కావంతయై కష్టమును కలిగింప గూడదు” అని దేశభక్తుడు ప్రకటించెను.

శ్రీమన్ శి. రాజగోపాలాచారిగారు

“సత్యాగ్రహములో మూడు అంతరపులుండును. మొదటి అంతరపు గాంధీమహాత్ముని ఆరెట్టుచేయుట. నిజము సమరము పుడే ప్రారంభమును. మహాత్ముని ఆరెట్టుచేయువరకు నతడు సర్వ సేనానిగానుండును. అటుపిమ్మట రెండవఅంతరపు ప్రారంభమును. అప్పుడు తక్కిననాయకులొక్కొక్కరుగా ప్రధాన సేనానాయకులగుచుండురు. నాయకులందరును ఆరెట్టు చేయబడుటతో మూడవ అంతరపు ప్రారంభమును. అప్పుడు ప్రతిభార తీయుదునుగూడ అసహాయదీక్ష నలంబించింపవలెను. విద్యార్థులు విద్యకాలమును, న్యాయవాదులు న్యాయస్థానములను, ఉద్యోగులు ప్రభుత్వకార్యాలయములను వేయేల ప్రభుత్వ సంబంధము నంతముగూడ వ్యజింపవలెను. ప్రభుత్వయంత్రము భారతీయుల సహాయముననే యిప్పుడు సాగుచున్నది. భారతీయుల సహాయము లేనిచో నొక్కదినమైనను అది సాగనేరదు. అట్టి ఆతిముఖ్యులగు తరుణమునందుగూడ భారతీయులు తమ ముఖ్య కర్తవ్యమును నెరవేర్చుకొని ప్రపంచమునందు తీరని దుర్మళమునకు పాత్రులగుదురు. స్వాతంత్ర్యముకొరకు కోట్లకొలది భారతీయులు స్త్రీలును పురుషులును గూడ కారాగృహవాసము దీప్తిపాంతరవాసము మున్నగు దుర్మరకస్థములను అనభవింపియు, అనుభవించుచు నుంకగా తిదితరులు యిట్టి స్వల్పమైన త్యాగమునై వేయిం. నన్నో స్వరాజ్యమెటుల లభింపగలదు?” అని రాజగోపాలాచారిగారు నడిచిరి. (ప్రేమ.)

సా॥ 6-30 X॥ బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా 9-30 X॥

22, 23-2-30 తేదీలు

సంతప్త యువ్వనము

మిస్టర్ ధామన్, మిస్ కుముదిని ప్రధానపాత్రధారులు.

కొన్ని ప్రశ్నలకు గాంధీమహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

సత్యాగ్రహబాధ్యత

“కాంగ్రెసుమహాసభయే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించునెడల నా సభ భారతజాతికంతకునుగూడ ప్రతినిధియగుట చే దేశమునం దెల్ల దౌర్జన్యము జరిగిననుగూడ కాంగ్రెసుసభయే ఆ బాధ్యతను వహింపవలసి యుండును గాననే ఆ బాధ్యతను కాంగ్రెసుపై నిడకుండ నేనే వహించితిని. నే నెవ్వరికిని ప్రతినిధిని కాను. నాకును నా సత్యాగ్రహమున చేరకువారికిని మాత్రమే నేను ప్రతినిధినిననుచు. ఇందువలన దౌర్జన్యము జరుగుట కవకాశము చాల తక్కువయే కాగలదు.”

హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి

ఇకమత్తమునందు నాకుగల నమ్మకము కొంచమైనను కొరతపడలేదు. మిక్కిలి అల్పసంఖ్యాకమగు నొక్క వర్గమునకు నష్టముకలగనుండునను గూడ అట్టి స్వరాజ్యమును నే నంగీకరింపను. స్వరాజ్యము అన్ని పక్షములవారికిని గూడ సంపృప్తికరముగానే యుండవలెను.

నా కెవ్వరును శతృవులు లేరు

నా కన్నీ జాతులను సమానమే కావున బ్రిటిషు వారికి ప్రతిహేతులను దేశమును సేను సమకూర్చుట యెన్నటికిని తటస్థము. నాకు ఆంగ్లేయులపైనను భారతీయులపైనను గూడ ప్రేమగలదు గాననే నాకు మాత్రమే కష్టములను కలిగింపదగిన యీ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలసివచ్చితిని. నేను ఆంగ్లేయులకు హృదయపరివర్తనమును కలిగింపగోరుచున్నానుగాని వారిని నాశనము చేయగోరుటలేదు” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ప్రేమ.)

మీరటునిండితుల వేడికోలు

తమతరపు వాదన చక్కగా జరుగుటకై వారు కోరెడిననతులు

కారాగృహములో దస్తా వేజులు పరిక్షింబడుచుండుట

మీరటు, ఫిబ్ర 20:— తమ యిబ్బందులను చెబుచు తమతరపు వాదన చక్కగా జరుగుటకు వానిని బాపవలయునని గోరుచు మీరటు కుట్రకేసు నిందితులు నెమన్న జడ్జిద్వారా ప్రభుత్వమువారికి విన్నపమును బంపుకొనియున్నారు.

వారి క్రిందివనతులను గోరియున్నారు:—

(1) నిందితులతరపు న్యాయవాదితో నిందితు లందరును సంప్రదించుట కవకాశ మొసంగవలయును. ప్రతియొక్క నిందితుని తరపుననూ నాన్యాయవాదికి వకాల్తానామా లభించియుండవలయునను పట్టింపు యుండరాదు.

(2) నిందితులకు వారి తరపునలయు పుస్తకము లొసంగబడవలయును.

(3) స్నేహితులను, బంధువులను, న్యాయవాదులను కారాగృహములోనే గాక, విచారణసమయమున విశ్రాంతికి తలయుండు మాడను నిందితులు సంబంధించుట కనుమతి యొసంగవలయును. స్నేహితులు నిందితులకు ఫలహారము లొసంగుటకు వీలుండవలయును. మరియు, నిందితులు పోలీసుల ద్వారా వానిని కొనగలిగియుండవలయును.

ఈ నవతులన్నిటిని, తమకొసంగి, తమ మతిమెత్తును న్యాయవిచారణ లభించునట్లు గావింపవలయునని నిందితులు గోరియున్నారు.

నిందితుల న్యాయవాదియగు ఆస్వాగీగారి తరఫీదుక్రింద యీ యభిప్రాయము వారు బెజవాడలోని డిప్యూటీ సర్జన్ జే.కె.కాంబాను ద్వారా ప్రతిదినమున పరిక్షింపవలయును. (ప్రేమ.)

కేవలము యసంతృప్తికరములు

కారాగృహ నూతన నిబంధనలనుగూర్చి రాజకీయ నిర్బంధితుల యభిప్రాయము

స్వామి గోవిందానందగారి ప్రకటన

కరాచీ, ఫిబ్రవరి 20:—అఖిలభారత రాజకీయ కష్ట భాగినలసంఘమున కధ్యక్షులగు స్వామి గోవిందానందగారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కారాగృహనిబంధనలప్రకటనను గూర్చి యాక్రిందివిధమున తమ యభిప్రాయమును చెబుచున్నారు:—

సాంఘికయంత్రస్థునుబట్టి నిర్బంధితులలో

తరగతు లుండకూడదు

నిందితుల సాంఘికయంత్రస్థునందలి వ్యత్యాసములను బట్టి వారిలో మూడుతరగతుల నేర్పరచుటకు మా సంఘము వా రెన్నటికిని యొప్పుకొనజాలరు. రాజకీయనిర్బంధితుల నందరిని గలిపి యొక ప్రత్యేకవర్గముగా భావింపవలయును. “రాజకీయనిర్బంధితులు” అనుపదములకు మా సంఘమువారి సంగి యున్న యర్థమే సరియైనది. దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకై పోరాడి నందులకు నిర్బంధింపబడిన రాజకీయనిర్బంధితులకు నెద్దమును మృత్యులకు లభింపవలసిన యాదరణ లభించువరకు, కారాగృహము లందును, బయటయెక్కడ వారి హక్కులకొరకై పోరాటము జరుగవలసియే యుండును. జాతికి జాతికి మధ్య యాదరణలో వ్యత్యాసముండుటను యీ దేశస్థు లెన్నటికిని నైపజాలరు.

నిరశనవ్రతమును తొందరపడి యవలంబించింపజనదు

మన పోరాటమునకు నిరశనవ్రతము బలీయమగు యాయధమే. కాని, మరి గత్యంతరములేనపుడే యిద్దాని వనలంబింపవలయును.

కార్యనిర్వాహక సంఘమువా

రాదేశము నొసంగెదరు

ఇక రాజకీయ నిర్బంధితులు జెయిలు కాసనముల నన్నిటిని తిరస్కరింపవలయును. జెయిలు పరిపాలనను ప్రతిఘటించుచు కారాగృహములోనే తీవ్రముగా పోరాడవలయును. వార చలనే కాసనోల్లంఘనములను గావింపవలయును. కారాగృహములకు వెలుపల - దేశములో - జరుగవలసిన ప్రచారమునుగూర్చి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు మార్చి నెల 15 వ తారీఖు నాటి తమ సభలో చర్చించి, దేశమున కొక యాదేశము నొసంగెదరు. (ప్రేమ.)

రాజకీయ నిర్బంధితులయెడ

ప్రభుత్వమువారి వైఖరి

ధిల్లిపౌరుల ఖండన తీర్మానము

నూతన ధిల్లి, ఫిబ్ర 21 -నిన్నటి సాయంకాలము రాజీ యోటలో ఆచార్య ఇంద్రాగారి యధ్యక్షతన జరిగిన పురుజనుల సభలో శ్రీయుత ఎన్. సి. కేల్కాగారు రుపన్యసించిరి. లాహోరు, బారీ, మీయన్ వాలీ కారాగృహములలో నిరశనవ్రతమును యూనియన్ రాజకీయ నిర్బంధితులయెడ ప్రభుత్వమువారు జూపించుచున్న వైఖరిని ఖండించుచు, ప్రభుత్వమువారిపై ప్రకటించిన కారాగృహ నిబంధన కేవలము యసంతృప్తికరములని చెబుచును తీర్మానముకట్టి గావింపబడెను.

మసిబూసి మారెడికాయ

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నూతన నిబంధనలు రాజకీయ నిర్బంధితులకును, యితర నిర్బంధితులకును గల భేదమును గుర్తించక పోవుటయు, “సాంఘిక యంత్రస్థు” “జీవితవిధానము” యను నెవమున యొకజాతి నిర్బంధితులకును, వేరొకజాతి నిర్బంధితులకును నవతులలో ప్రధానముగా భేదమును కార్యతరములలో వారు పరిక్షింపవలయును. (ప్రేమ.)

సర్ ఆర్థర్ మూరుగారి ఆగ్రహవేషము

ఒడలు మరచి అధ్యక్షుని మూరుగారు ధిక్కరించుట

భారతశాసనసభలో ఉద్వేగకరము లగు దృశ్యములు

పటేల్ గారు తమ అధ్యక్షధర్మమును స్వాధీనముగా నిర్వహించుట

ఇన్ కంటాక్టు బిల్లు చర్చలేకుండ నామోదించబడినది

కంటోన్ మెంటు గృహవసతిచట్టముపై తీవ్రచర్చ

(శ్రీ ప్రెస్ తిలీవార్త)

ఫిల్లీ, ఫిబ్రవరి 20:—సరిగా 11 గంటలకు భారత శాసనసభా కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. ప్రశ్నోత్తరములు దాదాపు ఆరగంట పట్టెను. ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే తనకు రాజప్రతినిధి సందేశము వచ్చినదియు, ఆ సందేశమును సభవారి కుంకపరచుట తమ ధర్మమనియు అధ్యక్షులు నడిపిరి. రాజప్రతినిధి సందేశమును సభవారు శాంతిముగా, నిశ్శబ్దముగా వినిరి. సందేశమును చదివి దానిపై అధ్యక్షుడు తన యభిప్రాయమును చెప్పట పూర్తిచేసెనో లేదో సర్ ఆర్థర్ మూరుగారు కోపావేశముతో లేచి యిట్లు చెప్పెను:—

మూర్:—ఆర్యా, ఒక సెల క్రిందట మీ అధికారము సర్వాధికారియైన మీరు నడిపియుంటిరి గదా?

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుడగు సభ్యుడు కూర్చుండవలెను. నారు శాస్త్రీయవిషయము నేదైన ప్రతిపాదించడంబడుచున్నారా?

మూర్:—ఈ సభవారికి ఆత్మంత ముఖ్యమగు విషయమును గూర్చి నేను చెప్పవచ్చు మాటలను వినగోరెదను. ఆ విషయమై సభవారి యభిప్రాయము గైకొనబడి యుండలేదు.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుడగు సభ్యుడు ప్రతిపాదనము చేయవచ్చును.

మూర్:—అది చర్చకు వచ్చునో లేదో గాని నేను అడ్జర్వే మెంటు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదనని నోటి నీట్టినాను. (చాలమంది సభ్యులు:—సరిగా ప్రవర్తింపుడు, సరిగా ప్రవర్తింపుడు)

మూర్:—నా మాటలను వినవలెనని కోరుటకు నాకు హక్కు గలదు. ధర్మముల మీరు నావిన్నపము సాలించెదరని కోరుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుడగు శాసనసభా నిబంధన ప్రకారము నడుచుకొనవలెను.

మూర్:—నేను చెప్పదలచిన మాటలను చెప్పకూడదని నిషేధించు నిబంధన యేదియులేదు.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుడగు ప్రతిపాదించదలచిన శాస్త్రీయ విషయమేమియగుట?

మూర్:—మాటాడక నిలిచియుండెను.

అధ్యక్షుడు:—అధ్యక్షుడు యేదైన చెప్పవచ్చును గౌరవనీయుడగు సభ్యుడు కూర్చుండియుండవలెను. శాసనసభవారు చర్చించుచున్న దానిని విషయమై యేదైన శాస్త్రీయమున అభ్యంతరము చెప్పదలచినచో తప్పుకొందుము. శాస్త్రీయము మేదియు లేక, అధ్యక్షుని కేదైన వారు చెప్పదలచుచో వారు నా గదిలోనికివచ్చి అచ్చట నాతో మాటలాడవలెను.

మూర్:—ఈ సభవారి యభిప్రాయము గైకొనక యే సభవారి పక్షమున రాజప్రతినిధి సందేశము నొప్పకొంటిరి. అది విషయము.

గయాప్రసాద్ సింగు:—మీ కింత ఉద్రేకమేల గలిగినది?

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుడగు ఉద్రేకము నొందవలసిన కారణమేమున్నది? ఈ సభవారు చాలమంది వారిని సమర్థించుచో అధ్యక్షునిపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును యెప్పుడుబట్టిన సభ్యుడు తెచ్చుటకు గౌరవనీయునికి అధికారము కలదు.

మూర్:—ప్రస్తుతము నేను అధ్యక్షునిపై విశ్వాసరాహిత్యమును తెలియజేయుటలేదు. మీరు యిప్పుడు చెప్పినదాని విషయమై గొన్ని మాటలను చెప్పదలచినాను.

మూర్:—ఇంకను మాట్లాడక వెనుక తన కుర్చీమీద నుండి ముందు బల్కన్ నోకబల్ల వద్దకువచ్చి విక్రమముగా చేతులనెత్తుచు సంజలచేయుచు తనకు వినక తప్పదని చెప్పుచుండెను. ఈ విపరీతపు చట్టముజూచి జాతీయవాదులగు సభ్యులు విసుకట నొంది సరిగా ప్రవర్తింపుడు, సరిగా ప్రవర్తింపుడు అని కేకలు చేసిరి. అధికార సభ్యులు ప్రభుత్వ నియోజిత సభ్యులు, విరోధి సభ్యులు మాటాడక యుండిరి. మూరుగారు చెప్పినచో సరియనియు, అధ్యక్షుడు చెప్పినది సమంజసము కాదనియు సమాచార్యుగారు మెల్లగ చెప్పుచుండిరి. విరోధి సభ్యులు కూర్చుండుమని మూరుగారితో రహస్యముగా చెప్పుచుండిరి.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయు సభ్యుడికి నైనకూర్చుండునా. అధ్యక్షుడు నిలుచుని యుండగా వారు నిలుచునియుండరాదు. ఈ సభాధ్యక్షుడు చేసిన ప్రకటనపై గౌరవనీయుసభ్యుడైయు చెప్పరాదు.

మూర్:—మీరు చేసిన ప్రకటననుగూర్చి నా యభిప్రాయమును చెప్పటకు నాకు అధికారము కలదు.

గౌరవసభ్యులు:—సరిగా ప్రవర్తింపుడు.

మూర్:—ఒక సెలక్రింద మీరు

అనధికార సభ్యులు:—క్రమముగా ప్రవర్తింపుడు, క్రమముగ ప్రవర్తింపుడు.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయు కూర్చుండవలెను.

మూర్:—స్వామిబుద్ధిగల మీరు నా వాక్యములను వినవలెను.

సభ్యులు:—క్రమముగా ప్రవర్తింపుడు, క్రమముగా ప్రవర్తింపుడు.

మూర్:—స్వామిబుద్ధిగల మీరు నా వాక్యములను వినవలెనని కోరుచున్నాను.

గౌరవసభ్యులు:—మీరు చెప్పవలసిన మేము విన నిచ్చగించుము.

మూర్:—నేను చెప్పమాటలను విన భయమందుచున్నారా?

గయాప్రసాద్ మీరు వెట్టిగా మాటలాడుచున్నారు.

మూర్:—మీరు శాంతముగా నుండి నా మాటలను వినచో మీ యభిప్రాయములను మార్చుకొందురు.

అధ్యక్షుడు:—ఈ విషయమై గౌరవనీయుసభ్యుడు చెప్పవలసిన విషయము యివరకే చెప్పితిరి.

మూర్:—నేను చెప్పవలసిన మీరు భయమందుచున్నారా యేమి?

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుసభ్యుడు కూర్చుండవలెను.

మూర్:—నేను చెప్పవలసిన విషయమేమి?

అధ్యక్షుడు:—ఈ సభలో కార్యక్రమము జరుగు పద్ధతి గౌరవనీయుసభ్యుడు ఆమోదించినచో బయటికి వెళ్లిపోవచ్చును.

మూర్:—నేను యిప్పుటనే యుండెదను. ఈ సభలో నేను సభ్యుడను.

అధ్యక్షుడు:—ఈ సభలో నుండదలచుచో సభాసభ్యుల నన్నిటిని సభ్యుడు శిరసావహించవలెను.

మూర్:—నే నే నిబంధనను అతిక్రమించుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—ఈ సభాసభ్యుల నన్నిటినిమీరు అతిక్రమించుచున్నారు.

మూర్:—కాదండీ. రాజప్రతినిధి సందేశములో తెలియజేయబడిన యేర్పాటును మీరొప్పుకొంటిరని చెప్పితిరి. ఈ విషయమును చర్చించుటకు మాకధికారములేదా? ఈ విషయమై సభవారి కేమియు చెప్పబడలేదు. మీరుగౌరవనీయు అధికారము విషయమై సభవారికి నేను మనవిజేయదలచినాను.

అధ్యక్షుడు:—అర్థమే, అర్థము, సర్ జార్జిపట్టరుగారింక వారి ప్రతిపాదనము గావించవలెను.

మూర్:—పెద్దగా, నేను చెప్పమాటలను వినవలెనని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడుగాకపోయినచో తేనెనన్ను మీరు వినవలెను.

ఇన్ కంటాక్టు బిల్లు

అంతట ఇన్ కంటాక్టు బిల్లును ప్రతిపాదించుటకు సర్ జార్జిపట్టరుగారు లేచిరి. అధ్యక్షు డెన్నిసార్లు చెప్పినను మూర్ గారు మాట్లాడక యేమియో చెప్పుచుండెను. ఒకరిని విషకాలము యిద్దరును మాటలాడుట తటస్థమైనది. అంతటమూరుగారు తనకుర్చీలో వేలాడబడినది.

ఇన్ కంటాక్టు బిల్లు చర్చలేకుండ ఆమోదించబడినది.

కంటోన్ మెంటు గృహవసతిచట్టము

అంతట కంటోన్ మెంటు గృహవసతి చట్టముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. బిల్లును ప్రతిపాదించుచు తనకు పూర్వము ఉద్యోగములో నున్న వారిని సందర్శించిన అఖిలభారత కంటోన్

మెంటు సంఘమువారు బిల్లులోని మరతుల నంగీకరించెనని నేనాకార్యదర్శిగారు నడిపిరి

పండిత వ్యాసమునాథ కుంజ్రా, ముఫీద్ వూడీ, మహమ్మద్ యాహూబ్, డాక్టరు మూంజీ గారలు బిల్లులోని ఆరవ సెక్షనును తీవ్రముగా ప్రతిఘటించిరి. ఆ మరతు కంటోన్ మెంటులో నున్న యింట్లో భామందులకు చాల నష్టదాయకమనియు వారి హక్కులకు భంగము కలుగుననియు వారనిరి. భారతీయులు కంటోన్ మెంటులలో నివసించరాదని ప్రభుత్వమువారి యిష్టమైనట్లు ప్రజలు తలచుచున్నారు. ఈ మరతువలన యీ యభిప్రాయము ధ్రువమగుచున్నదని కుంజ్రాగారనిరి.

నేనా కార్యదర్శి సమర్థన

ఇంట్లో భామందుల హక్కులకు యీ బిల్లు భంగముకలుగజేయుట ఉద్దేశము కాదని నేనాకార్యదర్శి చెప్పెను. ఈ బిల్లు ప్రకారము యింట్లో భామందుల హక్కులును, మిలిటరీ అధికారుల హక్కులును రక్షింపబడునని వారనిరి.

బిల్లు నిరాకరింపబడుట

వోట్లు పుచ్చుకొనబడగా 39 అనుకూలముగాను, 39 ప్రతికూలముగాను వోటుచేసిరి. అధ్యక్షుడు ప్రతికూలముగా వోటు చేయుటవలన బిల్లు పీకపోయెను. ఇప్పటిలో ప్రభుత్వమువారు బిల్లును ప్రతిపాదించరని నేనాకార్యదర్శి చెప్పెను.

మూరుగారి శాస్త్రీయభ్యంతరము

సభ ముగియక పూర్వము మూర్ గారు శాస్త్రీయముగ ఒక అభ్యంతరమును చెప్పగోరుచు అధ్యక్షుని కి ఒక ఉత్తరము వ్రాసెను. ఆ విషయమై అధ్యక్షు డిట్లు చెప్పెను:—

అధ్యక్షుడు:—నేను సభవారియెదుట చదివిన ప్రకటన విషయమై ఒక శాస్త్రీయముగ అభ్యంతరమును చెప్పగోరుచు మూర్ గారు నాకు ఒక లేఖను వ్రాసిరి. ఇప్పుడు జరుగవలసిన పనియన్నదిగనుక వారికి సెలవొసంగుటకు పిలువగారు. ఉదయముననే గౌరవనీయుసభ్యుడు ఆ ప్రతిపాదనమును గావించవలసినది.

మూర్:—అప్పుడే అభ్యంతరము చెప్పదలచితిని. కాని నన్ను చెప్పనివ్వలేదు.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుసభ్యుని నేనడిగినప్పుడు శాస్త్రీయవిషయమెత్త ననియు, నేను గావించిన ప్రకటన విషయమై యేదో చెప్పవలచితి ననియు మీరు చెప్పితిరి. నేను చేసిన ప్రకటన విషయమై మీరు ఏమియు చెప్పరాదని నేను చెప్పితిని.

మూర్:—శాస్త్రీయవిషయమును ప్రతిపాదించెదనని నేను చెప్పితిని.

కొందరు సభ్యులు:—మేముగూడ నిచ్చటనే యుంటిమి గదా! మీరు శాస్త్రీయముగ అభ్యంతర మేమియు చెప్పదలపలేదని చెప్పితిరే.

అధ్యక్షుడు:—ఈ విషయమును ప్రత్యేకమైనదిగా పరిగణించి గౌరవసభ్యులకు సెలవొసంగుచున్నాను.

మూర్:—అధ్యక్షునియందు విశ్వాసములేని విషయము యిప్పుడు నేను చెప్పటలేదు. అధ్యక్షుడు.....

అధ్యక్షుడు:—శాస్త్రీయభ్యంతర మేదో చెప్పటతప్ప సభ్యుడు మరేమియు చెప్పరాదు.

మూర్:—ఈ శాసన సభవారికి సంబంధించిన యింత ముఖ్యమైన యేర్పాటును శాసనసభవారితో సంప్రతింపకుండ, వారియభిప్రాయమును వినకుండ, మీరు ఆమోదించుట స్వామిమేనా యను శాస్త్రీయవిషయమును నేను ప్రతిపాదించదలచినాను.

అధ్యక్షుడు:—ఇది శాస్త్రీయమైనభ్యంతర మెట్లగును? అధ్యక్షుని నిర్ణయమును చర్చించుటకు సభవారికి అధికారములేదు. ఈ సభ యొక్క స్థాండింగ్ ఆర్డరుమీదను, నిబంధనమీదను అధ్యక్షుని నిర్ణయములు ఆధారపడియుండును. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటలో అధ్యక్షునికి నైజముగాగల అధికారమును, స్థాండింగ్ ఆర్డరులు నిబంధన ప్రకారము అధ్యక్షునికి గల అధికారమును నేను చలాయించినాను. శాసనసభ్యులను సంప్రతించి వారియభిప్రాయమును పుచ్చుకొనవలెనని వానియందు విధింపబడలేదు. కాని ఈ సభయంతటి పాక్షికాయాజులందరితోను సంప్రతించి, నేను చేసిననిర్ణయములన్నిటియందును వారి యభిప్రాయమునుగైకొనుచుంటిని సభ్యులందరను ఎరుంగుదురు. (హాల్లూ.)

అంతట సభ ముగిసెను. మరల రేపు సమావేశమగును.

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసు పోర్టు ట్రస్టు—ఎఫ్. బి. వాల్డన్ ఎం. ఎన్. ఎం. రైల్వే యేజెంటుగారు మద్రాసు పోర్టు ట్రస్టుకు బ్రష్టిగా గవర్నరుగారిచే నియమించబడిరి. (కెజులు)

మైలాపూరు సంగీత సభ:—వైసభవారి యజమాన్యమున శ్రీరంగం శేఖర్ పాచారీగారు రేపు సాయం కాలము 5 గం. గోపాలనాయకరు పాతకాల హాలునందు “వాల్మీకి చరిత్రము మరియు శ్రీమద్ రామాయణ ప్రభావము” అను హాస కథాకాలక్షేపమును జరిపెదరు.

మద్రాసు జాతీయ స్వచ్ఛంద సేవకులదళము:—వైసభ యజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 6 గం. వేణు గోపాలచెట్టి పాఠశాలనందు (వీడుబావుల డివిజను) బహిరంగసభ జరుగును. కాంగ్రెసువాదులు భారతమాతపట్ల మనకర్తవ్యమును విషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

మద్రాసు నూతన కలెక్టరు:—హెచ్. యస్. షీల్స్, బి. సి. యస్. గారు మద్రాసు కలెక్టరు నేటినుండి 2 మాసముల సెలవుపై పోవుటచే, సెలవునుండి తిరిగి మద్రాసుకు వచ్చిన పి. సి. డబ్ల్యు. బి. సి. యస్. గారు నేడు కలెక్టరు పదవి చార్జీని పుచ్చుకొనిరి.

హరికథా కాలక్షేపము:—రేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు తంబుచెట్టి పిథిలోని నాగప్పచెట్టి పిళ్ళయ్యార్ సంతమంటపముందు గౌ|| బి|| టి|| ఆర్. రామచంద్ర అయ్యర్ గారి ఆదరణక్రింద వారి సమక్షమునను బ్రహ్మశ్రీ పెరుంగళం నూర్యనారాయణ భాగవతులవారు నీతాకథ్యాణం హరికథా కాలక్షేపమును జరిపెదరు.

శివాజీ వ్యాయోమ మండలి:—ఆరోగ్యవారము యొక్క ఉత్సవముల సందర్భమున శివాజీ వ్యాయోమమండలి వారు రాబోవు 28 వ తేదీని సాయంకాలము 4-30 గం. తేడి బియాటిక్కు స్టాన్డింగ్ సమక్షమున మైలాపూరు రసిక రంజని సభహాలునందును మార్చి 1 వ తేదీని సాయంకాలము 4-30 గం. ప్రభుత్వ మహమ్మదీయ పాతకాలయందును దేశీయ శరీర వ్యా యామపద్ధతుల ప్రదర్శనము గావించుదురు.

ఈస్టయిండిస్ స్టేషను నౌకాకమాండరింగ్ ఫీస్:—ఈస్టయిండిస్ స్టేషను నౌకా కమాండరింగ్ ఫీస్ రియర్ అడ్మి రల్, యి. జే. ఏ. ఫుల్లర్ టి. బి. డి. యస్. ఓ. గారు నేడు ఉదయమున హెచ్. యం. యస్. యంటర్ ప్రైజ్ స్టీమరు నందు మద్రాసు చేరునటుల 18 వ తేదీని వెలువడిన ప్రత్యేక గెజిటునందు ప్రకటింపబడియుండెను. వీరు 24 వ తేదీని ఉద యము 8 గం. మద్రాసు చేరునటుల వార్త తెలియుచున్నది.

రాకపోకలు:—విశ్వదాత దేశోద్ధారక శ్రీయుత కాశీభాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు నేటి ఉదయమున తిరిగిమద్రాసుకు వచ్చిరి.

వైశాఖోన్న పోర్టువాస్తవ జనరలు గౌ|| జి. ఏ. న లేశేఖ, యాదూబ హుసేన్ గార్లు నేటిఉదయమున డిల్లీకి వెళ్లిరి. ఆర్. యస్. ప్రాసీగారు మద్రాసు ప్రభుత్వ చీఫ్ ఇంజ నీయరు నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

హెచ్. డి. సింగ్ గారు యం. యస్. యం. రైల్వే జనరలు బ్రాఫీకు మేనేజరు నిన్నరాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి.

మద్రాసు సంగీతపరిషత్:—వైసంగీత పరిషత్ వారి యజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 5-30 గం. తిరువ ల్లి శ్రీకృష్ణ హిందూ హైస్కూలు హాలునందు యాక్రిందివారిచే సంగీత ప్రదర్శనము జరుగును.

యస్. కృష్ణమూర్తి (కుంభకోణం) పిల్లనగ్రాం. టి. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ ఫిడేలు. కే. రాజుబాబి బి. ఎ. మృదంగం. రాబోవు ఆదివారము 28 వ తేదీని సాయంకాలము 5-15 గం. హిందూ హైస్కూలు హాలునందే యాక్రిందివారు సంగీత ప్రదర్శనము గావించుదురు. ముసిరి సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ గారు గాత్రము. సహ ఉరప్ వెంకట్రామయ్యర్, (గోవిందస్వామిశర్మ శిష్యులు) ఫిడేలు. వెంకటరామయ్యర్ (తిరుచినాపల్లి) మృదంగం.

జ్యోతిసు మ్యునిసిపల్ సభ్యులపక్షము

పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యము బలపరచునటుల తీర్మానము

మద్రాసు, ఫిబ్రవరి 21:—జ్యోతిసు మ్యునిసిపల్ సభ్యులపక్షపు సభ్యులందు రాబోవు మద్రాసు శాసనసభ వై-ఎల్ క్లబ్ లో పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యమును బంధ పరచునటుల పక్షమువారు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కమ్యూనిస్టుల సభ్యులు

ఈ నెల 28 తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 4-30 గం టలకు గోఫేలుహాలులో శ్రీయుత దివానుబహదూరు బొల్లిని మునిస్వామినాయుడుగారి యధ్యక్షతక్రింద చెన్నపురి కమ్యూనిస్టు సభ్యులు వార్షికోత్సవము జరుపబడును. శ్రీయుత పి. యస్. శ్రీనివాసాచారి ఎం. ఏ. గారు సాంవత్సరికోపన్యాస మొనరుదురు.

శ్రీయుత శంకరలాలు బ్యాంకరుగారి పర్యటనము

అఖిలభారత చరకాసంఘ కార్యదర్శి యగు శ్రీయుత శంకరలాలు బ్యాంకరుగారు నేటియదయము మద్రాసున కరు దించిరి. వీరు ఈ రాత్రి కలకత్తా మెయిలులో ప్రయాణమై నెల్లూరు వెళ్లెదరు. 22 వ తేదీన, వీరన్నకనుపూరు, సర్వేపల్లి, చటపాలెం మున్నగు కర్ణుల ఉత్పత్తిస్థానములను చూచెదరు. 28 ఉదయము, పినాకినీ సత్యాగ్రహ శ్రమమును సందర్శించి మ ద్యాన్నా ము బతులుదేరి కందుహూరు వెళ్లెదరు. వీరితో అఖిల భారత చరకా సంఘ ఆంధ్ర శాఖ సహాయకార్యదర్శి యగు వేమూరి నారాయణమూర్తిగారు ప్రయాణ మొనర్చుచున్నారు.

వికలాంగమైన శరీరము మెమోరియల్

హాలువద్ద నుండుట

శ్రీవ్రగాయములు తగిలిన ఒక 25 యేండ్ల మునుపుని శరీరము నేటి ఉదయమున మెమోరియల్ హాలు సమీపమున పడియుండెను. ఈ మునుపుడు స్నానము తప్పియుండెను. ఇత డు ఎవరైనది తెలియజేయలేదు. పోలీసు సాబ్బెంటు యీతనిని జనరలు ఆసుపత్రికి గొంపొయెను. ఇంకను యితనికి స్మృతి రాలేదు. ఇతడు వేగముగ పోవుచుండిన మోటారు బస్సునుండి పడినని పడుటచే శ్రీవ్రగాయములు తగిలి స్నానకము తప్పెనని యు తెలియుచున్నది. బస్సు తోలువాకు యీ విషయ ప్రభ విందినపుడు మోటారుబస్సును ఆపక వేగముతో వెడలిపోయె నని తెలియుచున్నది. పోలీసువారి విషయమున దర్యాప్తు గావించుచున్నారు.

రుక్మిణి ఉపన్యాసములు

శ్రీయుత పి. రంగస్వామి అయ్యంగార్ గారు, ఎన్. గోపాలస్వామి అయ్యంగార్ గారు కీర్తిశేఖరై న తమసోదరి రుక్మిణి అమ్మల్ సార్వకచిహ్ను మగా గతవత్సరము స్థాపించిన హిందూమత ఉపన్యాసములు ఈవత్సరము మహామహోపా ధ్యాయ పండితత్వం లక్ష్మీపురం శ్రీనివాసాచార్య స్వామి గారు (మైనూరు సంస్థానమునకు సంబంధించినవారు) రాబోవు సోమవారమునుండి, రెండే హాలునందు యాక్రింది ఉపన్యాస కార్యక్రమ మునసరించి ఉపన్యాసము లొసగెదరు.

- (1) కర్మయోగ 24 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలు.
- (2) జ్ఞానయోగ 25 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలు.
- (3) భక్తియోగ 27 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలు.
- (4) ముక్తి 28 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలు.
- (5) భగవద్గీతాసంక్షిప్తము } మార్చి 1 వ తేదీని సాయంకాల పరమార్థము } ము 6 గంటలు.

గోదావరిజిల్లాలో 107-108 నెక్కులు

రీసెట్మెంటులో పనిచేయుచున్నవారిపైని ప్రయోగింపబడనుండుట

గోదావరిజిల్లాలో రీసెట్మెంటు విషయమున పని చేయుచున్న శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు మున్న గు 5, 6 గురు ముఖ్యనాయకులపైని 107, 108 నెక్కులు ప్రయోగింపబడునని తెలియుచున్నది.

సాంబమూర్తినిధి

గుంటూరుజిల్లావారు రూ 5000

శ్రీ|| ఎన్. వి. ఎల్. నరసింహారావుగారి విజ్ఞప్తి

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, ఫిబ్రవరి 21:—ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి ఎన్. వి. ఎల్. నరసింహారావుపంతులుగారు యీ దిగువ ప్రకటన గావించుచున్నారు:—సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యోద్యమము సంస్థాపకులగు శ్రీయుత సాంబ మూర్తి గారు కొద్ది రోజులలో విడుదలగుదురు. వారివిడుదల సమయమున ఆంధ్రులు తమ నాయకాగ్రగణ్యుని గౌరవించుట వారి విధియైయున్నది. గోదావరిజిల్లావారు తామనుకున్న పనివేల రూపాయలు వసూలుజేసి రని దెలియుట కెంతయు సంతోషపడుచున్నది. వారి కృషి ప్రశం సార్థము, రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఇరువదియైదువేల రూపాయలు సాంబమూర్తిగారికిని పనికై యిచ్చిరి. గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు తమవంతునకు వినువేలు వసూలు జేయ తీర్మానించిరి. ఇతరజిల్లాలు వెనుకబడునా? మహాత్ముడు శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింప నున్నాడు. ఈసారి చివరవరకు పోరాటము జరుగును. ఈ సాంబమూర్తిగారి నాయకత్వమున ఆంధ్రులు యీ ఉద్యమమునందు చాల ప్రాముఖ్యతహించి కీర్తిగడించవలెను. కావున దేశాభిమానులగు ఆంధ్రులెల్లరును ధనమును ప్రోసజేయుటయందు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు తోడ్పడి సాంబమూర్తిగారి నాయకత్వ మునకు ఆర్థుల మనిషించుకొనవలెను. (తంరి)

బందరు నల్లజండాలు కేసు

27 వ తేదీకి తిరిగి వాయిదాబడుట

మచిలీపట్నం, ఫిబ్రవరి 20:—నల్లజండాలు కేసులో ప్రాసిక్యూషను సాక్షుల క్రాసుపరీక్ష నేడు 1-30 గం. ముగిసెను. మద్రాయిలో 8, 9, 10, 11, మద్రాయిలు తప్ప తక్కిన వారందరు డిఫెన్సువాదము వెట్టుకొనమనియు, త్వరలో వాజ్మూలముల నొసంగెదమనియు జెప్పిరి. సాయంకాలమువరకు వారికి వ్యతిరేక యొసంగబడెను. డిఫెన్సుసాక్షుల విచారణకై కేసు ఫిబ్రవరి 27 వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను. (ఫీ ప్రె.)

మునగాల జమీందారి రైతుల సభ

ప్రకాశం, విశ్వనాథదాసు, ముందేశ్వర శర్మగార్లు రానున్నారు

బెజవాడ, ఫిబ్ర 20:—మునగాల జమీందారి రైతుల సంఘాధ్యక్షుడగు పాపయ్యగారు యిట్లు తంజివూరు నంపుచున్నారు:—ఈ సంఘపు రయితుల సభ 22 వ తేదీన మునగాలలో జరుగును. శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు, విశ్వనాథదాసు గారు (బరంపురం) ముందేశ్వరశర్మగారు (కొత్తూరు) మున్నగువారికి తంజిమూలముగ ఆహ్వానము లంపబడినవి. ప్రకాశం పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించుదురు.

ఆరోజునే నాడిగూడెం సబుఅసిస్టెంటు సర్జనుగారు కేరొకసభను యేర్పాటుచేసిరి. అసభలో ప్రస్తుత మునగాల రాజాగారి చిత్రపటమును బెజవాడ సబుకలెక్టరుగారు బహిష్కరణమునచ్చెదరు. జిల్లాకలెక్టరుగారికి, తాలూకాబోర్డు సభ్యులకు చల్లపల్లి రాజాగారికి మున్నగువారికి ఆహ్వానములంపబడినవట. జమీందారిరయితు లందరు యీసభను బహిష్కరింపదలంచిరి. (ఒక విలేఖరి)

డా|| దేశముఖుగారిపై కేసు

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:—బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగ నుండిన డా|| దేశముఖు డా|| పతంకరుగార్లుపై రామకృష్ణభాయి తామరు ఆను వర్తకుడు కేసు పెట్టెను. 1929 నవంబరు 14-వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు తన భార్యకు పెట్టెప్పిన డాక్టరులు ఆపశేషము జేసిరినియు 45 నిమిషములు క్లోరోఫారముతో తెలినితప్పియుండెనియు మరునాడు డాక్టరులు ఆశ్రద్ధగ నుండిరినియు నిశంబరు 8-వ తేదీ వరకు అట్లే ఆశ్రద్ధగ నున్నందున ఆమె చనిపోయె ననియు ఫిర్యాది దెలిపెను. (ఆ. ప్రె.)



పటేలు విజయము

భారతశాసనసభాభ్యక్షులగు గౌ.వి.జే. పటేలు గారికి సంపూర్ణ విజయము గలిగెననుటకు సందేయము లేదు. భారతశాసనసభా భవనాంతరమున జరిగెడి రక్షణపు ఏర్పాటు లన్నిటికిని, అధ్యక్షునికే సర్వాధికారముగలదని, పటేలుగారి వాదము, వాచి అందు వార్డు కమిటీవా రిటులనే సిఫార్సు చేసియుండిరి. ఈ కమిటీకి హోంమెంబరుగు సో జేమ్సు క్రేరారుగారు అధ్యక్షులుగనుండియు, పటేలు గారితో యోచించుకొండనే పోలీసుదళమును నెల కొల్పటకు సమ్మతించిరి. ఈ కారణముచే ప్రేక్షకులు ఆసీనులయ్యెడి గ్యాలరీలను పటేలుగారు కుూసివేయించి, తమహక్కును నిలుపుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. రాజప్రతినిధి గారు పటేలుగారికి వ్రాసిన లేఖప్రకారము, అధ్యక్షునికే భారతశాసనసభాభవనాంతరమున హక్కు గలదని గుర్తింపబడెను. ఫోన్ దివ్యోగిని సిబ్బందిని ప్రభుత్వమువారి సొంతగను, ఏమి అధ్యక్షులు యెత్తును క్రిందనే బనిచేయవలయును. వీరికి ప్రత్యేకపు చిహ్నములను అధ్యక్షు లేర్పరచి, సాధారణపు పోలీసు వారినుండి వీరిని ప్రత్యేకించెదరు. పోలీసు సిబ్బంది ఏర్పాటుయినను తాత్కాలికమే. త్వరలో భారత శాసనసభవారిచే నియమింపబడు ప్రత్యేకపు సిబ్బంది ఏర్పడును. ఇట్టి ఏర్పాటుకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడెదరని రాజప్రతినిధిగారు చెలిపిరి. పార్లమెంటు సభలో, అధ్యక్షునికే సర్వాధికారముగలదు. అట్టి అచారమే భారతశాసనసభలో నికమిద ఏర్పడ గలదు.

భారత శాసనసభా భవనమునకు వెలుపలి ఏర్పాట్లు గూడ అధ్యక్షునితో సంప్రదించియే వారి యంగీకారముతోనే కావించబడునని రాజప్రతినిధి గారు సూచించుట సమంజసముగ నున్నది. క్రేరారు గారి కనయనను తా మొనర్చిన తప్పిదమును గ్రహించి, అధ్యక్షునికే సమ్మతించిరి. గౌరవమును వినిపించెదరని సమ్మెదము. రాబోవు సోమవారము నుండియు, గ్యాలరీలకు ప్రేక్షకులను రానిచ్చుటకు, అధ్యక్షులు సమ్మతించిరి. ఈ సందర్భమున, రోష పూరితహృదయు లై, తమహక్కును మరచి, శాసనసభలో అల్లరిచేయసాగిన ఆర్థరు మూరుగారి స్థితిగాంచిన జాలియగును. వీరు ఆవేశపూరితులై అధ్యక్షుని ఢిక్కరింప సాగిరి. వీరి యాటలను అధ్యక్షులు సాగనీయలేదు. తాము ప్రతిపాదించ దలచిన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునకు ఎవరును తోడ్పడలేదని, మూరుగారు విచారపడుట వింత గాదు. ఇందుమూలమున, వీరు యూరపియను పక్ష సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నీయవలసి వచ్చెను. తత్పక్షనాయకులగు లిండెగారిపై ప్రయోగించిన

దూషణవాక్యములను వీరు ఉపసంహరించుకొనవలసి వచ్చెను. పటేలుగారికి లొంగినందుకు, వీరు యూరపి యను పక్షముచే గౌరవ ప్రభుత్వమువారిని గూడ నిందింపసాగిరి. రాండుటేబిలు సమావేశముతో తా మికమిద సమాకారము సలుప వీలులేదని, గర్జించిరి. కాని వీరికి ప్రక్కతాళము వైచెడివా రెవరును లభించక బోయిరి.

వీరి కిదివరకు తోడ్పడెదరని దలంపబడినవారు గూడ వెనుదగ్గిరి. అయినను, యూరపియను సంఘము తమ పక్షముననే యున్నదని, ఆర్థరుమూరుగారు చాటుచున్నారు. హిందూదేశమున నిరంకుశాధికారమే సర్వ కాలము నిలిచియుండవలయు ననియు, భారతీయులకు పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములు బనికీరా వనియు, ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వము గౌరవింపగూడదనియు చాలెడి కోటిలో మూడు గారు జేరియున్నారు. ప్రభుత్వము ఏ మాత్రము బల హీనత జూపగూడదని వీరి యుద్దేశ్యము. పటేలుగారి విజయమునకు వారి పట్టుదలయు, ధైర్యమును ముఖ్య కారణములు. వారి వాదము న్యాయమని ప్రాజ్ఞు లెల్లరకును గన్నట్టుచునే యున్నది. దీనిని నిరాకరించుచో, ప్రభుత్వమువారు ప్రచండభాధ్యత పహించవలసివచ్చెడిది. ఇంతవరకు శాసనసభలలో నిలిచి యున్నవారుగూడ రాజీనామా నీయవలసివచ్చెడిది. పటేలుగారు ఆత్మగౌరవము కొరకు తమ పదవికి రాజీనామా నిచ్చుటకు వెనుదీసెడివారుగారు. వీరిటుల గావించినచో, ఇదివరకే విషమముగ నున్న దేశస్థితి మరింత విషమ మగును. పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములతో బట్టి బెరిగిన రాజప్రతినిధిగారు, దూరస్పృహ బలము, పటేలుగారిని బలవరుచుటయే శ్రేయస్కరమని భావించిరి. హోంమెంబరుగారి ప్రతిష్ఠనయినను వీరు ముఖ్యమని పాటింపరయిరి. పటేలుగారికి గలిగిన విజయము, సామాన్యుల కెవరికిని సాధ్యపడదు. కాని, పటేలు గారి బోలు అధ్యక్షులు సామాన్యముగ లభింపదు. ఎట్టివారు అధ్యక్షులయినను, వారి గౌరవమునకు భంగము కలుగకుండ నుండవలెననిన, భారతభూమి స్వపరిపాలన స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలెను. ఇట్టి తాత్కాలికవిజయములతో శాసనసభ్యులు సంతృప్తి చెందక, భారతదేశ స్వేచ్ఛకై యావచ్చుకొని వినియోగించుట ధర్మ మగును.

మహాత్ముని ధర్మసంరంభము

గాంధీ మహాత్ముడు అహమ్మదాబాదు నిర్ణయము గూర్చి యంగుఱిండియా పత్రికలో చెలిపిన విషయములు, వారి ధర్మనిరక్షిని వేనోళ్ల చాటుచున్నవి. ఈ నిర్ణయము రాజకీయము కన్నను ఎక్కుడు మతబద్ధమయినదని, మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు. అహమ్మదాబాదు నిర్ణయము, మహాత్మునికి స్వేచ్ఛ నిచ్చినను, అయ్యది తనను పూర్తిగ పాశబద్ధుల గావించెనని గూడ, మహాత్ముడు తలచుచున్నాడు. తా మింతటి భాధ్యత నిదివర కెన్నడును పహింపలేదని, మహాత్ముడు అంగీకరించుచున్నాడు. హిందూదేశము బోలు విశాలదేశపు స్వేచ్ఛను, కేవలము అహింసా సంరంభము వలననే బడయ నెంచుటకన్నను పవిత్రసంకల్ప మేది గలదు? భారత దేశ మింతకాలము నుండియు పరాధీనస్థితిలో నుం

డుట ఈశ్వరేచ్ఛయైనచో, అం దొక మహాద్దేశ్య మిమిడియున్నదని సమ్మతవచ్చును. ఆధునిక ప్రపంచమున కశ్వ వ స ర మ గు అ హిం సా సం దేశమును భారత భూమి ద్వారా వ్యాపింప జేయుట, పరమేశ్వర సంకల్పమై యుండును. గాంధీ మహాత్ముని ద్వారా పరమేశ్వరుని సంకల్పము నెగ్గవలసియున్నది. అందు కనియే, ఇయ్యది మత బద్ధ మగు ప్రయత్నమని, మహాత్ముడు నమ్ముటకు కారణముగలదు. ఎట్టి పరిస్థితులం దయినను అహింసనే అవలంబింపవలయు నని భావించెడివారి ద్వారానే, యిక్కార్యమును గట్టెక్కింపవలయు నని, మహాత్ముడు తలపెట్టియున్నాడు. అందు చే మహాత్ముని చర్యలకు ఫలముగ దార్జన్యమువ్యాపించుట కీమారు సాధ్యపడదు. దార్జన్య భావములను సమయజేయుటకు, సత్యాగ్రహము అమూల్యసాధనమని మహాత్ముడు చాటుచున్నాడు. దీని నిపుడు ప్రయోగింపనిచో, దార్జన్యవాంఛ పెచ్చుపెరుగునని, మహాత్ముడు కనిపెట్టెను. అందుచే మహాత్ముని కీ సమయమున తోడ్పడువా రెల్లరును, భారతదేశ భాగ్యోదయము నకే గాక, లోక కళ్యాణమునకు గూడ తోడ్పడుదురనుటకు సందియములేదు. అహింసయెదుట ద్వేషము కరగిపోవు నని, మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. అహింస యనిన, మానవ ప్రేమయే యగుట చే, ద్వేషమునకు తావుండజాలదు. దూరదృష్టి గలవారగుచో, పాలకులు గూడ మహాత్మునికి తోడ్పడుటయే ధర్మమని గ్రహింపగలరు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు రాబోవు ఆదివారమునాడు, అహమ్మదాబాదు నిర్ణయములను విచారించుటకు బెజవాడలో సమావేశ మయ్యెదరు. ఆంధ్ర దేశము అసహాయోద్యమారంభము నుండియు మహాత్మునికి అండయై నిలిచియున్నది. ఇకముందును మహాత్మునికి ఆంధ్రులు సర్వవిధముల చేమాత నొనగెదరని యూహింపవచ్చును. దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు మరల తమశంఖధ్వనిని పూరించుచున్నారు. మహర్షి సాంబమూర్తిగారు త్వరలో కారాగృహ విముక్తులై నూతనోద్యమమును నడిపించెదరని విశ్వసింపవచ్చును. సత్యాగ్రహ నాయకులగు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు మహాత్ముని బాట ననుసరించెదరు. అన్ని తావులనుండియు మహాత్మునికి తోడ్పడుటకు విచ్చి కథలులు సంసిద్ధ మగుచున్నటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో మహాత్ముని అహింసా బద్ధ సంరంభ విజయము గూర్చి శంక వొడ్డముట కవకాశ ముండజాలదు.

భారతీయచిత్రకళ : రాజప్రతినిధిగారు

నేటిదినము ప్రారంభమయిన డిల్లీ చిత్రకళా ప్రదర్శనమున ఆరంభోపన్యాస మొనగుచు, రాజప్రతినిధిగారు భారతీయ చిత్రకళోద్యమమును కొనియాడిరి. భారతదేశమునందు, వివిధకళలును విశేషాభివృద్ధి గాంచియుండెను. వీనిలో చిత్రకళ ముఖ్యమయినది. ఇప్పటికిని, ఏ ప్రాచీన దేవాలయమును గాంచినను, అజంతా గుహల గాంచినను, భూగర్భమునందు దొరకుచున్న ప్రాచీన వస్తువులను గాంచినను, అత్యంత రామణీయక మగు చిత్రకళ గన్నట్టుచున్నది. ఇయ్యది పాశ్చాత్యుల నాశ్చర్య నిమగ్నుల గావించుచున్నది. ఇందువలన, ప్రాచీన భారతదేశీయులు అనాగరికు

లను మూఢవిశ్వాసము పటాపంచలగుచున్నది. పాశ్చాత్య చిత్రకళచే వ్యామోహితులయిన కొందరు చిత్రకారులు, ఆధునిక కాలమున వారి ననుసరించుచు, భారతీయులకు ప్రత్యేక చిత్రకళా సాంప్రదాయములు లేవన భ్రాంతిని వ్యాపింపజేసిరి. వీరి చిత్రపటములు, పాశ్చాత్యచిత్రకళను తీర్చిదిద్దిన అనుసరింపజాలక, ఉద్రేకభ్రష్టముగ పరిణమించెను. కాని, కొంతకాలమునుండియు, డాక్టరు అవనీంద్ర నాథాగారు, డాక్టరు ఆనందకుమార స్వామి, హోపెలు మున్నగు వారి ప్రోత్సాహమువలన, భారతీయ చిత్రకళా పునరుద్ధరణము జరుగుచున్నది. వంగదేశ చిత్రకళాశాల దీనికి మిగుల తోడ్పడెను. వంగచిత్రకారులు, భారతీయ చిత్రకళకు శోభదెచ్చి, ఖండారములందు గూడ దీని ప్రాశస్త్యమును వెల్లడిజేయగలిగిరి. ఆంధ్రదేశమున గూడ యిట్టి ప్రయత్నము లారంభమయ్యెను. కీ॥ శే॥ దామెర్ల రామారావు ప్రభృతు లొకవంకను, ఆంధ్రజాతీయకళాశాలవారు వేరొకవంకను చిత్రకళాభివృద్ధికి తోడ్పడిరి. జాతీయ కళాశాలనుండియు, రామారావుగారి చిత్రకళా మందిరము నుండియు, పెక్కురు యవకులు చిత్రకళయందు దారితేరి, హిందూదేశమునందే గాక, పాశ్చాత్య దేశములందు గూడ కీర్తి గాంచుచున్నారు. కజిన్నగారు భారత చిత్రకళా ప్రాశస్త్యమును పాశ్చాత్యుల కెరిగించుటకు సలుపుచున్న ప్రయత్నములను మరువ వీలులేదు. వీరు హైందవ చిత్రకారుల కళను పాశ్చాత్య దేశములలో వ్యాపింప చేయుటకు, మిగుల శ్రద్ధ వహించుచున్నారు. ఆంధ్ర చిత్రకారులను గూడ వీరు ప్రేరికెచ్చిరి. మొత్తముమీద, భారతీయ చిత్రకళ అర్హస్థానమును ఆక్రమించుకొను చున్నది. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము దీనికి తగిన ప్రోత్సాహ మొనగట్ట లేదు. రాజప్రతినిధిగారు డిల్లీలో నొనగిన యుపన్యాసము గాంచిన, వీరు భారతీయ చిత్రకళాప్రాశస్త్యమును బాగుగ గుర్తించిరిని విదితమగుచున్నది. నేటిదినము ప్రారంభ మయిన మద్రాసు చిత్రకళాప్రదర్శనమునందవలె, డిల్లీ ప్రదర్శనమునందును హైందవ చిత్రకళ ప్రాముఖ్యము బడసెను. ప్రజల మనోభావములను వ్యక్తపరచుటకు, చిత్రకారులు హస్తము లనియు, కవులు గాత్రము లనియు చెప్పట సమంజసముగ నున్నది. చిత్రకళ ప్రధానముగ జాతీయ మయినను, దీనియందు సార్వజనిక చిహ్నములు గనుపింపకపోవు. ఇందు మూలమున ఒక దేశమువారింకొక దేశమువారి చిత్రకళను గ్రహింప గలుగుచున్నారు. చిత్రకళ ద్వారా మానవకోటి తన మైక్రొతన గ్రహించుచున్నది. గత ముప్పది సంవత్సరముల నుండియు, భారత చిత్రకళా పునరుద్ధరణము జరుగుచున్న దని రాజప్రతినిధిగారు నుడివిరి. పాశ్చాత్య చిత్రకళాప్రభావముచే గాక, భారతీయులను కదలింపజేయుచున్న జాతీయ భావవ్యాప్తి మూలముననే, హైందవ చిత్రకళాభివృద్ధి సాధ్యమయ్యెనని, రాజప్రతినిధిగారు భావించుచున్నారు. జాతీయ భావమువలన, పెక్కు కళలు నూతన వికాసము బొందె ననుటకు సందియము లేదు. రవీంద్రుని వంటి మహాకవియు, అవనీంద్రుని వంటి చిత్రకారుడును, బోసువంటి శాస్త్రజ్ఞులును, గాంధీ మహాత్ముని వంటి ధర్మానుష్ఠానపరులును, ఆధు

నిక కాలమున హిందూదేశమునందుద్భవించిరి. జాత్యుద్ధరణముతో బాటు చిత్రకళగూడ పెంపొందుచుండునని, రస్కిని మహాశయము దెలిపియుండెను. హిందూదేశమునందును అట్టి చరిత్రామయజరుగుచున్నది. హైందవ చిత్రకళ స్వతంత్రమైన నాధారపడుచున్నది. ఐదుల యనుగ్రహముతో బనిలేదు. పాశ్చాత్య చిత్రకళతో గూడిన ప్రదర్శనములలో, హైందవ చిత్రకళ పోటీచేయగలుగుచున్నది. రాజప్రతినిధి బోలువారు గూడ యీసంగతిని గుర్తింపవలసివచ్చుచున్నది. హైందవచిత్రకళను నేర్పు పాఠశాలలు దేశమునందు విరివిగ నెలకొనవలయును. భారతీయ చిత్రకళాప్రదర్శనములు ప్రత్యేకముగ జరుగవలెను. నూనెరంగుల పటములలోగూడ భారతీయులు చూపుచున్న వైదగ్ధ్యము, రాజప్రతినిధిగారి పొగడ్తకు పాత్రమయ్యెను. చిత్రకళయందు గూడ నాగరిక ప్రపంచమునకు భారతీయులు మార్గముజూపెడి రీతి ములు త్వరలో నరుదెంచునని నమ్ముట కవకాశ మేర్పడుచున్నది.

చెరుకువాడ రైల్వేస్టేషను

గుడివాడ భీమవరము రైల్వేస్టేషనులో చెరుకువాడయొద్ద రైల్వేస్టేషనును స్థాపించుట యవసరమని దెలుపుచు, వాయబడిన లేఖను స్థలాంతరమున ముద్రించెతిమి. ఈ గ్రామమున జనసంఖ్య చాల గలదనియు, రాకపోక లెక్కువగ జరుగుననియు, స్టేషనును స్థాపించుటవలన రాబడి విశేషముగ చేకూరుననియు, పెక్కు గ్రామములకు చెరుకువాడ సమీపమున నున్నదనియు, ఈ గ్రామముల వారందరును స్టేషను కావలెనని కోరుచు అర్జీలను పంపిరనియు, ఆంధ్రదేశ రైల్వే ప్రయాణికుల సభ గూడ చెరుకువాడ స్టేషను అవసరమని తీర్మానించెననియు, పలుకుబడిగల వారు పలువురీ ఏర్పాటును ఆమోదించి రనియు, పైలేఖ వివరించుచున్నది. రైల్వేలు ప్రజల సౌకర్యము నిమిత్త మేర్పడి యుండుటచే, అట్టి సౌకర్యముల నేర్పరుపనియెడల, వీని ప్రయోజన మడుగంటును. పెక్కు గ్రామముల ప్రజల కవసరమని తెలుపబడిన చెరుకువాడ స్టేషనును సాధ్యమగునంత త్వరలో రైల్వే అధికారులు స్థాపించి, ప్రజలలో సంతృప్తి గలిగించుట ప్రయోజనకరము.

నూతనపక్షము: సర్ ఛేంబర్లెను గారు

వీవరు బ్రూకు ప్రభువు గారు నెలకొల్పిన, 'స్వేచ్ఛా సామ్రాజ్య వాణిజ్యపక్ష'మును నూతనపక్షమునకు, సర్ ఆల్ఫ్రీడు ఛేంబర్లెనుగారు బర్మింగ్ హాము నగరమున ప్రతిపాలముగ ముచ్చటించిరి. బాల్టువినుగారి నాయకత్వమును ప్రతిఘటించుటకు నూతన పక్షమేర్పడెను. తాము బాల్టువినుగారి ననుసరించెదమని, ఛేంబర్లెనుగారు వాగ్దానము జేసిరి. అయినను నూతన పక్షాశయముల పట్ల ఛేంబర్లెనుగారికి సానుభూతి గలదు. కొంతకాలమునకు నూతనపక్షమునకు నుకస్పర్శింపటమునకును రాజీ గుదురుననియు, రెండును తుదకు ఏకమగుననియు, సమ్మతమున కవకాశము గలదు. నూతనపక్షమునకు రాధర్మమూరు ప్రభువుగారు తోడ్పడ నిశ్చయించిరి. వీరితోఁపాటు వలన, వీరి యధీనముక్రింద నున్న డెయిలీ మెయిలు

మున్నగు పత్రికల ప్రోద్బలము లభింపగలదు. నూతన పక్షమున జేరినవారు పలువురు కన్సర్వేటివు పక్షమువారే యగుటచే, రెండు పక్షములకును రాజోపు ఎన్నికల లోపున కలయిక చేకూరునని తలంప నవకాశము గలదు.

కారాగృహ నిబంధనలు

కారాగృహ నిబంధనలలో చేసిన మార్పులు, అసంతృప్తిని గలిగించుట వింతగాదు. హోదాను బట్టి తరగతులను విభజించుటవలన, రాజకీయ నిర్బంధితులకు సౌకర్యము గలుగదని, స్వామి గోవిందానందుగారు ప్రకటించుచున్నారు. రాజకీయ నిర్బంధితులను ప్రత్యేకపు తరగతిక్రింద ఏర్పరచుట యత్యవసరమనియు, లేనిచో, వేరుమార్గముల ద్రొక్కవలసి వచ్చుననియు గోవిందానందుగారు సూచించిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులను, (ఏ) తరగతిక్రింద రాకుండ చేయుట సులభసాధ్యము. వీరిపై నేక్కుట నేరమునో ఆరోపించుచో, వీరికి నూతన సౌకర్యములు వర్తింపవు. జైల్మిద్రుని ఆత్మార్పణము వలన, ఈ శ్రేష్ఠ ముందుకు వచ్చినను, ప్రభుత్వము వారు దీనిని పూర్తిగ పరిష్కరింపక, మరల ఆందోళన కెడ మిచ్చియుండుట శోచనీయము.

స్టేటుకొన్నిలు సభ: రైల్వే బడ్జెట్టు

స్టేటుకొన్నిలు సభలో రైల్వే బడ్జెట్టు గూర్చి భారతశాసనసభలో జరిగిన రీతి చర్చయే నడచెను. సర్ ఆర్థర్ హుముగారు, రాజకీయాందోళనవలన, హిందూదేశపు పరతి తగ్గెననియు, అందుచే వాణిజ్యము క్షీణించెననియు, జెప్పియుండుట విచిత్రము. నిజమేమన, రైల్వేక్రింద జరుగుచున్న మితిమీరిన ఖర్చువలన, నష్ట మేర్పడుచున్నది. భారతీయులకు దోర్మగముల నిచ్చుటలో మందగమనము జూపబడుచుండునంతవరకు, వ్యయము తగ్గజాలదు. ధాన్యముల రవాణాకు, సౌకర్యము లొసగకుండుటకు, బొగ్గంత ముఖ్యము ధాన్యముగాదని రిసీగారు చెప్పియుండుట మిగుల శోచనీయము. వీరి వివరిత వాదమును విమర్శింప నవసరము లేదు.

హిందూదేశమువిషయమై లొంగుబాటు గూడదు

హిందూదేశ సమస్య విషయమున, లొంగుబాటు ఏమాత్ర ముండగూడదని, నూతన బ్రిటీషు పక్షము తరపున రాధర్మమూరు ప్రభువుగారు చాటుచున్నారు. హిందూదేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము నొసగుచో, బ్రిటీషు వర్తకము క్షీణించునుగాన, అందుకు బూన గూడదని, వీరు గర్జించుచున్నారు. మొత్తముమీద నూతనపక్షము యిట్టి వైఖరి నవలంబించుట వలన, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యాభిలాషులకు మరింత ప్రోత్సాహము గలుగజమానదు. నూతనపక్ష ప్రయత్నములు విఫలమగులనిశ్చయము.

బర్మా రయితులు మొరలు

బర్మా రయితులు చాల యిబ్బందుల పొందుచున్నారని, వారు చెల్లించవలసిన పన్నులను తగ్గింపజేసెనని, బర్మా శాసనసభలో గోరగ, ప్రభుత్వమువారింగీకరింపక బోయిరి. తీర్మానము మాత్రము శాసనసభచే నామోదించబడెను. రయితుల రెండులెరుల అరణ్యోదనము లగుచున్నచో, గ్రహింపవచ్చును.

చెన్నపురి లలితకళా ప్రదర్శనము

నేడు గవర్నరుగారు ప్రారంభోత్సవమును నలుపుట

సారితోమికములందిన చిత్రములు

చెన్నపురి లలిత కళాసంఘమువారిచే 46-వ ప్రదర్శన ము పొర్లుచోను మొహరియల్ భవనమున ఏర్పాటు చేయబడి ను. చెన్నరాష్ట్ర గవర్నరు సర్ ప్రాన్టీగారు నేటి ఉదయము 8 గంటలకు ప్రదర్శన ప్రారంభోత్సవమును గావించిరి.

ఆసమయమున ప్రదర్శనమున కరుదెంచిన ప్రముఖులలో న్యాయమూర్తి బాలసు, న్యాయ. కీర్తి, న్యాయ. కార్తిక, ప్రధాన మంత్రి డాక్టరు పి. నుబ్బరాజు, ఎస్. వి. రామస్వామిమదలి యారు పి. డబ్లియం. యి. కాటన్ ఫ్రెస్కో దంపతులు గలరు. ప్రదర్శనము మామూలుగ ప్రారంభింపబడిన పిదప గవర్నరు గారును, లక్ష్మీన ప్రముఖులను ప్రదర్శింపబడిన చిత్రపటము లను తదితర విచిత్రములు జాలమును సందర్శించిరి.

ప్రదర్శన వివరములు

ఈసంవత్సరపు లలితకళా ప్రదర్శనము వెనుకటి ప్రదర్శన ములన్నిటికంటెను, పెక్కుకారణములచే బహుభంగుల అత్యంత రమణీయమై, క్లామాపాస్ట్రమై నేతపర్వ మొనర్చుచున్నది. దాదాపు ప్రదర్శింపబడిన చిత్రపటములన్నియు మొత్తముపై ఉత్తమ తరగతిలో చేర్చబడియున్నవి. చెన్నరాష్ట్రమునకు చెందిన చిత్రకారులచేతనేగాక, భారతవన మందలి వివిధరాష్ట్ర ములలోని చిత్రకారులు పెక్కుండ్రచే నానావిధ చిత్రపు లం ప బ డి యుండుటచేతను, కేవలము చిత్ర పటములే గాక, శిలా, మృగ్మయ, దారు విగ్రహ ములును, చిత్ర విచిత్రములగు కుట్టుపనులు దంతపువని చెక్కబడిన రజత నేటికలు మొదలైన విచిత్ర వస్తు సమయము ప్రదర్శింపబడుటచేతను, వీని నన్నిటిని మించి వికాలమును సుందరము నగు మొహరియల్ భవనము నీచిత్రపటము లాదిగాగల ప్రదర్శన వస్తుజాలమునంతను ఆకర్షణీయముగ అమర్చియుండుటం జేసి ప్రదర్శనము నేత్రానందకరమై యొప్పుచున్నది. మానె రంగుల చిత్రములు రంగు గుడ్డలతో వ్రాసిన చిత్రములు భారత దేశమందలి నీటిరంగులు, అంగ్లేయ నీటిరంగుల చిత్రములు, లేఖా చిత్రములు, ద్రావకాదులచే తయారుజేసిన చిత్రములు, మొదలైనవి మొత్తము 400 లకు పైగా చిత్రపటములు ప్రదర్శింపబడిన ఇవిగాక ప్రదర్శనమున కాలవ్యయం చేడటచే పోటి యందు జెట్టుటకు సాధ్యము గాకపోయినను ప్రదర్శింపబడిన రహిమాన్ చాకతాయ్, ఆనసీంద్ర నాథ టాగూరు, యస్. కే. ముజుందార్, నందలాల్ బోసు, గంగూలిగార్ల చిత్రములు ప్రదర్శన కోభ నతిశయింప జేయుచున్నవి. ప్రదర్శనమున దీనత్వరము చూపబులవృష్టి నధికముగా శిల్పకాఖ్యులందు ప్రదర్శింపబడుచున్న న్యాయ మూర్తి కు మార స్వామి ప్రాన్టీగార్ల విగ్రహములు సుప్రసిద్ధ కళావికారదులును చెన్నపురి చిత్రకళా విద్యాలయ ప్రధానాచార్యులునైన శ్రీ డి. పి. రాయ్చౌదరిగారిచే నీ రెండును నిర్మింపబడిన. చేతికట్టు పనులు చిత్రములు వ్రాయబడిన బల్లులు మంచములు మొదలైనవి నర ఈ యేటి ప్రదర్శనమందలి సూత్రసాంకములు. గవర్నరు గారి సతీమణి లేడీ విక్టోరియా ప్రాన్టీగారిచే వ్రాయబడిన పుష్పపు మొక్కల చిత్రములును పూర్వపని జేసిన లతలును మిక్కిలి కొనియాడబడుచున్నవి.

బహుమతు లందినవారు

ప్రదర్శనములోని చిత్రము లన్నిటిలో ఉత్తమమైనదానికి గర్వరూప రొసంగిన రు 100 ల బహుమతి ఏ. యస్. ట్రెండేజీగారిచే రచింపబడిన "ఫక్రీ" అను చిత్రపటమున కొసంగబడినది.

దక్షిణదేశమందు నివసించువారలచే చిత్రంపబడిన వాని లో ఉత్తమ మయినవానికి అధ్యక్షులు న్యాయ. బాలసుగారిచే నొసంగబడిన రు 75 ల బహుమతి మాకీసతిగారి "జిన్నియాన్" అను చిత్రమున కొసంగబడినది.

మానెరంగుల చిత్రములు:-గవర్నరుగారి బహుమతి సం దిన ట్రెండేజీగారి "ఫక్రీ" అను చిత్రమునకే కుమారమంగళం జమీందార్గారి రు 50 ల బహుమానముగూడ ఒసంగబడినది. యస్. ఆర్. సమిత్ గారు వ్రాసిన "నాశికయందలి నదీతీరపు అంగకూ" అనుచిత్రమునకు రూ॥ యం. ఆర్. సేతురత్నం అయ్యగారి ప్రకృతిస్మృత్యపు బహుమానము రు 50 లు ఒసంగబడినది. యం. యస్. క్రోవిగారిచే రచింపబడిన "పుష్పగుచ్ఛము"నకు లలితకళాసంఘమువారి రు 80 ల బహుమతి యొ సంగబడినది.

కే. మాధవ మిసన్ గారిచే చిత్రంపబడిన "ఆవులు, దూడలు" అనుచిత్రమునకు జంతువుల చిత్రముల కాఖ్యులందు రు 80 ల బహుమతియొసంగబడినది.

గుడ్డరంగులచే వ్రాయబడిన చిత్రములందు "శ్రీ విల్లిపు తూరు పీఠి" దృశ్యమునకు గాను ఏ. హెచ్. మాకీగారి చిత్ర పటమునకు రు 80 ల బహుమతి యొసంగబడినది.

భారతీయ నీటిరంగుల చిత్రములు:-ఈ కాఖ్యులందు చెన్నరాష్ట్రమువారి రచిన చిత్రములందు "అయేమ" యను వి. ఆర్. చిత్రగారి చిత్రపటమునకు శ్రీ యస్. వి. రామస్వామిమదలియారుగారి రు 50 ల బహుమానము లభించెను.

రాష్ట్రీయతరల వ్రాసిన చిత్రములలో రాధేశ్యామ్ గారు వ్రాసిన 'మాక్కెటుండి మరలినప్పుడు' అను చిత్రమునకు సర్ మహమ్మద్ హబిబుల్లాగారి రు. 50 ల ప్రభుమహుమానమును వి. డి. గోవిందరాజుగారి 'భగవత్సాక్షాత్కారము' అను చిత్ర మునకు రు. 80 ల బహుమతియును ఒసంగబడినది.

దక్షిణదేశమందలి దృశ్యములలో వి. దొరసామిగారి 'వి గ్రహనిర్మాత' అను చిత్రమునకు శ్రీ వైసన్ గారి రు. 40 ల బహుమతి యొసంగబడినది.

ఇంగ్లీషు నీటిరంగులచిత్రములందు మానవాకృతిచిత్రములలో ఏ. డి. టవేరియాగారి డెర్విష్ అను చిత్రమునకు చిత్రకళాసంఘ మువారి రు 80 ల బహుమతియును దక్షిణదేశీయులచే వ్రాయబడిన చిత్రములలో దొరస్వామిగారి ఫక్రీ అను చిత్రమునకు సర్ యం. కృష్ణక నాయరుగారి రు 50 ల బహుమతియును మిన్ యల్. బార్నిగార్లవ్రాసిన 'హబ్లి పెటిట్ మెంటు' అను చిత్ర ము నకు కాటన్ ఫ్రెస్కో దంపతులు రు 50 లున్న యల్. యస్. టాగూరు గారి చే వ్రాయబడిన "నాశిక; నదీతీరమందలిపీఠి" యను చిత్రమునకు చిత్రకళాసంఘమువారి ద్వితీయబహుమానము రు. 40 లును ఒసంగబడినది.

భూదృశ్యములందు ఏ. హెచ్. మాకీగారు వ్రాసిన "పోలార్" అనుచిత్రమునకు సర్ మాయుగారి రు 50 ల బహుమతి యొసంగబడినది. దక్షిణదేశీయులచే వ్రాయబడుదక్షిణ దేశదృశ్యములందు ఫ్రెస్కోసతిగారు వ్రాసిన "అడయారు క్లబ్బువద్ద గోల్డెమోహర్" వృక్షము అను దృశ్యమునకు ఏ. జె. జి. కామ్యుజెగారి రు 50 ల బహుమతియున్నది. పి. సి. భట్టాచార్యగారి, "కాశీదృశ్యములు" అను చిత్రమునకు చి. క. సంఘమువారి రు 80 ల బహుమతియు నొసంగబడినది.

కొయ్యచెక్కడము, ద్రావకాదులచే వ్రాయబడిన చిత్ర ములందు ఇ. డబ్లియం. గ్రీన్ సతిగారిచే వ్రాయబడిన "పిల్ల యార్ కోవిల్" యను చిత్రపటమునకు కె. కె. గారి రు. 50 ల బహుమతియును, టవేరియా, కె. ఆర్. కామ్గార్లు వ్రాసిన చిత్రములకు రు 80 ల బహుమతియును, భారతదేశమందలి ముఖ్య భవనము దేవి నైన వ్రాసినందులకుగాను వైసన్ సతిగారి "తిరుక్కోలింగండ్రం" దృశ్యమునకు రు 50 ల బహుమతియును ఒసంగబడినది.

డి. పి. రాయ్ చౌదరిగారి శిలావిగ్రహములు ప్రదర్శింపబడినను పోటియందు పెట్టబడలేదు. అట్లు లేనివో శిల్పమున వీరికి ప్రథమ బహుమతి నచ్చియుండెడి దనుట కెట్టి సందియ మును లేదు. సుధీర్, ఆర్. భాస్కర్ గారిచే తయారుజేయబడిన "పాటక స్త్రీలు" అను ప్రతిమ బహుమతినిబడసెను. ఇరువురుపాటి స్త్రీలునుట్టిట్టను నెత్తికెత్తుకొనుటనీ ప్రతిమ తెల్పుచున్నది. ఇందు శిల్పము మిగులక్లిష్టమై ప్రశంసనీయుముగానున్నది. గిర్గారిగారిచే తయారు చేయబడిన "అభిసారిక" అను ప్రతిమకు రెండవ బహుమాన మొసంగబడినది. గుడ్డలపై అల్లికకట్టు పనికిగాను 'ఎన్ ఫెంటు జిఫన్ ఆర్చనీజి వారిచే తయారుచేయబడిన అల్లికవస్త్రమునకు రు 80 ల బహుమానమును, పూలు పనిజేసిన కుర్చీమెత్తన అల్లి నందులకై గవర్నరుగారి సతీమణికి రు 80 ల బహుమతియున్నది. శ్రీమతి లీలాబాయి సుబ్బారావు(నాయంపల్లి) గారి "వృగరాజు నీరుద్రావులు" అను చిత్ర మునకు రు 20 ల బహుమతియును, జి. కుంజుగారు ప్రదర్శించిన "ఇత్తడి బ్లాటరు"నకు రు 15 ల బహుమతియు నొసంగబడినది.

ఇవిగాక అధికముగ ప్రశంసింపబడి మెప్పువడసిన శిల్పా ర్గుప్రతము లందినవానిలో ఆర్. డి. పన్ వల్కర్, మనిషీ దేవ్, కాతా రామమోహనశాస్త్రి, ఏ. డి. భామన్, వి. జి. కుల్కర్నీ, యస్. జి. సుందరం, రసిక్ లాల్ యస్. ఫరీక్, వి. వెంకటరత్నం, పి. సత్యనారాయణ, మిత్రాబాయి, సయ్యద్ అహ్మద్ గార్ల చిత్రములు పెక్కులుగలవు. ఆయాకాఖ్యులందు ప్రదర్శింపబడి అధికముగ ప్రశంసింపబడిన వివిధములగు చిత్రపటముల వివరములు సంక్రమముగా కేవలపత్రికయందు పయరింప బడును.

పోలవరం ఏజన్సీకి క్రొత్తరోడు

ఏజన్సీకలెక్టరు బ్రానుగారు ప్రారంభోత్సవము జరుపుట

పోలవరం, ఫిబ్ర 21:-పోలవరం ఏజన్సీని పడమటి గో దావరి పల్లపుభూములతో కలపునట్టి క్రొత్తరోడు (రాకను రోడు) 20 వ తేదీన ఏజంటు జె. వి. బ్రానుగారిచే తెరువబడినది. ఈరోడువలన ప్రజలకు చాల లాభకరముగ నుండును. ఎం. వెం. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు ప్రార్థనచేసిన పిదప, రా. సా. సోమయాజులుగారు సన్మానపత్రము వదిలినపిదప అధ్యక్షుడు బ్రానుగారు ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. సభను సన్మాన పరచిన ప్రాప్రయిటను గంగులుగారు, వీరభద్రయ్యగారు అధ్యక్షునకు వందనములర్పించి, అల్పాహారములవిందు గావించుటతో సభముగి సెను.

లాహోరు కుట్ర కేసు

ఖయిదీలు ఆహారనిరసనదీక్షను వదలుకొనుట

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 21:- లాహోరు కుట్రకేసు ఖయి దీలు నిన్నటిదినము ఆహార నిరసనదీక్షను మానుకొనిరి. ఖయి దీల ఆదరణవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటన ననుసరించి వీరు ఆహారనిరసనదీక్ష మానుకొనిరని తెలియుచున్నది. వీరు 17 దినములు నిరసనదీక్ష నవలంబించిరి. (ఆ. ప్రె.)

డాక్టరు హరికరుగారు

హిందూస్తానీ నేవాదళమును సిద్ధపరచుట

హరికరుగారు నిన్న 20 వ తేదీన బొంబాయినుండి బీజపూరు చేరిరి. నిన్న సాయంకాలము బహిరంగసభలో సుప న్యసించిరి. నిన్న రాత్రి చట్టమును వెల్లడి. ఈ సభ్యగ్రహమున పార్లామెంటువారు మొదట కాంగ్రెసునందును నేవాదళమునం దును సభ్యులుగా చేరవలెను. పిమ్మట సభ్యగ్రహ ప్రమాణ పత్రముపైని సంతకము చేయవలెను. ప్రమాణపత్రములు పట్టి కలు మున్నగు ఫారము లన్నియును హుల్లీలోనున్న నేవాదళ ప్రధాన కార్యాలయమున దొరుకును. ఈరీతిగా ప్రమాణపత్ర ములలో సంతకము చేసినవారి పేరుల వివరముల పట్టికలను ఉప దళముల నాయకులుగూడ ప్రధాన కార్యాలయమునకు పంప వలెను. (ఫీ ప్రెసు.)

విల్లీగారి భార్యకు జబ్బు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 20:-రాయలు కార్మికసంఘము సభ్యులందరూ, అధ్యక్షుడగు విల్లీగారు తప్పకొనవారు ఖగ్గపు రమునకు బోయిరి. విల్లీగారి భార్యకు జబ్బుగానున్నది. కే పామెకు ఆపరేషను జరుగును. ఆమె మార్చి 22 వ తేదీన బొం బాయినుండి యితరసభ్యులతో బాటు బయలుదేరి ఇంగ్లాండునకు పోగల్గును. (ఆ. ప్రె.)

సుబ్రహ్మణ్యనిర్వాణము

డి 15-2-30 రాత్రి ఆంధ్రనేపాసంఘములో ముఖ్యులట పులలో నొకరగు మి. రా. శ్రీ నమదూరి సుబ్రహ్మణ్యంగారు కాలధర్మము నొందిరనుటకు ఎంతయో విచారించుచున్నాము. వీరు చాలకాలమునుండి సంఘములో ప్రధానపాత్రధరించి చూచు వారికి మనోరంజకముగాను, నేత్రానందకరముగాను, శిరశంపన పాత్రముగను జేసి అందరి మెప్పును బడసిరి. అన్నిటికంటె వీరిపాట కర్తరసాయనముగా నుండెడిది. వీరితమ్ములు (మాస్టరు కళ్యాణి) నాట్యకళలో వీరివలెనే బహునిపుణులు. వారు ప్రస్తు తము గంటూరు బాలమిత్రసభలో ప్రధానపాత్రలు ధరించుచు ఆంధ్రదేశ ముఖ్యులటకులలో ప్రసిద్ధిచెందుదురనుటకు సందేహము లేదు. వీరినయను 14 సం॥ రములు. వీరిసోదరులు చనిపోయి నను వీరు నాట్యకళను అభివృద్ధి పొందించెదరని ఆశ కలుగు చున్నది.

శ్రీ శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు శ్రీమితాపురం మహారాజా వారి కళాశాలలో వి. ఎ. చదివిరి. కాలేజీస్టూడెంటు యూని యనుకు ఒకటరము అధ్యక్షులుగా పనిచేసిరి. ప్రస్తుతము అగ్రి కల్యురలు బ్యాంకిలో పనిచేయుచు హృద్రోగమువలన సుమారు 28 సం॥ రములవయసున ఆకాలమరణము నొందిరి. ఈదాహు వార్త విని వారిమిత్ర బృందమంతయు మిక్కిలి వగచుచున్నది. వీరికుటుంబమునకు మేము మానానుభూతిని చూపుచున్నాము. వీరికి భగవంతుడు ఆత్మికాంతి నొసంగుగాక!

చల్లా రామమూర్తి,
వి. ఎ. విద్యార్థి, కాకినాడ.

ధీల్లిలో చిత్రకళాప్రదర్శనము

వైస్రాయిగారి యువనా్యసము

పాశ్చాత్యసంప్రదాయముగా భారతీయుడు రచించిన చిత్రపటమునకు ప్రత్యేక బహుమాన మొసంగబడెను

ఇంగ్లాండులోని సుప్రసిద్ధచిత్రపటములను చూచి ప్రతులు తయారు చేసికొనివచ్చి ధీల్లిలోని వైస్రాయిగారి భవనమును అలంకరించుటకై యీ వేసంగిలో సుప్రసిద్ధచిత్రకారులను ఇండియాగవర్న మెంటువారు ఇంగ్లాండునకు పంపెదరట.

ధీల్లి, ఫిబ్రవరి 20:- ధీల్లిలో చిత్రకళాప్రదర్శన మొకటి గురువారము 20-2-30 తేదీన జరుపబడెను. ధీల్లి చిత్రకళాప్రదర్శన సంఘమువారిచే ఈ ప్రదర్శనము ఏటే జరుపబడుచున్నది. ఈ ప్రదర్శనమునకు వైస్రాయిగారు ప్రాగంభోత్సవమును జరుపుచు ఈ క్రిందిరీతిగా సుపర్యవేషించిరి:-

1928 సంవత్సరములో 217 చిత్రపటములు మాత్రమే ప్రదర్శింపబడెను. 1929 సం॥రములో 254 ప్రదర్శింపబడెను. ఈ 1930 సం॥ రములో 1800 పటములకు వైస్రాయిగారు ప్రదర్శనమునకు వచ్చినవి. ఈ రీతిగా ప్రదర్శితచిత్రపటముల సంఖ్య వృద్ధిచూచుట చాల ఉత్సాహకరముగా నున్నది. ఈసంఖ్యాభివృద్ధి ధీల్లిచిత్రకళాప్రదర్శనమువారికి మాత్రమేగాక చిత్రకళాపాఠశాలకు అందరికిని ప్రోత్సాహకరముగా నున్నది.

చిత్రకళావికాసముయొక్క విశిష్టలక్షణములే ఆ జాతియొక్క విశిష్టమనోచైఖరిని ప్రదర్శించును. వైసుండ్స్కోవిడుడు చెప్పినట్లుగా:-

ప్రజలయొక్క భావవిశ్వాసములను ప్రకటించుటకు కవిశక్తులు ఆజాతియొక్క గాత్రములై యున్నారు. చిత్రకారులు ఆజాతియొక్క హృదయమైయున్నారు. ప్రజాహృదయమందు స్పృగిగడి రసోద్రేకము లన్నియు చిత్రకారులరచనలయందు ఘనీభవించి మూర్తీభవించును. ఇట్టి చిత్రకారుల రచనలను పరిశీలించుట ను బట్టి యే జాతియొక్క పరిణామచరిత్ర యంతయును వివరముగా తెలియగలదు. రాజ్య పరిపాలనచరిత్రను పరిశీలించుటకంటె ఈచిత్రరచనలను పరిశీలించుటవల్లనే జాతియొక్క నిజచరిత్ర బోధపడగలదు.

గత ముప్పది సంవత్సరములలో భారతజాతీయ చిత్రకళ యందొక నూతన వికాసము కలిగినది. పాశ్చాత్యకళాప్రభావము ప్రాచ్యదేశవాసుల ధీశక్తి కొక నూతనవికాసమును కల్పించెను. ప్రాచ్య పశ్చిమ చిత్రకళా విలాసముల కన్యోన్యసంఘటన మేర్పడుటవల్లనే యీ నూతనోద్రేకము కలిగినది. ఇందు వల్లనే ప్రాచ్యదేశీయులు పాశ్చాత్యకళారచనయందలి లక్షణములను కొన్నింటిని ఆస్వాదించి తమ చిత్రకళ కొక నూతన శోభను కల్పించి ప్రపంచమునందలి పెక్కుజాతులవారికి తమ రచనలు హృదయరంజకమున నట్లు భారతీయులు చేయగల్గిరి. పాశ్చాత్యలక్షణములను భారతీయ చిత్రకళయందు సమన్వయింపజేసినంతమాత్రమున భారతజాతీయ వ్యక్తిత్వ మందు నశింపలేదు.

ఆధునిక భారతదేశ చిత్రరచనయందు మంచినామర్యాదీతీయము కన్పించుచున్నది. కనుక విదేశీయ రచనావైఖణ్యమునకూడ వీరు అలవరచుకొనగలరనుట కెట్టిసందేహము లేదు. ధీల్లిలోని వైస్రాయిగారి నివాసగృహనిర్మాణము పూర్తియైనది. కాని, అందలి చిత్రరచనాలంకారము ఇంకను పూర్తియగుటకు కొంతకాలమువట్టును. నేను వైస్రాయిపదవిని చాలించుకొన్నదీనిపుగా యీ అలంకారములు పూర్తియగునని నాకు ప్రోచదు. కాని, యీ మందిరములో తగిలించుటకై తగిన ప్రశస్తచిత్రపటములను కొన్నింటిని నేను నేకరించుచున్నాను. ఇంగ్లాండులోని సార్వభౌముని రాజమందిరములోని రచ్చసాపటిలో సార్వభౌముల చిత్రపటములను కొన్నింటిని మన చక్రవర్తిగారు ప్రోగుచేసి తగిలించి యుంటి నారు. ఈ చిత్రపటముల నకళ్లను తయారుచేసి తీసికొని వచ్చుటకై నేర్పరులైన భారతదేశ చిత్రకారులు ఈవేసంగిలో ఇంగ్లాండునకు పంపబడుదురు. వీరు తయారుచేసి తెచ్చెడి చిత్రపటములు ధీల్లిలోని వైస్రాయిగారి మందిరమందు తగిలించబడును.

పాశ్చాత్య సంప్రదాయమున కనుగుణముగా భారతీయము రచించిన చిత్రపటమున కొక ప్రత్యేక బహుమానమును ధీల్లి చిత్రకళాప్రదర్శనము వారు యిచ్చుటవల్ల ఇండియాగవర్న మెంటువారికి కావలసిన నేర్పరులైన చిత్రకారులను నిర్ణయించుటలో యీప్రదర్శనసంఘము వారు తోడ్పడుచున్నారు.

వైట్టుకొన్నిలు సభ

రయిల్వే బడ్జెటుచర్చ

ధీల్లి, ఫిబ్రవరి 20:- వైట్టుకొన్నిలుసభలో రైల్వే బడ్జెటును గూర్చి చర్చ జరిగెను.

లాహోరులోను ముగ్గికను ఇంజనీరింగు కాలేజీ తర్ఫీయకు అయ్యెడివారిని రైల్వే యుద్వోగముల లోనికి అంగీకరింపగలదులకై సదరు కళాశాలను రయిల్వే బోర్డువారు ఆమోదించి పలసినదిగా లాహోరువారి దానుగారు కోరిరి. రయిల్వే ఆదాయవ్యయ లెక్కలను ప్రజలకు మరింత వివరముగా తెలియజేయ కుండవలయు నని గూడ కోరిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులగు సర్ జార్జి పెయిసీరుగారు ఇట్లు బదులుచెప్పిరి.

సదరు కాలేజీని రైల్వే బోర్డువారు ఆమోదించుటకు కొన్ని ప్రతిబంధకము లున్నవి. కాని, యీ విషయమై గవర్న మెంటువారు ఆలోచించుచున్నారు. రైల్వే విషయ ప్రచారక సంఘమువారు చేయుచున్న కృషి విమర్శించుటకు మరి కొంతకాలము జరిగినచేగాని సరియైన అవకాశము ఉండజాలదు.

దేశావారిగారిట్లు చెప్పిరి:- హిందూ దేశమునకును బర్మాకును రైల్వేలైన వేయు విషయము ఎప్పుడు ఆలోచింపబడునో నిర్ణయము లేకుండా నిలిపియుంచుట శోచనీయము. పంటభాగ్యములు వ్యవసాయమువల్ల ఉత్పత్తియైన పదార్థములను రైలుమీద వనాణా చేయునప్పుడు సదరు సరుకులమీద రైలు చార్జీలను తగ్గించవలయును.

ప్రభుత్వసభ్యు డిండుల కిట్లు బదులు చెప్పెను. హిందూ దేశ బర్మాదేశములకు రైలుమార్గమును వేయుటకు ద్రవ్య మెట్లు లభించగలదో తెలియజాలవచ్చును. రాక్షసిబొగ్గును, ఎరువులకును రైలుచార్జీలు తగ్గించినరీతిగా పంటసరుకులకు గూడ తగ్గింపవలెదను. రాక్షసిబొగ్గు ఎరువులు వీనివల్ల నూతనపదార్థోత్పత్తి చేయుట కవకాశమున్నది. గనుక వానికిని పంటభాగ్యములకును సమానముగా రైలు రవాణాకేట్లు ఆముఖపరచుటకు వీలులేదు.

సర్ ఆర్థర్ ప్రాముగారు యిట్లు చెప్పిరి:- బొంబాయి నగరమునకును సెంధురాష్ట్రమునకును అనబంధముగా రైల్వే మార్గముల నేర్పాటుచేయు విషయమై గవర్న మెంటు ఏమి ఆలోచించిరి?

ప్రభుత్వసభ్యుడు:- ఈ విషయమై గవర్న మెంటు వారు ఆలోచించుచున్నారు. ఎక్స్ ప్రెస్సులు పూర్తియైనవి. తగినంత ద్రవ్యము చేకూరినతోడనే యీ పని మొట్టమొదట ప్రారంభింపబడును.

వారాయణప్రసాదు ఆస్థానీగారిట్లు చెప్పిరి:- బి.ఎస్. డబ్లి. రైల్వేలైన సదరు రైల్వే కంపెనీవారి వద్దనుండి గవర్న మెంటువారు కొనవలసి యున్నది. రైల్వే ఉద్వోగములకు భారతీయులనే విరివిగా నియమించు విషయములో తగినంత వేగముగా సదరు ఉద్వోగములు భారతీయుల వశ మొనర్పబడుట లేదు.

ప్రభుత్వసభ్యుడు బి. యస్. డబ్లి. రైల్వేను కొనె విషయమై గవర్న మెంటు వారు ఆలోచించుచున్నారట. అందులకు కొన్ని ప్రతిబంధకములున్నవి. ధనము తక్కువగా నుండుచే అనేక ప్రాజెక్టులు నిలిపియుంచబడినవి.

స్వేచ్ఛలు మార్గరేజీల్లు మున్నగునవి చర్చింపబడవచ్చును. 27 తేదీయందు అనధికారసభ్యుల ప్రతిపాదనలు వర్ధింపబడును. 29 తేదీన బడ్జెటు ప్రతిపాదించబడును. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ

1930-31 సంవత్సరపు బడ్జెటు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 20:- నేటిదినము బెంగాలు శాసనసభలో ఆర్థికసభ్యులగు శేక్ గారు 1930-31 సంవత్సరపు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిరి.

1929-30 సంవత్సరపు 3 వైశాఖు ఎస్టి మేటుల ననుసరించి నిలనగాని లోటుకాని యుండెను. మొత్తముమీద 1930-31 సంవత్సరము ప్రారంభమున 79 1/4 లక్షలు నిలవయుండునని అంచనా వేయబడినది. ఈ సంవత్సరమున 110454000 రూప్యముల ఆదాయము వచ్చుననియు 117654000 రూప్యములు వ్యయము గుననియు అంచనా వేయబడినది. ఈవిధమున 72 లక్షలు లోటు లేగలదు. ఈసంవత్సరము మూలవ్యయముక్రింద 8403000 రూప్యములు వ్యయము చేయబడుననియు అందుకు ప్రతిగ 767800 రూప్యములు ఆదాయము వచ్చుననియు అంచనా వేయబడినది. ఈ సంవత్సరము మువ్వయ మంత్రులశీతము మొత్తము బడ్జెటు నందు చేర్చబడినది. విద్యాశాఖకు కడచిన సంవత్సరముకన్న 4 లక్షల రూప్యములు ఎక్కువ మొత్తము ప్రత్యేకింపబడినది. సి. ఆర్. దానుగారు గ్రామ పునర్నిర్మాణ విధానమునకు గాను 4 లక్షలు గ్రాంటు బడ్జెటునందు చేర్చబడినది.

గౌ ఆర్థికసభ్యుడు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టుచు ప్రస్తుతపు ఆర్థికపు టేర్పాటులు నంగరాష్ట్రమునకు ఇబ్బంది కలుగజేయుచున్నవనియు రాయలు కమిషనువారు ఆ ఏర్పాటులను మార్చెదరనియు గౌరవసభ్యుడు నమ్మకము తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

బర్మా శాసనసభ

ప్రభుత్వమువారి రోజిపోవుట

రంగూను, ఫిబ్రవరి 20:- నిన్న నేడు ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలో రెండు పర్యాయము లోడిపోయిరి. విరావతి డివిజనులో నీటిప్రదేశము లంతయు వ్యాపించుచున్న తోటికాడలను తీసివేయుటకై ప్రభుత్వ ముష్టవారు ప్రత్యేకపు టేర్పాటులు గావింపవలయునని అనధికారసభ్యుడు నిన్న ఒకతీర్మానముపాదించెను. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును అడ్డగించిరిగాని తీర్మానమును అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను.

నేటిదినము మరియొక అనధికారసభ్యుని తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను. వరదలవల్లను, పంటలు చెడుటవల్లను, బియ్యపు వైరకము చేసినందునను రైతులకు గొన్నినష్టము ఇబ్బందికలిగినదనియు అందుచే ప్రభుత్వమువారు లాండు రెనిన్యూను తగ్గించి రైతులకు సౌకర్యము కలుగజేయవలయునని ఒక అనధికారసభ్యుడొక తీర్మానముపాదించెను. సభలో అన్ని పక్షములవారు తీర్మానమును బలపరచిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమును ఆక్షేపించిరి. ఆర్థికసభ్యుడు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు వరదలవల్ల నష్టము కలిగినదని చెప్పట దరికాదనియు కడచిన సంవత్సరములందుకన్న ఈ సంవత్సరము వరదలవల్ల తక్కువనష్టము కలిగినదనియు పంటలు అంతతక్కువగలేదనియు చెప్పిరి. ఈ తీర్మానమువల్ల రాష్ట్రమునకు ఆర్థికముగ నష్టము కలుగుననియు వారుచెప్పిరి. తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను.

బొంబాయి శాసనసభ

బడ్జెటుచర్చ

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:- బొంబాయి శాసనసభలో అనధికార సభ్యులందరు ఈ సంవత్సరపు బడ్జెట్టును తీవ్రముగ విమర్శించుచు ప్రభుత్వము వారి ఆర్థికవిధానమును ఖండించిరి. నేటితో బడ్జెటుచర్చ విమర్శలు ముగిసినవి.

నేటిదినము పీఠప్రభువు గౌరవశ్రీమంతుల గ్యాలరీయందు కూర్చొని సభాకార్యక్రమమును గమనించుచుండిరి. (అ. ప్రె.)

బీహారు శాసనసభ

పాట్నా, ఫిబ్రవరి 19:- బీహారు పేనెన్నీ నగర బిల్లును ప్రస్తుతము చర్చకు లేవబడినది. ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనినట్లు నేటిదినము బీహారు శాసనసభలో ప్రభుత్వ సభ్యులు ఒక ప్రకటన గావించెను. (అ. ప్రె.)

గవర్నరుగారు చిదంబరం బోవుట

చిదంబరం, ఫిబ్రవరి 20:- గవర్నరు సర్ జార్జిస్థానీ గారు, భార్యాసమేతులై 22 వ తేదీన చిదంబరం బోయి అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయము నెకేటు ప్రారంభోత్సవము జరిపెదరు. (అ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

కమాండరు కెన్వర్టీగారు క్రొయిడను జేరిరి

భారత దేశపరిశీతులు 10 సంవత్సరముల
నాటికంటె బాగున్నవనిరి

(రూటరు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 20:—కమాండరు కెన్వర్టీగారు నేడు క్రొయిడనుకు ప్యారిసునుండి విమానముమీదవచ్చిరి. ఇండియాకు విమానముమీద పోవుటమంచిదనిరి. ఇకముందెన్నడును పోవలసి వచ్చినపుడు విమానముమీదనే వెడలెదననిరి. ఇండియా పరిశీతులను గూర్చి రూటరు ప్రశ్నింపగా 10 సంవత్సరముల నాటి పరిశీతులంటె బాగున్నవని కెన్వర్టీగారు చెప్పిరి.

ఫిజీభారతీయులు

శాసనసభ ఎన్నికలు

(రూటరు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 19:—ఫిజీశాసనసభలో జాతివివక్షత వస్తునని నియోజకవర్గము నేర్పాటుచేయరాదని ఫిజీభారతీయులు గానించిన ఆక్షేపణను ప్యాన్సిల్లు ప్రభువు ఆలోచించుచున్నాడనియు ఇంతలో యెట్టి ప్రకటనమును జేయుటకు వీలు లేదనియు డ్రమ్మండుపీల్లుగారు చెప్పిరి.

నూతనముగ ఏర్పడిన

'యునైటెడ్ ఎంపైరు పక్షము'

వారి వైఖరి

(రూటరు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 20:—“భారతదేశోపద్రవముపట్ల” నూతనముగ ఏర్పడిన యునైటెడ్ ఎంపైరు పక్షమువారి వైఖరిని గూర్చి భోధరమియరు ప్రభువు డెయిలీ మెయిలుపత్రికలో ప్రాముఖ్యముగ ఇట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. ఇండియాలో భారతీయుల ఆందోళనమున కెంతమాత్రము వీరు భయపడి లోబడు వారు గారు. ప్రభుత్వవ్యయము విషయమై అతిమితముగ ఖర్చు పెట్టవలె ననుచున్నారు. భారతపక్షము ప్రత్యక్షముగ గాని పరోక్షముగ గాని భారత వర్తకము బ్రిటిషువర్తకము అంతటిలోను 1/3 వంతున్నదని బ్యాంకింగు వ్యవహారజ్ఞానముగల స్నేహితుడు చెబుచున్నాడు. ఇండియాకు దొమినియను ప్రభుత్వమును గాని హోమరుయాను గాని ఇచ్చి విడిపోవునో ప్రస్తుతము ఆవలంబింపబడు చున్న విశాళఃరసగు స్వేచ్ఛావ్యాపార విధానముకంటె బ్రతుకును ఎక్కువ ప్రయోజనము గల్గిననుచున్నాడు.

బ్రిటిషు ఆర్థిక పత్రము

ఏప్రిలు 14 వ తేదీని ప్రవేశపెట్టబడును

(రూటరు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 20:—బ్రిటిష్ ఆర్థికపత్రమును కామన్వెల్త్ లో ఏప్రిలు 14 వ తేదీని ప్రవేశపెట్టెదమని స్పష్టముగ ప్రకటించిరి.

ఇండియాకు దిగుమతియగు నూలు వస్త్రములపై ఎక్కువ గొప్పలను విధించెదరను వదంతులనుగూర్చి మాంకెస్టరు నూలు పంపుమువారు చెప్పుగానిని జూరెడరనుకొనుచున్నారు. అయితే ఈ వదంతి నిజముగాదని.

బ్రిటిషు మ్యూజియములో

బాంబు

సంగతి అవత్సము

(వై.కె.ఎస్)

రంగు, ఫిబ్రవరి 20:—బ్రిటిషు మ్యూజియములో భారత కాళియందు బాంబుపడెనన్నమాట అబద్ధమనియు భారతీయులెవరును ఇందులో పాల్గొనబడలేదనియు ఈ సందర్భమున దొంగబాంబును పెట్టిన ఆంగ్లేయ యువకుని శిక్షించి 20 పౌనులను జరిమానా విధించినదియు ఖగ్గుల క్రింద 5 గిన్నీలను విధించినదియు క్లయిస్సుగారు కామన్వెల్త్ లో చెప్పిరి.

సోవియటు ఆంగ్లో సంబంధములు

మరల ఏర్పడిన మరతులకు భిన్నముగ రషియనులు ప్రవర్తించుచున్నారని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సోవియటులకు చెలిపిరాయనియు సోవియటులు తమ ఆభయమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినందున ఇండియాలోను ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లోను సోవియటులు తమ ప్రతిహత ప్రచారమును సలుపుట మానలేదని బల్గేర్ హెడ్ ప్రభువనెను. క్యాంటర్బరీ అర్చిబిషపు రషియాలో జరుగుచున్న మతకార్యములను ఖండించిన విషయమును నూచించిరి. కాని ఈవిషయమును రాష్రీయములతో జేర్చరాదనుట తనకు అర్థము గాకున్నదనిరి.

పార్లమెంట్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

సోవియటు ప్రభుత్వమువారు తమ ఆభయమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించలేదుగాన వారితో సంబంధమును మానుకొనుటకు అవసరము లేదని పార్లమెంట్ ప్రభువు చెలిచెను.

వేరంగ క్రాస్ వంటక పట్టమును కామన్వెల్త్ లో రెండవసారి ఆమోదించిరి. ఈవంటకను 15000000 పౌనులవరకు.

యునైటెడ్ ఎంపైరు కింగ్డుము

పక్షము

సామ్రాజ్యములో స్వేచ్ఛావ్యాపారము

కావలెననుట

రంగు, ఫిబ్రవరి 21:—బర్మింగ్హమ్ లో శ్రీలంకలో ఉపన్యసించుచు సామ్రాజ్యములో స్వేచ్ఛావ్యాపారమును ప్రోత్సహించుచు యునైటెడ్ ఎంపైరు పక్షము ఏర్పడినదని చాంబలెస్ గారు చెప్పిరి. ఇటీవల దేశమునకు చెలిపిన విధానమును తాముండరము హృదయపూర్వముగ అంగీకరించుచు బాల్టిస్టుగారి నాయకత్వమునకు వేయిరెడవుల చేయూకనొసగెదమనిరి. వీరు బ్రూకు ప్రభునివిధానమును సానుభూతితో జూచినను అయ్యది ప్రస్తుతము లాభించునది గాదనిరి. ప్రస్తుతము సాధ్యమగునది కాదనిరి. సామ్రాజ్యమునంతట ఒక స్థానముగ నేర్పరచి స్వేచ్ఛాసామ్రాజ్యవ్యాపారమునకు అడ్డులేకుండ ఎట్టి సుంకములునుగాని సందక్షక పన్నులుగాని అవాంతరముగ ఏర్పడకుండ జేయగలిగిమేని సమ్యలము. దీనిని సాధించుట కెంత తాగమైనను చాలదనిరి. కాని అట్టిపరిస్థితి లేర్పడుట చాలకష్టము.

ఇటలీ ప్రతినిధి సీనారుగ్ర్యాండ్ గారు 20 తేదీని ఇటలీకి వెడలిపోయిరి. వచ్చేవారము లండనుకు తిరిగవచ్చెదరు.

శాసనసభలు-ఎన్నికలు

జమ్మదాసు మెహతాగారు ఓడిపోవుట

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:—భారత శాసనసభ్యులగు జమ్మదాసు మెహతాగారు సభ్యత్వమునకు రాజీనామ ఇచ్చుట చే ఏర్పడిన ఖాళీకి నిన్నటి దినము ఎన్నిక జరిగెను. జమ్మదాసు మెహతాగారు స్వతంత్రులుగను సర్ కవన్ జెహంగీరు యరుగారు మితవాదు పక్షమునకు పోటీచేసిరి. సర్ జెహంగీరు గారికి 4701 వోట్లు, జమ్మదాసు మెహతాగారికి 1693 వోట్లు వచ్చినవి. ఒకరల్ లో నూటికి 33 మంది వోట్లు నిచ్చిరి.

(ఆ. ప్రె.)

కాన్పూరు, ఫిబ్రవరి 20:—కాన్పూరు న్యాయవాదుల సుసంఘ కార్యదర్శియగు బాబు నారాయణ ప్రసాదనిగము గారు సంయుక్త కష్టముల కారణ సభ్యులుగ పోటీకే ఎన్నికొనబడిరి.

(ప్రీ. ప్రెస్.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములన

నాంధ్యులకు పరియోజనమేమి?

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునుండి విడదీసి మనయాంధ్రదేశమునకు బ్రత్యేకము విశ్వవిద్యాలయమునిచ్చుట మన యాంధ్రుల సదుపాయమునకే గదా! అట్టిసదుపాయముల నాలోచించి యిదివరకున్న పాడునిబంధనలను కొన్నింటిని తగ్గించియు, మార్చియు విద్యాభివృద్ధికునుగట్టును తన్మూలమున సస్పదీయంబగు నాంధ్రదేశం కాన్పూర్లును ఏపించునట్లును ప్రవర్తించుట యీ యాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారికి విహితకృత్యమే గదా. సకలభాషలకు నాదియై వివిధవిషయములకు నాలవాలమై యనేమ జన గౌరవనీయంబగు సంస్కృతభాషయు మనదేశమునకు ప్రత్యేకముగా యూనివర్సిటీ వచ్చినపుడే పూర్వమున సభివృద్ధిని గాంచనిచో నిక యెప్పుడుగాంచును.

ఇయ్యభివృద్ధికింగీ యు పాఠశాలలలోను వారియొక్క యూనివర్సిటీపరీక్షలలోను ఇప్పటికంటె అధికముగను ముఖ్యముగాను సంస్కృతాంధ్రవిద్యల నెలకొల్పుట యొకమార్గమును శిరోమణి విద్యాన్ పరీక్ష లొకమార్గమును ముఖ్యములై యున్నవి కాని యధికముగా సంస్కృతాంధ్ర విద్యాభ్యాస పద్ధతి యింగీషు నూర్శులో నింకను అమలులో పెట్టలేదు. కావున నామార్గములన మన భాషలు పూర్ణాభివృద్ధి నొందునను నాశయింకాలేదు. పోని విద్యాన్ శిరోమణిపరీక్షలవల్ల సభివృద్ధినిం దునేమోయనిన వానికి పాఠశాలలు మిగలతక్కువయ్యె. ఇంగీషు నూర్శుయందలి విద్యాభివృద్ధికి గూడ నీవిద్యవిశిష్టమణి పరీక్షలను తీర్చులెన వారే కారణముకావున నిప్పుడు మనకు వీరధికముగా గావలసియున్నారు. కాని వీరికి గొప్పచిక్కు వచ్చినది. అంతటను పాఠశాలలేవు. దానికి తోడు 25 సంవత్సరముల వరకు ప్రైవేటుగా పరీక్షకు వెళ్ళగూడదను నియమ మొకటి దీరివలన ప్రీమియరీ ఫైనలు పరీక్షలు 2 నూర్షావసగ సరికి 27 సంవత్సరములు వచ్చును. అప్పటికి 4నూర్ యెన్ పిల్లులు పుట్టి సంసారమున బడుటచే యేదో యొకవృత్తిలోని కదివరకే దిగవలసి వచ్చుచున్నది. ఎలైననూ పరీక్ష ప్యాసగుటకు మన యాయుధ్దాయముల ప్రకారము చేరినగము జీవనమునకుపైగా గడచున్నది కావున నెట్టి దుఃఖకరముని నిబంధనను తక్షణము తొలగించుట యూనివర్సిటీ వారికిని అచ్చటి సంస్కృతాంధ్ర విద్యాభ్యాసాధ్యక్షులకును విహితకృత్యము.

ఈనిబంధనలన విక్రీణికప్తము, ప్రైవేటువారికి గలుగుననియు తన్మూలమున సంస్కృతాంధ్రవిద్యలు తుడిచివేసినదియు తన్మూలమున యూనివర్సిటీ అభివృద్ధికిగూడ భంగమే యనియు నిదినరలో యనేకులు ప్రతికాముఖమున సభిప్రాయము లిచ్చియున్నారు. ఈనిబంధన మంచిదేయనియను పిచ్చివారుండరనియే నాతలంపు. కావున సత్వరముగ యూనివర్సిటీవారి విషయము చర్చలోనికి తీరకురాబడునని ప్రతికాముఖమున వెల్లడించినచోగాని ప్రైవేటువారి యాందోళనము తగ్గుదు.

కే. శాస్త్రి.

కాళహస్తిలో ఖడ్గరు ప్రచారము

నారాయణవరమునం దుండెడి సంచార ఖడ్గరు పస్త్రాల యము 1930 సం॥రం ఫిబ్రవరిమాసం 28 తారీఖు మొదలు మార్చి నెల 1 తేదీవరకు మహాశివరాత్రి మహోత్సవమునకు వచ్చు యాత్రికుల సౌకర్యార్థమై కాళహస్తికి మార్చబడును. అన్ని రకముల ఖడ్గరు తాలూకాబోర్డు అధీశునందు ప్రదర్శింపబడును. ఖడ్గరు ప్రచారకులములముగా ఇంటింటికి పల్లెపల్లెకు బంపి అసోధరలకే అమ్ముబడును.

సి. వి. రంగంకేశ్వరి,

గౌరవకార్యనియంత.

పశ్చిమగోదావరిమండల కాంగ్రెసు సంఘము

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ మీటింగును జనరల్ బాడీ మీటింగును 1930 సం॥ మార్చి నెల 2 వ తేదీ ఆదివారము పగలు 1 గంటకు ఏలూరు నేషనల్ స్కూలులో జరపబడును గనుక తప్పక దయచేయ బ్రాధితులు.

కార్యక్రమము.

- (1) ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు 15 వ ఫిబ్రవరి తేదీని చేసిన తీర్మానములను ఆమోదించుట.
- (2) కాంగ్రెసు మెంబర్సు చేర్చుట
- (3) వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానానుసారము కాంగ్రెసు సభ్యులు చెల్లించవలసిన రుసుమును గురించి.
- (4) గత సంవత్సరం తాలూకు జమాఖర్చు లెక్కలు ఆమోదించుట.
- (5) గతసంవత్సరం అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టును గురించి ఆమోదించుట.
- (6) కార్యదర్శిగారివల్ల పెట్టబడే ఇతర విషయములు.

బందా విద్యున్న,

కార్యదర్శి.

15-వ గోకలే సాంవత్సరి కోత్సవము

గోకలే జీవించియున్న యెడల

మదరాసు, ఫిబ్ర 20:—చెన్నపురియందలి భారతదేశక సమితివారి యాజమాన్యముక్రింద క్రి॥ కే॥ గోపాలకృష్ణ గోకలే మహాశయుని స్మారకదివోత్సవము నిన్న సాయంత్రము సమితి యావరణముందు జయప్రదముగ జరుపబడెను. మదరాసునందలి మితవాదప్రముఖులు కొందరును, గంటి లక్ష్మన్న, గా॥ రా॥ బి॥ సి. ఎస్, నరసింహరాజుగారు మొదలగు పలువురు ఇతర ప్రముఖులును గూడ ఆందు పాల్గొనిరి. సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

రామస్వామయ్యగారు సభకార్యక్రమము నుపక్రమించుచు ప్రస్తుతము భారతదేశము నెదుర్కొని యున్నంత తీవ్ర పరిస్థితు లిదివర కెన్నడును సంభవించియుండలేదనియు గోకలే వంటి మహాపురుషుల యొక్కయు వారి సలహాలయొక్కయు ఆవశ్యకత ఇప్పటికంటె నిదివర కెప్పుడును అంతతీవ్రముగ లేదనియు నుడివీరి. భారతదేశ మిపుడు కత్తెరచూర్ణముల సమీపించి నది. రాజకీయాభిప్రాయములు రాజకీయపద్ధతులు కార్యక్రమములు తారుమారగుచున్నవి. ఇట్టి పరిస్థితులలో గోకలే మహాశయుని వాక్యములను వారి ఆదర్శములను సంస్మరించి అందుచే సంభవించు ద్విగుణోత్సాహముతోడను పట్టుదలతోడను మన భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొనవలెనను” అని అధ్యక్షుడు నుడిచెను.

మిన్ బ్రాక్స్లేగారు

బ్రాక్స్లే కన్యగారు గోకలే మహాశయుని శక్తిసామర్థ్యములను ఆదర్శముగా తీర్చుకొను ప్రశంసించుచు వారివాక్కులయందు నిర్మలముగ సత్యప్రస్థితి ప్రతిబింబించుచుండునని నుడివీరి. మనోవాక్యానుకర్షలయందు దేశప్రస్తుతిగల ప్రతివాదను ప్రజాగౌరవాభిమానముల బడసితిరెదరు. గోకలేవంటి మహాపురుషుని నుత్పత్తిచేసినజాతి ప్రపంచమున ప్రతివారిచేతను గౌరవింపబడితిరును - అని నుడివీరి.

ఎన్. వి. రాఘవన్ గారు

సామాన్యముగ సుపన్యాసముల వినుట యనిన తన కిష్టముగ నుండెడిదగాదనియు గోకలేయపన్యాసములనిన మాత్రము ప్రతివారిని ఆకర్షించెడివనియు ఎన్.వి. రాఘవన్ గారు నుడివీరి. గోకలే రోజుల పరిస్థితులకును ప్రస్తుతపరిస్థితులకును గల తారతమ్యమును గురించి వీరు మాటలాడుచు అప్పటికంటె నిపుడు, క్రితసామర్థ్యములు, త్యాగము, నీతిప్రవ్రసము, మొదలగునవి తగ్గిపోయినవని నుడివీరి. గోకలే యనుచురుల మితవాదుల స్థితియందు గలిగిన మార్పులనుగురించి నుడువుచు, ఇదివరకు ప్రజలచే సగౌరవముగ మన్నింపబడెడు మితవాదు లిపుడు, అత్యల్పసంఖ్యాకులై ప్రజలచే లెక్కింపబడక, కడుహీనముగా పరిహసించ బడుచుండెదని నుడివీరి (ఒకరు-లేదు లేదు) ఈవిషయమును కాదని ప్రయోజనములేదు. గోకలేమహాశయునిచే స్థాపింపబడిన “భారతసేవామితి” నిగురించి ప్రసంగించుచు, ప్రజాసౌఖ్యమునకు సమితి ఎంతయో పాటుపడుచున్నదనియు, కాని వారొనర్చుచున్న సేవ, దేశీయావశ్యకతల కేమాత్రమును చాలదనియు, ప్రజలందఱు నీ సమితికి విశేషముగ చేయూతకొనగి, ప్రోత్సహింప వలెననియు నుడివీరి.

“రాజకీయ సన్యాసి”

టి. ఎన్. రామస్వామయ్యగారు ప్రసంగించుచు, గోకలే మహాశయుడు, అజన్మాంజము రాజకీయ సన్యాసియై తనజీవితమునుసంతమ దేశముకొరకు భారవోసెనని నుడివీరి. గోకలేకాలమునుండియు నీదేశమున, తను జీవితమునంతను దేశమునకు భారవోసి, రాజకీయసన్యాసము వహించిన, మహాపురుషులు పెక్కుండ బయలుదేరిరియు, ప్రస్తుతమున్నవారిలో గాంధీమహాత్ము డెందుకు నిదర్శనమనియు నుడివీరి. గోకలేమహాశయుడు భారత సేవాసమితిని ఏర్పరచినట్లే రాజకీయసన్యాసులు పలువురు, వేర్వేరు సేవాసమతుల నేర్పరచి, జాతీయ వికాసమునకు పాటుపడుచున్నారనియు, సబర్బత్తి ఆశ్రమము, కాంతిని కేతనము, చిత్రరంజనదాసుగారి ప్రజాసేవకసమితి మొదలగునవి ఇందుకు నిదర్శనమనియు నుడివీరి. స్వార్థరహితములను నిట్టిసేవాసమితే, భారతదేశమునకు నిజముగ విముక్తిని సాధింపగలవు. భారతదేశ విముక్తి, వేదికలపై ప్రసంగించు రాజకీయ ప్రముఖుల చేతిలో లేదు. వారికి గల నిర్మాణకార్యక్రమమును బట్టియే, యేరాజకీయ పక్షముయొక్కగాని ప్రయోజనమును నిర్ణయింపవలసి యుండును. గోకలే మహాశయుని నిర్మాణ కార్యక్రమమునందు (1) సాంఘిక వికృత (2) రాజకీయ జీవితమున, త్యాగకీర్తిని అధికమొనర్చుట (3) ప్రజాసమాహమున రాజకీయ విజ్ఞానమును నాస్తికపక్షేయుట మొదలగునవి ముఖ్యమైనవి. ప్రస్తుత ఆకార్యక్రమ మేర్పరపబడి 24 వత్సరములైనను పరిస్థితులను గమనించినపు

డుగూడ, ఇంకను ఈ విషయములయందే అభివృద్ధి అవనగమని తోచుచున్నది. ప్రస్తుతము హిందూమతమున్నది మిక్కితకు ఎన్నియో ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని వికృత కొరకు, ఊరక పరితపించి లాభములేదు. ప్రజలు తమ హక్కులను బాధ్యతలను దలిసికొనినపు డీయొక్కత దానియంతటనదియే నచ్చును. దానికొరకు ప్రత్యేకముగ ప్రయత్నింప నవసరములేదు. ఇక రాజకీయజీవితమున త్యాగకీర్తి విషయమున, ఇప్పటి స్థితి నెనుకటికంటె చాల వరకు అభివృద్ధిచేందెనని చెప్పవచ్చును. ప్రజలలో విజ్ఞానవాదప్రి విషయమున నన మిదివరకుకంటె చాలవరకు అభివృద్ధిచేందినను ఇంకను చాల పనిచేయువలసి యున్నది అని రామస్వామయ్యగారు నుడివీరి.

“మితవాద, అతివాదభేదములకు కాలము పోయినది”

యామాబ్ హస్సన్ గారు ప్రస్తుత రాజకీయావశ్యకతలగురించి ప్రసంగించుచు గోకలేమహాశయుని గురజానంతరము భారతదేశ మెన్నియో విషయపరిస్థితులగుటచే నన్నియును అతడు జీవించియున్న యెడల ప్రస్తుత క్లిష్టపరిస్థితులయందు దేశమునకు సరియగు హితోపదేశమునొసర్చి మార్గదర్శకుడై యుండెడివాడని నుడివీరి. అతివాదులనియు, మితవాదులనియు, మనలోమనల విభజించుకొనుచు వివాదపడుచుండుట తోచనీయము. అతివాదమితవాదులకు గలభేదము ఇటీవల చాల సన్నగిల్లుట చాల శుభమునకను. ప్రభుత్వమువారు మితవాదులగు వారిని సొగడి బుజ్జగించి, వారిని తమ స్వార్థముకొర కుపయోగించుకొనున్నారు. అందుచే మితవాదులు ప్రభుత్వ సహచరులుగ పరిగణింపబడి ప్రజలచే ద్వేషింపబడుచున్నారు. కాని, అతివాద మితవాదములమాని, ప్రతిభారతీయుడును, తన జాతీయాభివృద్ధిచే లక్ష్యముగ నిడుకొని ఏకమై శత్రులతో పోరాడవలసిన సమయమువచ్చినది. ప్రభుత్వమువారిపుడు రొండుపేబిలు సమావేశము నేర్పరచెదమనుచున్నారు. కాంగ్రెసువారి సమావేశమున పాల్గొనెదరను నభిప్రాయమున్నంతకాలమును అధినివేశ హోదాను భారతదేశమున కొనగద మని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. కాని కాంగ్రెసువారు పాల్గొన నిరాకరించినదివలె నీవాగ్దానమును గాలిమాలగ నొనర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు ప్రతి భారతీయుడును ఎట్టి రాజకీయ విభేదములకును తావొసగక ఈ ప్రయత్నమును దృఢముగ నెదుర్కొనలెను. సంపూర్ణ అధినివేశ హోదాను తక్కువైన యెడల భారతీయులలో నెన్నడును అంగీకరింపరనియును, భారతీయులందుకు చిరకాలము వేదీయుండజాలరనియును ప్రపంచమునకు స్పష్టపరచవలెను. ఇదివరకు బ్రిటిషురాజకీయజ్ఞు లీదేశమునకు బహుశు వాగ్దానముల గావించి వెంటనే దానిని భగ్గుపరచుటకు అవలంబించిన తంత్రములనే ప్రస్తుత రాజప్రతినిధిగూడ అవలంబించుచున్నాడను భానము ప్రజలలో వ్యాపించుచున్నది.

అల్పసంఖ్యాకులమని చెప్పుకొను కొందరు గావించుచున్న ఆందోళనమును యామాబ్ హస్సన్ గారు నిరసించుచు వారు భారత స్వాతంత్ర్యమునకు శత్రువులని నుడివీరి. భారతజాతి, హిందువులుగను మహమ్మదీయులుగను విభజింపబడి యుండుట దురదృష్టము, కాని జాతీయ విషయములయందు మతప్రసక్తి కవకాశము లేదు. ఈ దేశముగల రాజకీయపక్షముల నన్నిటిని మూసలో వేసి కరగించి ఒక్క జాతీయపక్షముల నేర్పడవలెను. ఈ పక్షము భారత స్వాతంత్ర్య కేతవుల నెదుర్కొనవలెను. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నీ దేశమున మరియొక పక్షము నకు తావులేదు అని యామాబ్ హస్సన్ గారు నుడివీరి.

టి. వి. వెంకటరామ శాస్త్రిగారు

భారత సేవకసమితికి ప్రజలు, తోడ్పడి ప్రోత్సాహ మొసగవలెనని విజ్ఞప్తి యొనర్చుచు గోకలే జీవించి యున్నను ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు మారాయుండెడిది గాననియు గాంధీ మహాత్ముడు గోకలే నెంత గౌరవించినను తాను సత్యమని నమ్మినదానిని వదలెడువాడు గాడనియు నుడివీరి.

మితవాదుల తత్వము

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు, ఆదినమున ప్రసంగించినవా రందఱును, మితవాదుల స్థితినిగురించి నిరుత్సాహకరముగ, తుమాహుత్సాహ్యముగ ప్రసంగించినందుల విచారమును నెడివీరి. మితవాదులు తమనుగురించి విచారపడ నవసరములేదు. మితవాదులు, వాదనాపటుత్వవిజయమునందు విశ్వాసము గలవారు. పటుత్వమును వాదనలన ప్రతిపక్షులకు నచ్చునటుల చెప్పి వారి కష్టముల తా మర మొనర్చుకొని రాజీగా న్యూహరముల పరిష్కరించుకొను పద్ధతియందు మితవాదులు విశ్వసింతురు. భారతదేశమున కొందరిపు జీవార్థమున వీడి, సామదాయకోద్యమములనుననే కార్యసాధనమగునని భావించుచున్నారు. మన మిపు డీ రెండుమార్గములు చిలిపొవు అదేశమునందున్నాము. వాదనాపద్ధతిని వదలి కొందరు అన్యమార్గమును ద్రోక్తున్నాము. కాని మనకొమార్గమున విశ్వాసములేదు. రాజకీయపక్షము లన్నిటిని మూసలో వేసి కరగించి ఒక జాతీయపక్షము నేర్పరపవలెనని యామాబ్ హస్సన్ గారు

నుడివీరి. మాన ఎప్పుడును ఉండవలెనున్నది. విషయస్థితి యందున ఎపుడును మితవాదులు జాతీయక్రేయస్థుల విషయమున నెనుసంఘ బహిష్కార మీవిషయమున యువుచేసెను. కనుక వారావిషయమున భయపడ నక్కరలేదు.

“నేను ఈ మధ్య కొన్ని జిల్లాలలో సభలయందు చువచ్చు సించునపుడు,” రొండుపేబిలు సమావేశమున కొకరిచే వాదించినను గూడ అధినివేశ స్వపరిపాలనము నొనర్చుకొనెడల మీరేమిచేయుటకు నిశ్చయించితిరి? అని పలువురు ప్రశ్నించిరి. మా వాదనలు విఫలమైనయెడల సామదాయకోద్యమమును ప్రారంభించి ప్రభుత్వము నెదిర్చెదమని నేను చెప్పలేను. సంభవించునల చేసెదమని చెప్పబడకంటె మోసకృత్త్యము మరేమియులేదు. మా వాదనలు విఫలమైనయెడల నా విషయమును ప్రజలచుయొక్క అభిప్రాయమునకు వదలివేసెదము. ఎంతటి బలముమైన ప్రభుత్వమైనను ప్రపంచముయొక్క అభిప్రాయమున త్రోసివేయుజాలవని మానమృతము” అని అధ్యక్షుడు నుడిచెను.

అధ్యక్షునకును ఉపన్యాసకులకును భారత సేవకసమితి కార్యదర్శియగు వేంకటసుబ్బయ్యగారు కృతజ్ఞతాపదనము లర్పించినవిమ్ముట సభ ముగిసెను.

త్రైలయ త్రికులకు వైద్యసహాయము

ఆత్మకూరు అస్పిత్రంటు సర్జనుగారు కోరిన సంజాయిషీ నియ్యగలరు

ఆత్మకూరు, ఫిబ్రవరి 20:—మనేశ మెంటుబోర్డు అధ్యక్షులగు రామయ్యగారిట్లు ఆత్మకూరునుండి తంతునపిరి:—ఆత్మకూరులో తాలూకాబోర్డు వైద్యాలయము గలదు. త్రైలయ త్రికులకు కావలసిన సంజాయిషీ యావత్తును ఒకసంగి సహాయముచేయుటకై ఒకసలహా సంజాయిషీ కార్యాలయము తాలూకాబోర్డు వైద్యాలయములో నెలకొల్పబడినది. యాత్రికు లేవిధిమైన సంజాషీ కావలసియున్నను తాలూకాబోర్డు వైద్యాలయములోని సబుఅస్పిత్రంటు సర్జను గారికి మనవిచేసికొనవచ్చును.

పూజాసమితియందును త్రైలయపునగర్వరం సంఘమునందును సభ్యులుగా చేర్చుకొనబడుదురు. రాకపోకలకు కావలసిన బండ్లువగైరా సర్దుబాలు గూడ సబుఅస్పిత్రంటు సర్జనుగారు చేయగలరు.

పెద్దచెరువునరకును మోటారుకారులు నడచుచున్నవి. యాత్రికు లీమోటారుల సౌకర్యమును వినియోగపరచుకొన గోరెనను. కావలసినవారు ఆత్మకూరు సబు అస్పిత్రంటు సర్జనుగారికి తంతువాత్త సంపవచ్చును. (తంతువార్త)

జి. ఐ. పి. రైల్వేసమై

సమై అరంభమై 17 ఏకము లైచది

రైలుమార్గము వెంటనున్న మిల్లులు కొన్ని

మూసివేయబడనున్నవి

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:—సమై ప్రీణించుచున్నదని రైల్వే ఏజంట్లు ప్రకటన చేయుచున్నాడు. కాని పనివాండ్ల సంఘముల కాఖా కార్యాలయముల నుండి వేర్వేరు ప్రేక్షకుల నుండి వచ్చెడి రంతువాత్తల నెలన సమై మారిత ధీస్థింది తీర్చుచున్నదని తెలియుచున్నది.

సమై యథావిధిగా నుండుటవల్ల జి. ఐ. పి. రైలు రైలు మార్గమువెంట నక్కడక్కడ నున్న మిల్లులు కొన్ని న్యాపారము సన్నగిల్లుటవల్ల మూసివేయబడనున్నవి.

రైల్వేవారి బసలలోనుండి సమైగామలగు వస్తువులను పోలీసుజులుమతో రైల్వే అధికారులు పోలీసులను పంపిరి. పోలీసులలో కలెక్టరుగారు, మేజిస్ట్రేటుగారు, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు పెద్ద పోలీసుపటాలుమతో పనివాండ్లను భార్యాబిడ్డలతోనూ రైల్వేబసలలోనుండి పంపి గొట్టిరి

సోపాన్త్రైలనుగూడ దొర్లనము చేసి నామొల్చుచున్నారు. సమైదారులు కొంత సత్యాగ్రహముచేచు నుద్ద్యమిల్లెరి. (ప్రత్యేక)

కమ్యునిస్టు వనతిగ్రహము

ప్రథమవార్షికోత్సవము

(స్వకీయవిలేఖరి)

జెజనాడ, ఫిబ్రవరి 19:—నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు ఈ పట్టణమున నున్న “గంధికోట భవనము” నందు కమ్యునిస్టు వనతిగ్రహము ప్రథమ వార్షికోత్సవము వి. యస్. హెచ్. మాడీ, బి. సి. యస్. గారి అధ్యక్షతన జయప్రదముగ జరుగెను.

కమ్యునిస్టువనతిగ్రహమునందలి విద్యార్థులు తెలుగు ఇంగ్లీషు భాషలను కొంత సంభాషణలు జరిపిరి. మ్యూనిసిపల్ హాలులో హెడ్ మాస్టరు శ్రీయుత ఆత్మల గురుమూర్తి పంతులుగారు యువకులయొక్క ఆశయములను గూర్చి ముచ్చటించుచు నిల్చు చెప్పిరి. “ప్రతి మనుజుడు ఈ ప్రపంచమున బుద్ధివంతుడగుటకు ఏదియోయొక్క కార్యమును చేయవలెను. కమ్యునిస్టు విద్యార్థియై తాను పెద్దవాడైన పిమ్మట ఏకాగ్రమున కమ్యునిస్టునియమమును, అను విషయమును గూర్చి పిన్నవాటి నుండియు మోచించుకొను చుండవలయును. ఏకాగ్రమును చేయ సంకల్పించుకొనునో, అందులకు అర్హుడగుటకు గాను చిన్నతనము నుండి యత్నించు చుండవలయును. ఏకాగ్రమును సాధించుటకై నను శరీరపటుత్వము ముఖ్యముగ కావలసియున్నది. గృహమైనచేర మండినగాని విశ్వలకురు సుగ్రోనిశ్చయము లభింపజేరదు. బలిష్ఠుడగువానికి ఏకాగ్ర, కోపము, ఉండవు. జ్ఞానోపాసనకై యువకులు బాగుగ శ్రద్ధ వహించుటకు. ప్రతివారివద్దనుండెడుమంచినిగ్రహించవలెను. చెడు పనుల రావునకు రానీయగూడదు. ఎల్లరను మర్యాదతో చూడవలెను. ఎల్లప్పుడు స్వార్థత్యాగమును ఆచరణయందు పెట్ట నిర్దుష్టమగుచుండవలెను. శిలమును పెంపొందించుకొనవలెను. పంజరమునను భయపడిక పరిచేయబూనినచో చిట్టచివరకు జయ లక్ష్మి నరంపగలదు. ఎల్లప్పుడు ఉన్న తాళయములను మనసగుండుచుకొనవలయును. న్యాయమార్గము ననుబించి ఉన్న తిస్సా నకు నలంకరింపవలెను. న్యాయమునకు భంగము వాటిల్లినప్పుడు జైలాసుడు విడువవలయును. కేరలు, ద్రావిడులు ఉద్యోగముల ఎల్లగాక ఉన్నచున్న శిలములననే గొప్పతనమును సంపాదించుగలరు. సర్వమానసనీనయందు నిమగ్నమై యుండవలెను. భారతమాతృదేవత గుండగలయును. పిమ్మట కార్యదర్శిగారు నివేదికను నివేరిరి.

దొండపాడునివాసులకు పాట్లూరు సత్యనారాయణ చౌదరిగారు అధ్యక్షతన పనులను చేసి సభ్యులను ఆశ్చర్యపడు నట్లు చేసిరి.

రెండు పెద్దగడ్డలగుటకు గాల్గితో అనలీగ వంచిపే 20 గంటలు బరువుగల కాటాచింపును కార్మికులట్టుకొని యువకులచేత వేసికొని నోటితో పట్టుకొని అటునిటు చలక గుండుచిరి.

పదునెనిమిది కాటాచింపులను పాట్లూరు పెద్దగడ్డలమునందు చుకొని నువాయాపముగ ఎత్తివేసిరి

ఇట్టి అధ్యక్షతన పనులను చేసినందుకు ఎల్లరు ఆశ్చర్య పడిరి

అధ్యక్షులగారు సభను ముగించుచు కమ్యునిస్టువనతిగ్రహము క్కుడెవలెనంతెట్లు త్వరలో పూర్తికావలయుననిరి. కమ్యునిస్టు వనతిగ్రహమున కేరలు కమ్యునిస్టులచే కాక యితరులచేకూడ ప్రవేశమొనగుటకు బాగుగనుండునని ఆశ్చర్యపరుచు పనులను చూచుకొంటూరి సత్యనారాయణచౌదరిగారిచేత గూర్చి ప్రశంసా వాక్యములను పలికిరి. కమ్యునిస్టువనతిగ్రహమునందు ఎందరిని ప్రవేశ పెట్టుకొని పనిగలవో, అందరినీ చేర్చుకొనవలెనుగాని ఎక్కువ చుండుచేర్చుకొని గంధిగోళముపై చుట్ట పొడవగు సాగదరిరి.

స్వతులకు, సభ్యులకు నూతని రామకేశవయ్యచౌదరి గారు సమీపములకు చెప్పుకు కమ్యునిస్టు కమిటీపక్షమున పాట్లూరు సత్యనారాయణచౌదరిగారికి బంగారుపతకమును ఇచ్చెద మని వాగ్దానమొనర్చిరి.

సంప్రదించి 7-30 గంటలకు అతిథులకు భోజనపు విందు నిమగ్నము.

పాపనాశం మిల్లుపనివారల సమ్మె

O. S. 39/14.

ట్రాన్స్మిషన్:—రాళ్లకల్లి కోటయ్య, శ్రీనివాస్య:—పచ్చిపులుసు భీమయ్య వగైరా.

యానెంబం స్థితిని వైవాది ట్రాన్స్మిషన్ అమలు జరుపుచున్నాడు. పదం స్థితి ట్రాన్స్మిషన్ అంగీకారం నిమిత్తము 27-2-30 వాయిదా వేయబడి యున్నది. అందులనుంచి యెవరికైనా యెమయినా ఆత్రేయలున్నయెడల సదరు తేదీ పగలు 10 గంటలకు పైకొర్రువారి యెదుట తెలియచేసుకొనవలెను.

బాపట్ల } వి. ఎస్. సుబ్బారావు,
19-2-30 } ట్రాన్స్మిషన్ వాదితరపున అడ్వోకేటు.

‘వెలువడినది’

ఆంధ్ర భారతకవిత్వావిమర్శనము: (ఆంధ్రగ్రంథమాల ౧౨-వ గ్రంథము) క్రొను ౪౨౦ పుటలు. వెల రు. ౨-౦-౦.

గ్రంథకర్త: కోరాడ రామకృష్ణయ్యగారు, యం. ఏ., ప్రకాశకులు: ఆంధ్రగ్రంథమాల; 2, తంబుశెట్టివీధి, చెన్నపురి.

ఈ గ్రంథమునందలి విమర్శింపబడిన ఈ క్రిందివిషయములే దీని ప్రశస్తిని వేనోళ్ల చాటుచున్నవి.

ఆంధ్రవాఙ్మయము; ఆంధ్రనుహాభారతము:

విమర్శనపద్ధతులు ఆంధ్రవాఙ్మయయుగములు ప్రాచీన దేశకాలపరిస్థితులు, చాళుక్యుల కాలమున నాంధ్రభాషాస్థితి, అహదనకరశాసనములోని తెలుగుభాగము, చాళుక్య భీమరాజు శాసనము, దీర్ఘాసిశాసనము, యుద్ధమల్లుని శాసనము, శివభాష, జానుదెనుగు, భారతరచన-భండసామగ్రి, ప్రాచీన భాషాస్వరూపము-జన్యభాషలు.

మత్స్య-వాఙ్మయము:

భారతరచన-అవతారికలు, నన్నయవైదికదృష్టికి నిదర్శనములు, నన్నయ తరువాతి కాలస్థితి, ఆరణ్యశర్వశేషపూరణప్రశంస, ఆరణ్యశర్వశేషమునందలి తిక్కన యనుకరణములు, తిక్కన భారతరచన, తిక్కన అద్వైతభావము, తిక్కన యవతారికలు, తిక్కన కవితా వేశము.

తిక్కనార్యుని కళాప్రతిభలు:

విరాటపర్వం, అందలి వస్త్రైక్యము, పాండవప్రవేశము, శమిష్యుడుముపై నాయుధ నిక్షేపణము, బృహన్నల సారధిగా గుడురుకొనుట, విరటునికొలుపు-భీమండు, కీచకవధ ఘట్టము, కీచకవధానంతర విశేషములు.

భారతాంధీకరణము—తిక్కన:

విరాటపర్వము—ప్రబంధలక్షణములు, మూలకథపై తిక్కనవేసిన యాంధ్రతాముద్ర, తిక్కనార్యుని వర్ణనలు, ప్రకృతివర్ణనలు, తిక్కన మనోవృత్తివివరణకై, నాటకకళా చాతుర్యము, తిక్కన శృంగారవర్ణనలు, ప్రాతపోషణరీతులు, రసపోషణరీతులు, నాటకరీతులు, తిక్కనార్యుని భాషాశైలిలు, పూర్వోత్తరసందర్భములకు జక్కనిపొందిక కల్పించుట, ఉపమాలంకార ప్రయోగము, సందర్భానుకూలముగ భావమును స్ఫురింపజేయు పదరచన, ఆంధ్రభాషా జాతీయప్రయోగ నైపుణ్యము, అర్థముమాటివ భాతువులు, పదజాలము, కారకవి శేషములు, ఉపసంహారము.

అట్టికోర్టు (లేకబోర్డు) ఒకస్వక్తితో మాత్రమేగాని లేకయొక కమిటీతోగాని గూడియుండవచ్చును. గెల్లెటిగారు సమ్మెదాగులకు నిధించినపనులే అట్టికోర్టు నిర్వహింపవలసిన పనులయి యున్నవి.

ప్రస్తుతము పాపనాశం మిల్లులో ముత్రమే అల్లరి బుట్టియున్నది కాని, పాపనాశం మిల్లుయజమానుని క్రిందనే మధురలోను తూర్పుగోడలోను అంతకంటె పెద్దమిల్లులు పనిచేయుచున్నవి. ఈసలలులో మిల్లుపని వారల స్థితిగతులు చాలా ప్రతిభముగానున్నవి.

మధురలో మిల్లుపనివార లిదివరకే సమ్మెకు సిద్ధపడియున్నారు. ఈవిషయమున మిల్లుయజమాని కొంతవరకు సద్భావము జూపవచ్చుననియు, లేనిచో ప్రభుత్వమువారయినను అల్లరి పెరగకుండ జూడవచ్చుననియు, నే నాశపడి, పనివారలు అల్లరిలోనికి దిగకుండ వేచియుండవలెనని సలహా గావించియున్నాను కాని మానవుని సహనమునకు పరిమితి యున్నది. యూనియను నేర్పరుచుకొనువాళ్లు పనివారలకు లేదని యజమానుడు చెప్పగల కోబాలు యిప్పుడు గతించినవి. ప్రభుత్వమువారు మిల్లుయజమానునికి భయపడి యావిషయమున జోక్యము కలుగజేసికొన కున్నచో, పనివారలు అన్యాయమునకు లోబడి యూగకుండురని ప్రభుత్వమువారు తలంపరాదు. పాపనాశం పనివారలును, అంతకంటె నెక్కువగా శ్రీపనివారలును, జూపుచున్న ధైర్యమునకును, పట్టుదలకును, నేను వారి నభినందించుచున్నాను. ప్రస్తుత అల్లరియొక్క ఫలితముగా కార్మికోద్యమము దక్షిణభారతదేశమునందు దృఢముగా నాటుకొనునని నేను నిశ్చయముగా నమ్ముచున్నాను.

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:—హైల్లాము ప్రభుగారు ఇంగ్లాండులో తూర్పు చాన్సలరు పనిజేసిన వారు బొంబాయి వచ్చి యున్నారు. వీరు నేడు హైకోర్టుజూచిరి.

పార్కే డేవిస్ అండ్ కో, వారి ప్రత్యేక ఔషధములు

అడ్వెంటిస్ ఇక్ హెలెంట్
ఉష్ణజ్వరము, ఉబ్బసము, గొంతుపుండు మొదలైనవి.
దీనిని గ్లాస్కో నిబ్బలై సర్తో వాడవలెను.
ఒక బొట్టు సీసా రూ. 8-8-0
డ్రై బెస్టివ్ టూనిక్
అండ్
గాస్ట్రిక్ నెడేటివ్ ఎలిక్స్ యర్
కలిసాయ.
వెన్సిక్, బిస్మత్, ప్రిప్రెన్స్ క్
4 బొట్టుల సీసా రూ. 2-6-0 ;
16 బొట్టులు సీసా రూ. 7-12-0.
క్లోరెటోన్
సముద్రజ్వరములు, నిద్ర పన్నివ్యాధి మొదలైన వ్యాధులకు.
100 బిళ్లలు గల సీసా రూ. 6-8-0



యునిమాల్ టూత్ పేస్ట్
బ్యాంక్ అ. 1-12-0

సరియైన విరోచనాషధము
—టూత్ టూల్స్—
పొంగునటి లవణము.
పైత్యము, తలనొప్పి మొదలైన వ్యాధులకు.
సీసా రూ. 2-0-0
ఫెనాసిటిన్, కాఫియన్
మాత్రలు.
తలనొప్పి, నరముల నొప్పుల కుపయోగించును.
100 బిళ్లలు గల సీసా రూ. 2-0-0
ఎలిక్స్ యర్ బ్రోమైడ్
అండ్
నోవోసార్వ్ నెడేటివ్.
అపసారము, మూర్చ మొదలైన
వ్యాధుల కుపయోగించును.
4 బొట్టుల సీసా రూ. 8-6-0
16 బొట్టుల సీసా రూ. 11-10-0

స్పెన్సర్ అండ్ కో, లిమిటెడ్., మద్రాసు.
SPENCER & Co., Ltd., MADRAS.

వాతావరణస్థితి

1930 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 21-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యతలలా	గ్రామ	అల్ట్రామిక్రోమీటర్	అల్ట్రామిక్రోమీటర్	అల్ట్రామిక్రోమీటర్	అల్ట్రామిక్రోమీటర్	అల్ట్రామిక్రోమీటర్
		గ్రామ	గ్రామ	గ్రామ	గ్రామ	గ్రామ
గోపాల్ పూర్	84	64	...	8.8	+	8.1
విశాఖపట్టణము	83	66	...	1.7	+	0.6
కాకినాడ	83	67	...	0.1	—	0.8
మచిలీపట్టణము	87	69	...	0.8	—	0.2
కర్నూలు	94	68	...	0.1	—	0.2
బళ్లారి	90	67	...	0	—	0.2
అనంతపురం	0.1	—	0.8
కడప	91	73	...	0.4	—	0.1
కల్లూరు	86	72	0.1	0.7	—	1.1
మద్రాసు	84	74	0.8	8.7	+	2.0
కడపూరు	85	74	+	17.4	+	15.0
కల్లూరు	82	69	0.2	1.9	+	0.2
నీలము	92	68	...	0.3	—	0.2
కోయంబత్తూరు	88	70	...	0.8	—	0.5
తిరుచనాపల్లి	91	74	...	2.1	+	0.8
నాగపట్టణము	84	74	0.1	17.5	+	15.2
గుంటూరు	90	73	...	8.0	×	2.1
తూలంబక	85	77	...	4.4	+	1.6
పాలంకోట	5.4	×	8.1
తిరువేంద్రము	85	74	...	0.8	—	0.8
భీమిక్	88	73	...	1.1	—	0.2
కాలికట్టు	91	69	...	0.2	—	0.4
మంగళూరు	89	71	...	0.1	—	0
తెంగళూరు	87	59	...	0.8	+	0.5
మేర్ కార	81	59	...	0.1	—	0.1
కొడెకనాల్	67	48	...	8.4	—	0.1
కూనూర్	68	50	...	4.1	—	...

సర్కారులు:—గోపాలపురము, విశాఖపట్టణములలో రాత్రివేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.
డక్టర్లు:—కడపలో మబ్బు దట్టముగ నున్నది. కడప జిల్లాలో పగటివేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.
కర్నూలు:—మద్రాసులో 0.8" వర్షించెను. ఇతర చోట్ల చిన్నచునుపడెను. మబ్బు విస్తారముగా నున్నది. పగటి వేడిమి తక్కువ. రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.
ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర్,
సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

భోర్లు నెంటుజారి గెజటు

18-2-30

వ్యావకాళి
ఎం వెంకటరామయ్య (జిల్లామంత్రి) గారు సభాధిపతిగా మచిలీపట్నం సబ్ కోర్టుకు నియమించబడిరి.
రిజిస్ట్రార్ కాళి
ఎం లక్ష్మీరసప్పపంతులుగారు గంటం ప్రెజిడెంట్ డిప్టీ కలెక్టరుగా నియమించబడిరి.
అభ్యర్థి కాళి
ఆర్. దేశికాచారిగారు సహకార సంఘముల డిప్టీ రిజిస్ట్రార్ గా పదవీధిని, జి. విశ్వనాథశాస్త్రిగారు నవాబ్ సంగమముల డిప్టీ రిజిస్ట్రార్ గా కడపకు, నియమించబడిరి.
నానిక రెవెన్యూ పరిశోధకాళి
కృష్ణాజిల్లా దేవాలయములలో క్షేత్రాధిపతుల సభ్యులుగా ప్రభుత్వమునారిచే నియమించబడిరి.
1. రా. బ. వెంకటేశ్వరరావు పంతులుగారు (రిజిస్ట్రార్ పట్టిక ప్రాసిక్యూటరు.)
మచిలీపట్నం
2. ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాలరావుగారు— భూస్వామి, నూజివీడు
3. వచ్చనభూమి లక్ష్మీనరసింహంశాస్త్రిగారు (జిల్లా కలెక్టరు తాలూకాలో సభ్యులు)
4. రాజా నూర చేని వెంకటనారాయణరావుగారు (తూర్పుమైసూరు జమీందారు.)
5. శ్రీరాజా వెంకటరామయ్య అప్పారావుగారు— (మిర్జాపూరు జమీందారు)
6. శ్రీమన్ నారాయణ అప్పారావుగారు— (నల్లపల్లి జమీందారు)
7. కంటేటి మబ్బరాజుగారు (భూస్వామి), కైకలూరు
8. అడుసుకల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు
9. కాజి లక్ష్మీనారాయణ చౌదరిగారు.
10. మండల రామస్వామిగారు.
11. కోమలి వీరయ్యపంతులుగారు (వేకిలు, పదవీధి)
12. రా|| సా|| గుడ్లవల్లేటి వెంకటరత్నం పంతులుగారు (భూమి తనఖా బ్యాంకు అధ్యక్షులు, గుడ్లవల్లేడు, గుడివాడ తాలూకా.
జె. మల్లపరాజుపంతులుగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లా జోర్డు యింజనీయరుగా నియమించబడిరి.
మోతే నరసింహరావుగారు పట్టు గోదావరి జిల్లా జోర్డు మెంబరుగా ప్రభుత్వమునారిచే నియమించబడిరి.
ఇన్నెయారి కోటయ్య చౌదరిగారు గుంటూరు జిల్లా జోర్డు మెంబరుగా నరసాపురం తాలూకాలోని నెన్ను కోటదిరి.
హిందూ మతాదాయముల చట్టముక్రింద 1926 లో నేర్పాటు చేయబడిన కృష్ణాజిల్లా దేవాలయములలో ప్రభుత్వము వారిందుములమున రద్దుగావించి, దాని సానమున మరియొక శ్రావ్య కమిటీని 12 గురు సభ్యులతో నేర్పాటుచేయుచున్నారు.

విద్యాశాఖ

చిత్తూరు జిల్లా విద్యాసంఘమునకు మిసెస్ ఇ. వెలిరా గారు మెంబరుగా ప్రభుత్వమునారిచే నియమించబడిరి.
జూనియరు శాఖ
చిత్తూరు వెంకటేశ్వరయ్యరు హరిహరయ్యరు (మోకోట్ట అడ్వోకేట్) గారు మోకోట్ట జూనియరులకు అధిపతులు అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్ గా నియమించబడిరి.
అటవీ శాఖ
ఎం. అమీరుషాదుషా సాహెబ్ గారు పట్టిమకయ్య లుజిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగా నియమించబడిరి.
ప్రెస్ట్రీ శాఖ
ఆర్. ఇ ఎస్ ముత్యయ్యగారు మద్రాసు గవర్నమెంటు ఆప్టాల్మిక్ ఆఫ్ఫీస్ లో అసిస్టెంట్ సర్జనుగాను, కె. వేలు గోపాలరావునాయుడుగారు రాయపేట గవర్నమెంటు ఆఫ్ఫీస్ లో అధిపతులు అసిస్టెంట్ సర్జనుగాను, కె. కె. తిరుపాదగారు విశాఖపట్నం జిల్లాలో అసిస్టెంట్ మెడికలు ఆఫీసరుగాను, జె. దేవభిక్షామణిగారు రాయపురం మెడికలుస్కూలు లో రిజిస్ట్రార్ న్యూటికీని, నియమించబడిరి.

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ ఫిబ్రవరి 19:—నిన్న సాయంకాలము కాకినాడ దివ్యజ్ఞాన సమాజమందిరమున అంజిష్టాతీయ సమితి అధ్యక్షుడును సభ్యులును పండిత సీతానాథ శర్మభూషణగారికిని ప్రాశస్త్యురు ధీరేంద్రనాథ చౌదరి వేదాంతచాగీ గారికిని గౌరవాగమై కొందరు పట్టణమిత్రులతో ఆల్పహారవిందు గావించిరి. ఆతిథ్యం యిద్దరి సుగంధముచేయుచు సంతోషమును తెలియజేయుచు సమితి అధ్యక్షుడు ఉపన్యాసించెను.
పండిత సీతానాథ శర్మభూషణగారు ప్రస్తుత మిచ్చుచు తమ కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. అన్ని జాతులు కలిసి ఐక్య భావముతో మెలిగియుండుట ఘనమైనవిషయ మని చెప్పగా సభ్యులులోనుండి నానాభాతుల వివిధ మతముల సమన్వయములను చెందవలెనని ఆంగీకరింపక పోయినప్పటికిని హిందూ హిందూ ఆదరించినప్పటికీ ఆ సంఘముయొక్క అభివృద్ధి నిమిత్తము పెంపొందుట కల్గుననియు ఎక్కడ అట్టిసమానము లేనివారునున్నదో, అక్కడ మతకలహములు కలుగుచున్నవి, అందుచేత మానవప్రేమను పురికొల్పి విద్యనియ్యవలెననియు ఉపదేశించిరి.
హిందూ మతాదాయముల పోరాటములకు గారణముగా సంఘి చెందవలెనని తనరికిని గ్రహించి సహింసకపోషలు చేయు ఈ అవివేకము పోవుటకు జ్ఞానసంపద కలుగవలెననియు ప్రతి జాతియు నితరజాతుల విజ్ఞానమును గ్రహించుచు అభివృద్ధి పొందవచ్చుననియు స్పష్ట చేసినప్పటికీ అంజిష్టాతీయ సమితి యగుననియు ప్రాశస్త్యురు ధీరేంద్రనాథగారు తెలియజేసిరి.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(21-2-30)

సీమజువులి దినుసులు

ఇటీవలి గజముల పీస్ ధరలు రు.అ.పై
కొరికంబులు:—“మంగిసమాకు” 22 X 22 (బి) రు 7-9-0
సాధారణకళా రు 7-0-0 “సింహము” 22 X 22
(బి) రు 7-8-0 సాధారణకళా రు 6-8-0 “ఇంజను”
22 X 22 (బి) రు 7-7-0 “సింహము పాము” 22 X
22 (బి) రు 7-7-0 సాధారణకళా రు 6-9-0
చలువ:—“మంగిస” 22 X 22 (బి) రు 8-7-0 సామాన్యక
ళా రు 7-14-0 “సింహము” 22 X 22 (బి) రు 8-4-0
సామాన్యకళా రు 7-6-0 “సింహము, పాము”
22 X 22 (బి) రు 8-5-0 సామాన్యకళా రు 7-7-0
“అమెజాను” 22 X 22 (బి) రు 8-6-0 సామాన్యక
ళా రు 7-8-0 “ఏనుగు” 22 X 22 (బి) రు 8-5-0
సామాన్యకళా రు 7-7-0.

చలదనులు:—1708 (సెట్) రు 11-4-0
జి. జి. 78 రు 7-12-0 గ్లాస్ గో “9000” రు. 12-0-0.
నూలు:—40 నెంబరు (సీమ 5 పౌ కట్టులు) ట్రాక్ రు 5-2-0
నెంబరు (కొంగ) చలన (‘ఎనిటిక్స్-టో’) రు 5-15-0
చలన (వాగకనక) రు 5-18-6 చలన (సెట్) రు 6-2-0 చలన
(గ్రెడ్డజెండా) రు 6-0-0 పచ్చగుట్టము (ఎట్ట) రు 7-5-0
టి. టెక్ సిక్స్టీస్ అనాస్ రు 8-5-0.

50 జూబా (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
సెట్ రు 10-6-0. నెమలి రు

60 సీమ (5 పానులకట్టులు) — అడకత్తెర
సి. (ఎట్ట) “గ్లాస్-టెల్” మార్కు
సి చదుకారము రు 8-0-6 ఎట్టగడియారము రు 7-9-0

పొట్టుజుట్టు రు 8-0-0
పెన్సిల్స్ రు 7-10-0
బాబుడి రు 7-15-0
క్లబ్ బిక్రెగారస్ రు 9-8-0
ఇండియా బ్రెటానియామార్కు తెల్ల రు 9-9-0
2/64's Rs. 8-5-0. 2/84's రు. 12-4-0
ఇత్తడితేములు—(డిట్-మేక్) రు 248-0-0
డిట్ (క్రాసాండ్) రు 234-0-0
బాగిరేసు రు 880-0-0
డిట్ రు

సి. టెక్సిలస్ దినుసులు:—
గ్లాస్-టెల్ (“సెయిన్”) రు 11-2-0
బర్మీస్ “స్టాక్” రు బర్మీస్ “టవర్” రు 9-8-0

మార్కెట్ రమరూటయొక్క ధర:—
వావా “తడి” రు 28-8-0, ఫిబ్రవరి 28-0-0. మార్చి
రు 28-0-0 ఏప్రిల్ రు 28-0-0
జేరు సెనగ నూనె:—సీపాలలో రు 98.

అముచము:—(మిట్-డెలివరీ) రు 98.

వదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు(8 టు-9) “అఫ్ కంట్రిస్” రు 0-14-0 టు 0-14-6
“ (తేలిక) ” రు 1-0-6 టు 1-1-0
“ (7-9) బెంగళూర్ రు 0-14-6 టు 0-15-9
“ (తేలిక) ” రు 1-1-0 టు 1-1-8
“ 6-9 టు 8-9 బెజవాడ్ రు 0-14-6 టు 0-15-9
“ (6 టు 7-9) విజయనగరము రు 0-14-9 టు 0-15-0
“ (7 టు 8-9) ఏలూరు రు 0-14-9 టు 0-15-8
గజతోలు రు 0-9-0 టు 0-9-10
గజమాడతోలు రు 1-0-9 టు 1-1-6
అట్టమాడతోలు రు 1-11-0 టు 1-12-0

సెనగ కాయలు

“మిడకా” రకము 581 ఫెంచెరులు గల
బాద న 1-కి రు 48-8-0 టు (బి) 48-12-0
కోస్తుగడ్డంగి దినుసు 1-కి అడిపి రు 39-8-0 టు 40-0-0

కేడరిన్

గంధకర్ష:—శరణు రామస్వామి చౌదరి
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగంధమున కనవా
దము. లోక ప్రసిద్ధమున ఒక పీఠాంతరీతము. అందరునుచదువ
తగినది. ముఖ్యతైలిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ
గారి అమూల్యముగ పీఠిక గలదు. ధర 0—4—0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

మదరాసు ధాన్యముల ధరలు

(21-2-30)

పచ్చిబియ్యము (బస్తా 1-కి పౌ|| 164) రు. అ. పై.
బెజవాడ “డిల్లీ” “ 12 8 9
తెనాలి (కొత్తవి) “ 18 8 9
ఉప్పడుబియ్యము
నగర (కొత్తవి) “ 12 12 9
“ (పాతవి) “ 12 10 9
మిషన్ “ 10 12 9

నూకలు
రంగూన్ ఆఫీసు రకము:—

ఎ 1 (బి|| 1-కి పౌ|| 202) 14 8 0
ఎ 2 “ 18 0 0
ఎ 8 “ 11 2 0
బి 1 “ 18 4 9
బి 2 “ 12 0 9
బి 8 “ 11 0 9
బి 4 “ 9 2 9
సి 1 “ 12 8 9
సి 2 “ 10 4 9
సి 8 “ 8 10 0
బజారు రకము నెం. 1, 2, 3, 4.
(బి|| 1-కి పౌ|| 202) 8 0 9 మొ|| 18 8 9 నెంబరు
నైగాన్ నెం. 1 (బి|| 1-కి పౌ|| 240) 15 0 0
“ నెం. 2 (“ 218) 18 0 0

పుట్టుబియ్యము
తెలుపు (42 పళ్లు గలవి) 11 4 0
నలుపు “ 18 8 0
గోధుమలు
కండ్వా (200 పానులు) 17 8 9
రాగులు
బొంబాయి (68 పళ్లు గలవి) 7 12 9
దవనగిరి (65 “) 8 0 9

కాయధాన్యములు
సెనగపప్పు:—
రంగూన్ (బి|| 1-కి పౌ|| 192) 16 12 0
కరాచి (“ 205)
బెంగాలు సెనగలు:—
పంజాబు (“ 205) 17 10 9
బిగు (“ 16 0 9
పెసలు:—
రంగూన్ (“ 195) 14 0 9
కంభంబెట్టు (“ 208) 14 12 9
మురినా (“ 195) 18 0 9
బులాణి గింజలు (ఆర్రా “ 205) 17 0 9
“ (“ 164) 14 4 9
“ (కలకత్తా 205) 17 0 9

ఉలలు:—
తిరుపత్తూరు (52 పళ్లు గలవి) 7 12 9
కడగం (48 “) 6 4 9
కంది పప్పు:—
కాన్పూరు (బి|| 1-కి పౌ|| 205) 20 0 9
కలకత్తా “ 20 10 0
మినుములు:—
రాయపూరు (“ 218) 15 8 9
గుల్బర్గా “ 17 8 9
బమరా “ 18 4 9
విక్రావాడ్ “ 15 12 9
కేసరి పప్పు:—
(మిషన్) నెం. 1 (“ 205) 16 0 9
“ 2 “ 15 8 0
“ 3 “ 15 0 0
చిక్కుడు గింజలు (“ 192) 11 8 0
అలచందలు (బావా):—
(పెద్దపైజా) (“ 195) 15 12 0
రంగూన్ (“ 190) 14 8 9

గమనింపు:—ఈ వార్తా రంగూను నంచి నూకలు 5600
మాటలన్ను, ధాన్యము 2500 మాటలన్ను స్తీరురు నుంచి
వచ్చియున్నవి. బజారు మరుగుతనముగా యున్నది. బయటి
ఆర్రు కొద్దికొద్దిగా వచ్చుచున్నది.

శివాజీవ్యాయముమండలి

రాబోవు మాసము భారతదేశముం దంతటను జరిపబడు
శివాజీ మూడవ శతాబ్దోత్సవము సరిగా మూడేండ్ల క్రితముజరుప
బడిన యిదే శివాజీ మూడవ శతాబ్దోత్సవ సమయమున ప్రారం
భింపబడిన శివాజీ వ్యాయముమండలి వార్షికోత్సవము కూడ
జరుపుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ప్రైమండలి వార్షికోత్స
వము మూడురోజులు అనగా మార్చి 15 వ తేదీ, మొదలు
17 వ తేదీవరకు జరుగును. మార్చి 15 వ తేదీని వ్యాయము
విషయిక క్రీడలు జరుగును. ఈ వ్యాయముక్రీడలపోటీలు
15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు ప్రారంభ మగును.

సమావేశము

మరుసటిరోజు అనగా మార్చి 16 వ తేదీని దేశీయ
వ్యాయముపద్ధతుల విషయమై సమావేశము జరుగును. ఈ
సమావేశము మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు
ప్రారంభ మగును. శ్రీ యు. త. టి. యస్.
రామస్వామి అయ్యర్ గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నుండు
టకు దయతో ఆంగీకరించిరి. బి. మణివాళిచౌదరి బి. పి.
బి. యచ్. గారు సమావేశ కార్యదర్శిగా నుండెదరు. భారత
వ్యాయమువిద్యాభిమాను లేల్లక సమావేశమునకు ప్రతినిధిగా
రావచ్చును. ప్రతినిధిగనుము రూ. 1

వార్షికోత్సవము

ప్రైమండలి 85-వ వార్షికోత్సవము మార్చి 16-వ తేదీని
జరుగును. గౌ|| డా|| పి. సుబ్బారాయన్ గారు అధ్యక్షత వహిం
చెదరు. ఈసందర్భమున శరీరవ్యాయముప్రదర్శనము జరుగును.
పోటీలందు గెలిచినవారికి బహుమతు లొసగబడును.

శ్రీ శివాజీమహారాజ్ జన్మదినము శ్రీభక్తపతి శివాజీ
మహారాజ్ గారి జన్మదినోత్సవము మార్చి 17-వ తేదీని జరుప
బడును.

బెజవాడ

కృష్ణాజిల్లా పోస్టుమేనుల కాన్ఫరెన్సు
(స్వకీయ విలేఖరి)

ఫిబ్ర 18:—కృష్ణాజిల్లాలోనిపోస్టు మేనులసభ యీనెల
16 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు బెజవాడపట్టణమునం
దున్న మాడపాటి వెంకటేశ్వరరావుపంతులుగారి బౌనుహాలులో
శ్రీయుత బొడ్డపాటి పూర్ణయ్యపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద
జరిగినది. సభకు 50 మంది పోస్టుమేనులు జిల్లాలోని వేరేరు
ప్రదేశములనుండి విచ్చేసిరి. అయాప్రదేశములలోని కష్టనిష్ఠుర
ములను ఎవరికి వారు చెప్పకొరి.

అధ్యక్షులవారు యూనియనువలన కలుగు లాభములను
విపులముగా నుడివిరి. ఈక్రింద నుదాహరింపబడిన తీర్మానములు
సభనా రేక గ్రహముగ నామోదించిరి.

తీర్మానములు

1. మద్రాసు రాజధానిపోస్టుమేన్సు యూనియన్
యొక్క బ్రాంచి బెజవాడలో స్థాపింపబడవలెను. ఈబ్రాంచి
యూనియనులో కృష్ణాజిల్లాలోని పోస్టు జవానులు విలేజిపో
స్టు జవానులు, మెయిలు జవానులు, ఉత్తరాలపెట్టెజవాను
లు, మెంబర్లుగా చేరవలెను
2. ఈబ్రాంచి యూనియనుకు బొడ్డపాటి పూర్ణయ్య
పంతులుగారు అధ్యక్షులుగ నున్నకొనబడిరి. యం. వెంకట
రత్నంగారు కార్యదర్శిగ ఎన్నుకొనబడిరి.
3. పోస్టల్ యూనియన్ పోస్టుజవానుల అభివృద్ధికై
సాయపడుటలేదు. కాబట్టి దానియందు పోస్టుజవానులు మెంబ
ర్లుగ చేరరాదు.
4. ఈ బ్రాంచియూనియన్ మెంబర్లందరు మద్రాసు
రాజధాని పోస్టుజవానుల మ్యూచ్యుయల్ బెనిఫిట్ ఫండులో
చేరవలెను.
5. ఈ బ్రాంచి యూనియన్ మెంబరు లందరు నెలకు
రు 0-4-0 చందా నీయవలెను.
6. అన్నివిధములను పోస్టు ఆఫీసులలోని పోస్టుజవానుల
కందరికి యూనిఫారములను గవర్న మెంటువారు సఫల్య చేయ
వలెను.
7. పోస్టుజవానులలో తెలివి గలవారికి ప్రోత్సాహకర
ముగ నుండునటుల గుమస్తాగిరిల నిప్పింపవలయును.
8. బెజవాడలో ఎండవేడిది ఆపరిమితముగ నుండును
గనుక రెండు యూనిఫారములు, చెప్పులతోడు, ఒక గొడుగును
పోస్టు జవానులకు గవర్న మెంటువారు సఫల్య చేయవలెను.
9. పోస్టు జవానులకు ఏటేట రెండున్నర రూపాయలు
ప్రమోషన్ ఇయ్యవలెను.
10. పోస్టుమేన్ మహమ్మదు యాకూబుసాహెబుగారు
తయారు చేసిన చదివిన కష్టనిష్ఠురముల జాబితా గల రిపోర్టును
మద్రాసు రాజధాని పోస్టుమేన్సు యూనియన్ కు పంపుటకు
తీర్మానింపబడినది.

‘మిలాప్’ పత్రికాసంపాదకులపై న్యాయస్థాన తీరస్కారాభియోగము

నిందితులకు 200 రూపాయల జరిమానా

మేజిస్ట్రేటును హేళనచేయు బొమ్మలను ప్రకటించిరనుట

లాహోరు, ఫిబ్ర 19:—లాహోరుకు ప్రకటనలలో విచారణాధికారియగు మేజిస్ట్రేటునుగూర్చి బొమ్మలను కొన్నింటిని ప్రచురించినందులకై లాహోరు ‘మిలాప్’ పత్రికకు సంపాదకులును, ముద్రాపకులును, ప్రచురణాధికారియగు ఖుశాల్ ఛంద్ ఖుర్శిద్ గారికి 200 రూపాయల జరిమానా శిక్షను లాహోరు మేజిస్ట్రేటు వదిలివేసిరి. ఈయభియోగమును న్యాయమూర్తులు ఫోర్డు, జఫరాల్, హిల్లుగుగర్లు (ఫుల్ బెంబ్) విచారించిరి.

ప్రభుత్వ న్యాయవాది ఫిర్యాదు

ఫిర్యాది ప్రభుత్వన్యాయవాది న్యాయస్థానమున తగిన కట్టుబాట్లనేర్పరుచుటకు లాహోరు కుట్రకేసును విచారించుచున్న సైమల్ మేజిస్ట్రేటును హేళనచేయక, యాతడు పోలీసుల సహాయముపై నాధారపడి యుండెనని మిలాప్ పత్రికలోని బొమ్మలు నూచించుచున్నవని ఫిర్యాది వాదన.

సైమల్ మేజిస్ట్రేటు విచారణజేయుచున్న స్థలము అసలు న్యాయస్థానమును పేరులకే తగదని నిందితుల వాదన. న్యాయమూర్తులట్లుతలచుటలేదు. న్యాయపరిపాలన కాబొమ్మల ప్రకటన ప్రతిబంధకమని వారు నడిపిరి. మేజిస్ట్రేటును ధిక్కరించి, న్యాయస్థానమున నాతనికి వ్యతిరేకముగా నల్లరి జేయుట కీ ప్రకటన నిందితులను పురికొల్పును.

“నిజమో” అబద్ధమో—ఆ ప్రశ్నతో

మాకేమియు బనిలేదు!

సైమలు మేజిస్ట్రేటుగొర్రుల యధార్థముగా జరిగియుండిన సంభవములే యాబొమ్మలు నూచించుచుండెనని నిందితులు ఆధారసహితముగా వాదించియుండెరి. కాని, యివి మయమున పాటించుట యనుచితమని న్యాయమూర్తుల యభిప్రాయము. ఏలనన, మేజిస్ట్రేటునారి సమక్షమున కేసుజెంచి, స్వయముగా విషయముల నెరకపరచజాలడు. కావున నిందితులకు న్యాయమూర్తులపైన నూచించిన శిక్షను విధించిరి. జరిమానా వెంటనే చెల్లించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆయాసపడవద్దు



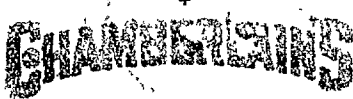
శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెను శూలనొప్పి నివారిణిని ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది శాశ్వతము ననుభవింపగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడుచున్నది. మందులంగల్లన్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమంతటను శూలనొప్పిలకు, తిరిగి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపుసంబంధమైన వ్యాధులన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని సుగుణమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించు.

చాంబర్లెను శూలనొప్పి నివారిణి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co, Des Moines, Iowa U. S. A.

ప్రపంచమంతటను చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతమైనది. ఇది కొత్తదికాదు, అది తప్పక నుణచుచున్నది. 10 ఇంచులలో ముక్కుపదార్థములు చేరుటలేదు.



శూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూర్వీకమైన నివారిణి. కడుపునొప్పికి ప్రభువనివారిణి.

అరక్షణీయ

గ్రంథకర్త : శ్రీయుత సహజేవ సూర్య ప్రకాశ రావుగారు

రాజమహేంద్రవరమునందు సరస్వతీ గ్రంథమండలివారిచే అనుబంధమాలిక 15 వ గ్రంథముగా ప్రకటింపబడిన హిందూ సమాజ సంస్కారపరమగు నీనవలను కృత్యతతో నందుకొంటిమి. ఇంగ్లండ్ రాష్ట్రమునందలి పేరెన్నికగన్న గ్రంథకర్తలలో నొకడగు శ్రీ శరచ్చంద్రబాబుచే శ్రీకాంతయును శిరీ కక్రంద ప్రకటింపబడిన నవల ననుసరించి యీ అరక్షణీయ వ్రాయబడెను. శ్రీకాంత యనునవలను జగద్విఖ్యాత పరాసుకవియును శోమేష్ ఠో లేండుగారు చాల ప్రశంసించియుండిరి. కుటుంబములలో సోదరులకు పరస్పర కలహములు, సంపన్నుడగు సోదరుడు సామాన్యుడగు సహజను బహిష్కరించుట, లోకమున రూపమునకే గాని గుణమునకును గణ్యత లభింపకుండుట, మిత్రసంబంధములగు మూఢ విశ్వాసములవలన అత్యయలుగూడ నిర్ణయము యిడుముల పాలుచేయుట, నాగరకులనబడువారి యందుకంటె ఆనాగరకులయందే కనికరము ప్రేమ సారళ్యము మున్నగు సుగుణములు హెచ్చుగానుండుట, ఉచితజ్ఞతయను ఉన్నతి విద్యయును గలవారుగూడ సంఘమునకు వెరచి మనస్సాక్షికి ప్రతికూలముగా మెలగుట మున్నగు విషయము లిందు సందర్భావసారముగా చక్కగా వెల్లడింపబడెను. దీనిలో జ్ఞానద-ఆత్మలబ్ధిబాబునను యువతీయువకులే నాయికా నాయకులు. జ్ఞానదసుగుణాభిరుచుగాని యెక్కువ సౌందర్యవతి కాదు. ఆత్మలుడు విద్యాధికుడు యువకుడు. ఉచితజ్ఞతయను బాధ్యతను కలవాడు. జ్ఞానవతిండి శ్రీయనాథుడు. తల్లి దుర్గావతి. శ్రీయనాథుడు కొద్దిజీతగాడు. అతని తమ్ముడు అనాధ నాథుడు కొంత పెద్దజీతగాడు. వీరిద్దరికంటెను జ్యేష్ఠుడగు లోకనాథుడు మరణించినందున ధనవంతురాలగు నతని భార్య స్వర్ణమంజరి అనాధనాథుని యింటనే నివసించుచుండెను. ఆమె సంపన్నురాలగుటచే అతనియింట పెత్తనమంతయు నాత డామెకే వశపరచెను. జ్ఞానది రూపవతి కాకుండుటవలనను ఎరకట్టు మొనగుటకు ధనము లే నందునను యామెకు వివాహము కాలేదు. ఆస్థితిలో శ్రీయనాథునకు మరణమాసన్నమయ్యెను. తాను జ్ఞానదీదను పెండ్లి యాడెదనని ఆమెలుడు మరణకాలమును శ్రీయనాథునికి వార్తానమిరించెను. ఇది స్వర్ణమంజరికిష్టములేదు. అనాధనాథుని పుత్రికసత్తులునెక్కియ్యవలెనని ఆమె కోరుచుండుటచే నతలుని వశపరచుకొనుట కామె ధర్మకేతులను వినియోగించెను. శ్రీయనాథుడు జీవించియున్నపుడు గూడ అన్నిదమ్ముల కన్యోన్యము కోరకగానే యుండెను. అతడు వాయిదాపెట్టుట జ్ఞానదను దుర్గామణిని పోషింపవలసిన భారముగూడ ననాధనాథునిపై బడెను. అందువలన నా తల్లి బిడ్డలు స్వర్ణమంజరి యీసజీవులకు గురిగావలసివచ్చెనది. చివరకు ఆమె బ్రాహ్మణ హములన అనాధనాథుడు దుర్గామణిని తనపుట్టినింటికి సామ్రుపెను. విధిలేక ఆమె తనపుత్రికతో పారిపాలు అనుగ్రామమున తనసోదరుని యింటికిగెను. అనాధనాథుని భార్య దయామయి యే యైనను స్వర్ణమంజరికి ప్రతికూలముగా మాటలాడుటకు తగిన దైర్యమామెకు లేకపోయెను. ఆమెసోదరుడు కంఠనాథుడు పూర్వార్చార పరాయణుడును స్వాధ్యపరుడునగుటచే తనమేనకోడలికింకను వివాహము కానందువలన తనకప ఖ్యాతి కలుగునను భీతిచే నామె నొక వృద్ధునికిచ్చి పెండ్లిచేయ నిశ్చయించుటయేగాక అందుల కంగీకరింపక తప్పదని సోదరిని నిర్బంధింపసాగెను. అతని భార్య భామిని విద్యావతియు సౌందర్యవతియును కాకపోయినను సుగుణవతి యగుటచే దైర్య నాహసములతో భర్త నెదుర్కొని దుర్గామణిని జ్ఞానదను అటనుండి మరల స్వగ్రామమునకు పంపివేసింది. వారు మరల స్వర్ణమణి అధికారమునలో నైరి. స్వర్ణమణి దుర్బలధనవలన అతులుడు అనాధనాథుని పుత్రికను పెండ్లియాడుట కంగీకరించెను. కానితో దుర్గామణి ఆశలంతరించినది. ఆమెగోపవీడితియై వృత్తినిొందినది. ఆమెకు చరాసంస్కార మొనరించుటకు అనాధనాథుడు అతులనిసహాయముకోరెను. అపుడు గంగాతీరమున జ్ఞానదత్తికి అగ్ని సంస్కారమొనరించి గంగానది చేంతి మాతృమండయున్నపుడు అతులనకు సహజమున నాదార్యము ఎరలజరిగినది. అతిదామనోదార్ప తన యింటికి తోడ్కొనిపోయి ఆమెను వివాహము చేసికొనెను. గాని యీ కుభముచూచి ఆనందింపగల భాగ్యము దుర్గామణిమాత్రము లేకపోయినది. గ్రంథము ముగిసెనుధార గ్రంథికత్వేలో రసవత్తరముగా రచింపబడెను. ఇందు 12 ప్రకరణములును 118 పేజీలును కలవు. వెల రు 1-0-0.

వైటుకొన్నిలు సభ్యులుగ డి|| బి|| టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు, ఎ. రామస్వామి మదల్యుగార్లు వేర్వేర్వ ఇండియాగజెటులో ప్రకటింపబడినవి.

“ఆనంద” వచన గ్రంథరత్నమాల

రామాయణము

9 సంపుటములు.

భాగవతము

8 సంపుటములు.

భారతము

12 సంపుటములు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆంధ్రు కంపెనీ, ఆనందముద్రణాలయము, మద్రాసు

ముఖ్య గమనింపు.

అనేకులు మా భారతి సంచికలను కూడ దినపత్రికతోబాటు హిగిన్ బాతముస్ట్రాలులందు విక్రయించుటకు యేర్పాటు చేయవలసినట్లు కోరినందున, ఆస్రకారమే ఈ దిగువ తెలుపబడిన స్థలములందు ఈ నెలనుండి యేర్పాటు చేయబడినదని ఇందుమూలముగ తెలియబరచుచున్నాము.

Table with 2 columns: Location and Agent. Locations include Secunderabad, Hyderabad, Bangalore, etc. Agents include Gunthakota, Kalyadi, etc.

మేనేజరు : భారతి, మద్రాసు.

“వశీకరలేహ్యము”

న 5

గంటకు సేర్వము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడగల కీర్తి నిచ్చును. సంసారశాఖ్యమును చక్కగ అనుభవించుటకు, రక్తము కుట్రపరచును. గోడ్రాండ్రు సంతానముకల్గి గించును. స్త్రీపురుషులకు అనందము కలుగజేయును. హిమాలయపర్వత వనమూలికలతో, బంగారుతో చేయబడెను. గుణము లేదన్న వారికి డబ్బు వాసము అంపెదము. దీనిగూము పర్ణింపులకు దొరతన మొప్పుదు. వాడితీరుడు. డబ్బా 80 రు రు 8, 50 రు. 5-8. జర్మనుక్యాపు యెల్లంగ సేరియాకు 80, రు 2/8 1980-వ సం|| డైరీక్యాలండరు 8 అణాలు. డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాగోలోసిటీ.

దంత చూర్ణము

జబ్బి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0 ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లుగట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాకుండును. నోటదుర్గంధమా లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజవండిపో బాంబాయి-మద్రాసు

“వ్యవహారబాధ్యత నెరుంగని ప్రతిసంఖ్యాకులు శాసనాధికారిమును బోధించుచున్నారు”

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునది అరచేతి వైకుంఠముచే
ప్రజలక మోసపోయి

“శాసనోల్లంఘనమువల్ల దేశము అరాజకమగును
జాతి సార్వభౌముని ప్రభుత్వము సాగించుటకు
శాసనాధికారిము పూర్తిగా చలాయించబడును”

సంయుక్తపరగణాల గవర్నరుగారు శాసనసభలో
సంవత్సరసింధి

లక్నో, ఫిబ్రవరి 19:— సంయుక్తపరగణాల శాసనసభ
ఆరంభమైనది. స్వరాజ్యపార్టీ సభ్యులు రాజీనామీ యుండిన
దున సభ్యత్వస్థానములు చాలవరకు ఖాళీగానున్నవి. ఉన్న సభ్యు
లు తమ నియంతృత్వములను అన్వేష్యముగా సంప్రతించుకొ
ని నిర్ణయించుకొని, సభలో సుఖాసీనులై కూర్చుండవచ్చునని
సభాధ్యక్షులు చెప్పిరి. క్రొత్తపార్టీలు ఏర్పాటుచేయుటకై
ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని తమకు తెలిసినదనికూడ సభా
ధ్యక్షుడు చెప్పెను.

మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు గవర్నరుగారు సభకు
వచ్చి యిట్లుపర్యవేక్షించిరి.

ఈ రాష్ట్రముయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులనుగూర్చి మీ
వద్దమున్నట్లెందులదాక, యీ దేశమున కంతకును సంబంధిం
చిన కొన్ని ముఖ్యవిషయములను నేను ప్రస్తావించవలసియున్న
ది. గత నవంబరు నెలలో వైస్రాయిగారు చేసిన ప్రకటనను
గూర్చి మీరందరూ యోచన చేసియుండుదురు. లా హోరు
కాంగ్రెసు తీర్మాన ఫలితముగా యీ శాసనసభలో శ్రద్ధాసక్తు
లతో వ్యవహరించిన సభ్యులు అనేకులు నేడు తమ సభ్యత్వస్థా
నములను ఖాళీ చేసియున్నారు. భారతదేశము
యొక్క భవిష్యత్తు మృగస్థానమును
గూర్చియు రాజకీయ స్వాతంత్ర్య పరమానధిని గూర్చియు బ్రి
టిష్ సామ్రాజ్యాధికారుల సంకల్పభోరణి ఎట్లున్నదో వై
స్రాయిగారు సదయవ్యాదయాలై నిర్వచింపగల్గినందులకు నారి
ప్రయత్న సాఫల్యము మనమందరము సంతోషించవలసియున్న
ది. భారతదేశముయొక్క రాజకీయ స్వాతంత్ర్యభివృద్ధి విష
యమై ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను భారతజాతీయు
ప్రతినిధులును లండను నగరములో
సమావేశమై సంప్రతింపు సభ చేయుటకు వైస్రాయిగారుకామ
సిన ఏర్పాట్లను జయప్రదముగా సమకూర్చినందుకు మనము
శ్లాఘించవలసియున్నది. ఇట్టి తరుణమును తృణీకరించుట గాని
వ్యర్థముచేయుటగాని, తగదు.

ఇటీవల లాహోరు కాంగ్రెసులో తమ ప్రాబల్యప్రభా
వమును చలాయించియుండిన ఆదివాదుల భోరణి ఎట్లున్నదో
ఒక్కమారు ఆలోచించండి.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే భారతీయుల హక్కు అని
జనసామాన్యము చెట్టిసంచలము కలుగలేదని మనము సులభ
ముగా గ్రహింపవచ్చును.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము త్వరలో లభించగలదనియు దేశ
మోక్షము చేరునలో నున్నదనియు, చేయబడుప్రకటనలు అర
చేతిలో వైకుంఠమును జూపుటవంటిదే. ఇట్టి యరచేతి వైకుం
ఠములనుగూర్చి యీ దేశములోని ప్రజలు యిదివరలో నలు
మారు వినియున్నారు. అట్టిమాటలు కెట్టివిలువకట్టవలయునో
ప్రజలకు తెలిసినది. వ్యవహారజ్ఞానముగలవారు సాధ్యాసాధ్యము
లను ఆలోచించిన యెడల
సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రకటనయం దంతసరుగలదో తెలిసి
కొనగలరు.

మనమిప్పుడు మిథ్యాప్రపంచములో తిరుగుటలేదు. ఏ
పక్షం కెట్టి ఫలితములు గలుగనో మనము తప్పక తెక్కజేసి
చెప్పగల్గినట్టి విషయములనే మనము యాలోచింపవలసి
యున్నాము.

శాసనోల్లంఘనము రానున్నదియని చెప్పినప్పుడు చొర
చొరలో జరిగిన విషయములను తిగవంతము యీ శాసన
ాధికారిగారివద్దే ఫలితముగా దేశమందు కలిగిన దొంగదొంగ
అరాజకము ఒకమాత్ర జ్ఞాపకము చేసికొనవలసియున్నది.

పన్నులను చెల్లింపరాదను ఉద్ద్యమమునుగూర్చి మనము
వినుచున్నాము. రైతులు రెవిన్యూఅస్తులను గవర్నమెంటు అధి
కారులకు చెల్లించుటకు బదులుగా నమ్మకమైన కాంగ్రెసునా
యకులకే సదరు శిస్తులను చెల్లించుచుండవలయునని ఒకస

సలహానిచ్చిరి ఈ సలహా ఎంత పసందుగానున్నదో విని ఆనం
దిండుటకు తగిన రసజ్ఞత మనకుండవలెను.

ఈ దేశములో జాతిసార్వభౌముని ప్రభుత్వము సాగు
టకును, శాసనాధికారిము అచంచలముగా నుండుటకును మా
అధికారిమును పూర్తిగా చలాయించవలసిన బాధ్యత మా యం
దున్నదని మేము గ్రహించియున్నాము. ప్రస్తుతము సిగ్గ
ముగా శ్రద్ధాయున్న ప్రజాహిత విధానమును భంగపఱచుచేయు
చు ఎవరో కొలదిమంది జేరి యొక పార్టీగా ఏర్పడి తమపార్టీ
ద్వారా మాత్రం ప్రభుత్వాధికారిమును సాపించవలెనని ప్రయ
త్నించేయడం అట్టి ప్రయత్నములను మిన్నకమాచి మేము
ఉరకుండజాలము.

ప్రజానాయకుల సహాయమునకై ప్రభుత్వమువారు
విజ్ఞాపన చేయుటకుగాను ఇంకొక్క విషయముకలదు.

మన విద్యాలయములలోని విద్యార్థులు కాలక్రమేణ కొ
న్ని నూతనసిద్ధాంతములను అవలంబించుచున్నారు. ఈ సిద్ధాం
తము లింకను సిగ్గరూపములను చాల్చలేదు. సాంఘికసమత్వము
సమాన సంపత్సామ్రాజ్యము యున్న గు సిద్ధాంతములే యినియ
ని చెప్పవచ్చును. ఈ సిద్ధాంతములను అండగాగొని, విద్యార్థు
లందరూ ఒక బృందముగాజేరి “విప్లవము జరుగవలెను!” అని
కేకలుచేయుచు వీధులనెంటు తిరుగుచుండగా విద్యార్థుల తలి
దండ్రులు నిశ్చలముగా నిర్లప్తముగా చూచి యూరకుండగలరా!

కాబట్టి యీ రీతిగా విద్యార్థుల కరిష్టదాయకమైన
యీ ప్రవర్తన నరికట్టుటకు తలిదండ్రులును, విద్యాధికారు
లును శ్రద్ధవహింపవలెనని మేము మనవిచేయుచున్నాము.

ఇవన్నియు దేశమునావరించియున్న యువప్రవములని
మీకు తెలియజేయుచున్నాము. ఇవి యధావిధిగా సాగుచుండే
యెడల దీనిని అణచివేయుటకై ప్రభుత్వమువారుకూడ తమశక్తి
నంచనలేకుండా పూనుకొనెదడు.

ఇండియను పీనలుకోడ్డు (కెమిస్ట్రీ) లోని రిక్షలును
పోలీసుకోర్టులను కన్న ప్రదొంగలకొరకును బండిపోటుదొంగల
కొరకును వినియోగపడ నియ్యండి.

కాబట్టి ప్రభుత్వాధికారి ధికార్మును, సర్వసంస్థానా
విధ్వంసమును ప్రజలకు బోధించేది వేజబాబుదారీలేని అల్ప సం
ఖ్యాక జనులు కొందరు గలరు. ఇట్టివారి వ్యవహారమును సాగ
నియకుండ చేయగల బుద్ధిమంతులు యీ సభాకలరని ప్రపం
చమునకు చాటుటకై భారతీయులలో వివేకముగల ప్రజాపక్ష
ము యిందువిషయముయై శ్రద్ధ వహించెడుగాక. (ప్రే.మె.)


శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం వరున్

మ్యాన్ ఫ్యాక్చరింగ్ జ్యూలర్స్

డయినుండుమచ్చెంటు, కమిషను యేజంతు,
అండు శెట్టర్.

మేనేజరు
ఎమ్. సత్యనారాయణాచారి

8 కాళి శెట్టివీధి
మదరాసు.



జేమ్సు
పామేడు

అల వెండ్రుకలను పోషించును.
సాంపకు శుభాపన గలిగి అతినిర్మల
ముగా యుండును. భాదామి తైలము
చేర్చబడుటచేత మెదడునకు అత్యంత
తోపకారి. అన్ని పావులలో దొరు
కును. నెల 1 క రు 0-5-0.

జేమ్సు వెర్ ప్యూమరీ కంపెనీ,
233 గోవిందప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

సిద్ధాపథము

మలబద్ధకము, అతిమరపు, నిస్సత్తువ మున్నగునాటికి
మా జీవక ప్రసక్తి యగు

ఆతంకనిగ్రహ మూత్రలను నేవలంపుడు

82 మాత్రలు గల డబ్బా రూ. 1

పూర్తివివరముల 150 పుటలు గల బాలికా

ఉచితపాఠ పంపబడును.

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్ములీ

26, బ్రాడ్వే మదరాసు.

కళావంతుల మాన్యములు

ఏదేశములో గాని, ఏకాలమందుగాని, జారత్వము లేకుండ
నుండలేదు. కాని పడుపు వృత్తికియని ఒకకలము నేర్పాటు
చేసినది మన హైందవులే. సంగీతసృష్ట్యములను బాగుగా నేర్పి,
దేవాలయములలో నాఖరిచేయుటకు వారికి మాన్యము లిప్పించిన
యెడల వారికి కులబత్వములో కూడ కొన్ని నియమములు కలి
గించుటచే ఇతరవర్ణములలోని స్త్రీలను జారత్వమునుండి తప్పించ
వచ్చునని మన పూర్వుల యాశయమై యుండవచ్చును. కాని,
మొదట వేశ్యాంగనల సాండు కలవాడైనచార, తక్కిన వర్ణ
ములలోని కుల స్త్రీలను, వితంతువులను చేటుమటకు వెనుకరాక
ఇదిగాక, వేశ్యాంగనలు, ధనసంపాదనకొరకు యెన్నియో జిత్తు
లను పన్ను జారపురుషులను జోగులనుచేయుటవలన యావలకాం
క్షును, వెనుకటిగుణము మానక సంఘములో విస్తరివిడిగ సంచ
రించుచు, తెలివి తేటలను కనుపరచజొచ్చిరి. కళావంతులలో
నుఖిరోగములు పెరిగి వారికి బిడ్డలుకరువయి నానాగోత్రస్థ
లగు అనేక సంకరజాతులనుండి ఆడపిల్లలను తెచ్చుకొనుచుండిరి.
ఈ పిల్లలకు సంకరారంభరపు గానాభిలాష లేకపోవుటచే
మొద్దుపారి యెంతనేర్పినను గానాభినయములు పట్టుపడక
పడుపు వృత్తిమాత్రమే పనికేవచ్చిరి. గత నలువదిసంవత్సరము
లలో యొక్కడనో కొద్దిమంది తప్ప తక్కిననా రందరూ, యితర
వర్ణములలోని మగవారిని తమ విద్యచేత నాకర్షింపలేకపోగా
కులస్త్రీలకు గల యితర సుగుణపుంజములు, వీరియందు అంత
రింపజొచ్చినది. కాలవశముచేత, తక్కినవర్ణములలో జారణిలు
అధికమగుచుండుటచే, పడుపువృత్తివలన కూడ వీరు పొట్ట
పోసికొన జాలకున్నారు.

ఇట్లుండగా మన డా॥ ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారు, వ్యభిచార
ము, ఒక ప్రత్యేక కులమునకు వృత్తిగా నుండకూడదనియు,
కళావంతుల దేవాలయ సర్వీసుమాన్యములు కేరీలుగా మార్చు
గానే, వీరి ఆడపిల్లలకు అతిసుఖపుగా వివాహములగుటకు వీలం
డుననియు, ఒకబిల్లును ప్రవేశపెట్టి, చట్టముగా మార్పించగలిగ
ను. దీనివలన దేవాలయములు, వానిలోకి వచ్చు భీష్ములు బాగా
పడుదురునుట కెట్టి సందేహములేదుగాని, మన ముత్తులక్ష్మీరెడ్డి
గారి ఆశయమున సెరవేరనని నాకు తోచదు. ఈ వర్ణములలోని
స్త్రీలకు విద్య బాగుగా నేర్పినగాని, వివాహములు కానేరవు.
ప్రస్తుతమంది కులములలోని మగవాండ్రు సుగుణ
పుంజములు అందరికిని తెలిసినవిషయమే. వీరి సర్వీసు మాన్య
ములు, కేరీలుగా మార్చినయెడల, యుగియన్నియు తప్పక
శీఘ్రకాలములోనే అన్యకాంతములై పోవును. మా శ్రాహ్మ
ణులు, అపాత్రవాసములచేతను, వివాహాది ఖర్చులచేతను,
ఆగ్రహారముల నమ్ముకొని యిప్పుడు విచ్చ మెట్టుయెత్తుచున్నా
రో, ఆవిధముగనే యీ మాన్యములు తెగనమ్ముటయు, తిరిగి
వ్యభిచారవృత్తిలో ప్రవేశించుటయు జరుగును. వీరిలో కొందరు
వివాహములు చేసికొనగలిగినను, వీరిభర్తల మద్దల వలననో
తన్నులవలననో అన్యకాంతములచేసి తీరదరు. విద్యాగంధము
లేని ఆడవానిచేతులలో ఆస్తి నిలుచునా? కాబట్టి ప్రవేశపెట్ట
గానే, వీరు తమ మగవారితోపయనము భజనలు కాంచుచు
యీ సర్వీసు మాన్యములకు నిగ్రముగా కుటుంబములో నుండు
నట్లు చేతవలసిన దిని సలహా యిచ్చినప్పటికి వీరిలో కొంతమం
ది మగవాండ్రును, శాసనసభ్యులును, సాంఘికశాస్త్రజ్ఞానము
గాని మారదృష్టిగాని లేక చుట్టమును ప్యానుచేయుచుకొనిరి.
ఇప్పుడైనను, తొందరపడి మాన్యమును కేరీలుగా మార్పించు
కొనక యేమగవాండ్రుచేతనేనను నాఖరిచేయుచుకొనుటకు ధర్మ
కర్తల నంగీకరించునట్లు చేయును, లేదా అట్టి మార్పును, దేవా
దాయపట్టములో చేర్పించుదు. వీరు తక్కిన వర్ణములలోని వా
రివలెనే వివాహములు చేసికొని పవిత్రతీవనము చేయవలెననియే
మాయందరికొక. ఇకమంతు వివాహములు జరుగుచున్నను, వీరు
లలితకళలవలననే జీవింపవలసి యున్నది. వీరిలో మగవాండ్రు,
తిరగజుద్దిగ తమ స్త్రీల గౌరవమును కాపాడవలెనన్న వా
రేల దేవాలయములలో భజనలచేయుచు, సర్వీసు మాన్యముల
వచ్చు ఆయినజను పెట్టి శమపిల్లలకు విద్యాబుధులు నేర్పకూ
డదు? వీరి స్త్రీలు తమ స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టుకొన నక్క
రలేదు. వీరు పతివ్రతలుగానుండి వైవేన జరిగింపవలసినను,
అంతకంటె యుత్కృష్టమైన నేవ మరెయొక్కడ నుండును? కా
బట్టి దున్నపోతు యీననదని ఒక రసగానే, మాడను కట్టిచే
యుమని మరికొంద రన్నట్లు అనాలోచితముగ యీ సర్వీసు
మాన్యములకు శరీరికింద మాట్టుకొనవలదని నా ప్రార్థన.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 3-0-0
అంధ్రప్రదేశ్ రత్నావళి రు. 2, భస్మపాకాళిక రు. 1
(4) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

శ్రీ ఆంజనేయ గోరక్షణ మందిరము

“ఆంజనేయ ఆశ్రమము” పెరంబూరు బారక్క, మద్రాసు

పశువులు, ఎద్దులు, గేదెలు, దూడలు-జాత్యభివృద్ధి

ఈశ్వరస్మృతిలో స్మృతిపఠన నోరులేని జీవజంతువులలో పశువులు, ఎద్దులు, ఎనుములు, దూడలు తమ ఆయుస్సు స్మృత్యవరకు తమయజమానులకు 12, 15 మాసముల కొక్కసారి ఒక్క-దూడను, ఆనుదను పాలు, పెరుగు, చెన్నలను ఇచ్చుచున్నవి. పశువులు నోరులేని జంతువులు. వానివిషయమై శ్రద్ధతీసికొని వానిని పుచ్చిగాను, ఆరోగ్యకరముగాను నుండు నటులు చూచుట మానవధర్మము. అదియే. ఇహపరసాధనము గనుక ఈ జంతువులను ప్రేమతో మన శరీరమువలె ప్రతిదినము తప్పక జాగ్రత్తతో చూడవలయును. మన హిందూదేశములో గోవులను “కామధేను” వని పూజించిన ఈ పుణ్యభరతఖండము నందు పశువులు, ఎద్దులు, గేదెలు, ప్రస్తుతస్థితి కడు శోచనీయము. ఈ నోరులేనిజంతువు లనుభవించు కష్టదుఃఖములను చూచుట యెటువంటి కఠినమనస్సు గలవారైనను బడలు శరీరము లదరును. వాస్తవముగా హిందూదేశము లోను సరిగా భరింపలేనంతయెక్కువసంఖ్యలుగల పశువులను, ఎద్దులను, గేదెలను కలిగియున్నది. ఇది చాల విచారకరమైన విషయము.

ఈసవిశ్రేణికభూమియందు ఒక్కనాటికి మాంసభక్షణమునకై తెక్కలేని జంతువులను చంపుట సహజమైనది. హిందూదేశములో ఈభూగర్భతత్వము దినదినము నడచుటవల్ల మంచివన్న మాట కరియ భయపడుచున్నది. మౌము అధికము గుచ్చును. నశ్వసానుమానకు పశువులే ఆధారము. నీరేతమందు పశువృద్ధియుండునో ఆదేశము పాడినవలెనో నిండి పుట్టును. భరతఖండమున మానవులుగాపుట్టి, ధర్మశాస్త్రము తెలిసి, సంసర్తమన నొక్కసారియైనను దేవుడున్నాడని ఉపవాసము, జపము, గుడులు, గోపురములకు నేనచేయువాడు జీవజంతువులను హింసచేయు బాధ్యతపడచూడదు. మానవజన్మ మెత్తినందునకు గోవు కనబడగానే నమస్కరించి ప్రవక్షియనుజేసిన పుణ్య స్త్రీపురుషులను సప్రదీప్యమలతో గూడిన భూమికి ప్రవక్షియను చేసినంత పుణ్యముగలుగును. గోవులను గోకుట భవ్యముగపని. అది గోదానమిచ్చినఫలమును గలిగించును. గోవులను భయకోగాదులనుండి బాగుగ రక్షించుట, నూరుగోవుల దానమిచ్చిన ఫలమును గూర్చును, గోవులను రక్షించుచుండవలెన, బాలించుచుండవలెన, పూజించుచుండవలెన. సర్వలోకములకును దల్లియగు గోవు నెవ్వరు కొట్టిహింసచేయుచునో వారు తప్పక రారవాదినరకములో బడుచురని వేదములు చెప్పుచున్నవి.

కనుక ఈజంతువులను జాగ్రత్తతో చూడక ఆశ్రద్ధగాను, పాలిచ్చేవరకు పశువనియును, కష్టపడి బండ్లులాగువరకు ఎద్దునియు, తలచి వచ్చినంతవరకు లాభము సంపాదించి నుఖజీవనము చేయుటలు పెక్కండ్రు గలరు. ముఖ్యముగా మదరాసులో పాలుఆమ్మే యాదవులు, దూడలకు కడుపార పాలని వ్యక్త దుడ్డుకు ఆశపడి పాపకార్యముని యెంచక దూడలను చంపుటయు, బంటియెద్దుబండి, రెండుయెద్దుబండ్లు మాతికి తోలేవారు, ఎద్దులను ఇష్టప్రకారము కొరడాలతో లేక కట్టలతో కొట్టి బాధపెట్టడమును, కొందరు ఆవుపాలుపిండుకొని చాణావేయక మేలకు తరిమివేయువారను కనుకారజాడవచ్చును. ఏపుణ్యపురుషులైనను ఈభూగర్భతత్వమును నితీప్రయత్నము చేయుదురని వేదము.

వీనివ్యాధులను కనిపెట్టుటకు సులభమైనవూర్గ మొక్కటియున్నది. ఏజంతువైనను కండ్లు మందముగాను, కొమ్ములక్రిందిభాగము, ముక్కు-ఉన్నముతోను, ఎంజీనట్టును, లేక నారవలె నీరు ముక్కులవ్వారా కారుచునుంటే వ్యాధితగిలియున్నదని గ్రహించి తోడనే వీపునను చేతివ్రేళ్లతో మెల్ల మెల్లగా ఆదుముచు వీపు వంగుటయు, ఆణుమటకు లోతు చోటుయిచ్చినట్లయితే జలదోమము, జలుబు, వైత్యముతగిలి ఉన్నదనియు, లేక ఆహారమందు ప్రీతిలేక తనయిష్టముగా తోవనట్లు ఇటువంటి తిగుట, పరుగెత్తుట ఉండినయెడల నొప్పి వచ్చియున్నదని తెలిసికొనవలయును. ప్రతిదినము పరిశోధనము చేయునప్పుడు ముక్కు-రంధ్రములద్వారా ముత్యములవలె నీరు ధారధారలుగా వచ్చుచుంటే నుఖముగానున్నవని తెలిసికొనవలయును.

వ్యాధులు
ఈ జంతువులు భుజించు ఆహారమందును, గడ్డి, కనువులలోను, త్రాగేజీ బలమందును, అపరిశుద్ధవస్తువులు కలసియుండును. తినినపదార్థములు సరిగా జీర్ణముకానిచో నాడీహుటము కండరములు పొడయిపోవుట మనము కనిపెట్టజాలము. అందువలన నివి పలుమాడు భూగర్భమైన కడుపునొప్పితో బాధపడుదు, తమయజమానులకు నోటితో చెప్పకు శక్తిలేక, చెబుటకు భయపడి కరకాగతియని దేవుని ప్రార్థనచేసి చివరకు అతిశ్రమములో అపరిశుద్ధమైన వ్యాధులకులోనై పరమనిరపరాధిగా పరితపించి కోటిసంఖ్యలు గల పశువులు, ఎద్దులు, గేదెలు, దూడలు ఆకాలమరణముల నొందుట సహజమైనది. వీనికి సాధారణముగా సంభవించు వ్యాధులు:—

- (1) అంగవైకల్యమునకోగము, (2) దగ్గు, (3) పడినెము, (4) పీనసరోగము, (5) మూత్రకృచ్ఛిరోగము, (6) ఊపిరిపట్టుట, (7) మలబంధము, (8) అతిసారము, గ్రహిణి, (9) మలముతోడిచీము, నెత్తురుకలసిపొడుట, (10) మహోదరము, (11) కనురెప్పలవాపు, కండ్లనొప్పి, (12) జ్వరము, (13) గడ్డజ్వరము, (14) తాపజనకమైన జ్వరము, (15) విషజ్వరము, (16) ముసరబాడ్డము, (17) జలభయరోగము, (18) కడుపు ఉబ్బునను, కడుపునొప్పి, (19) రక్తమయమైన మూత్రము, (20) అజీర్ణము, (21) నెయిరువేయకుండుట, (22) మెదడు, గండెలు, రొమ్ము, క్యాపకోసము, మాత్రపిండము, మొదలగువానిలో ఉండేకము, (23) పచ్చకామలరోగము, (24) ప్లీహసంబంధమైనరోగము, (25) పండ్లుకట్టుగోనే జర్మి, (26) నాభిసంబంధములో నొప్పి, (27) గడ్డి మొదలైనవరోగములు పుట్టుచుండును. సామాన్యస్థితిలో ఈ వ్యాధులను కనిపెట్టజాలము. అవి చెప్పజాలవు.

ఈ కారణములవలన పరోపకారముగా ఈ జంతువులు నుఖముతోను, ఉత్సాహముతోను, దీర్ఘాయువుతోను ఎటువంటి వ్యాధులు రానీయక నుండుటకు మేలైన అనేక వనసంబిధి మూలికలతో పూర్వకతపస్సులు, అంగ నిపుణులైన డాక్టరులు, ఆయుర్వేదపండితుల మొదలతోకనిపెట్టి నోరులేని జీవజంతువులను కాపాడుటకొకత్రాస్తాక్రముగా సిద్ధపరచి యుండే అపత్సహాయ మనబడు

కామధేను గోరక్షణ మార్గము

సిద్ధముగానున్నది. ఈసంబిధిమార్గము ప్రతిదినము సాయంకాలము ఆహారములో ఒక మేజాగరిటే ప్రమాణముగా చాలో కలిపి పెట్టియెడల అత్యుత్తమునైన ఆరోగ్యము నీచ్చి, లోసుండుజ్వరము, దొమ్మ, వారిము మొగులకు వైచెప్పబడిన రోగవ్యాధులును దగ్గుర రానీయక చెడ్డరక్తమును శుద్ధముచేసి, జీర్ణకైకలిగించి, కాళ్లయెడ, శరీరములయెడ బలహీనతను బోగొట్టి, రక్తపుష్టి, మితిమీరిన బలము, కడుపుబో నానముచేయనున్న విషపురుగులను వాళముచేసి, అధికబలముతో పశువులు ఎద్దులు, గేదెలు, దూడలు ఆకాలమరణము చెందక వ్యాధులు లేక క్షీణముగా పెరిగి ఆరోగ్యముగా నుండును.

పాలనిచ్చు పశువులకు, గేదెలకు, గోసంరక్షణమార్గము పెట్టినయెడల, అవి నూనూలుపాలకన్న నెక్కువపాల నిచ్చును. అపాలు మంచిరుచిగా నుండును. ఈ గోసంరక్షణము నుపయోగించిన పశువులపాలను నిరసాయముగా పసిపిల్లలకు, రోగులకు కూడ వాడవచ్చును. రోగులకు మంచిజీర్ణకైనిచ్చి, రక్తమును శుభ్రపరుచును. పసిపిల్లలకు, మంచియోరోగ్యమునిచ్చును. కాఫీ, టీ వాడుకగలవారు సాధారణముగా ప్రతిదినము కాఫీ, టీ త్రాగుటవలన నాడీహుటము చేకబోయి, అనేక కీడులకు పాలగురు. నాడీదొర్బలముచే దైగ్యమును, ఓషిగయు తగ్గిపోవును. కాఫీయందు నికోటిన్ అను ఒకవిధమును విషముకలదు. మరియు కాఫీ, టీ త్రాగుటవలన నరసులయొక్క పటుత్వము పూర్తిగా తగ్గునటువలెను సహజము లేదు. కాఫీ చాల హానికరము. ఇట్టిపాలను టీ, కాఫీలలో నుపయోగించిన మాంసద్రవ్యము, అజీర్ణము, మలబంధము, బొగొట్టి శుద్ధరక్తము, నరసులకు పటుత్వము నిచ్చి ఉత్సాహము కలిగించుచు, శరీరముపెద్దదిగను లావుగాను ఉండువారలనును, మూత్రవ్యాధి గలవారలనును ఈపాలు సంజీవినింట్టిది. ఈజంతువుల పెరుగు, మజ్జిగ భోంచేయవారలకు ఏవ్యాధులను నుటగాకుండుటయే కాక పూర్ణాయుర్దావంతులగుచు నుట నిశ్చయము. వలయువారు తమగోవులకు గోరక్షణము తెప్పించి పరీక్ష చేయవచ్చును.

గోరక్షణమందిరమున

ప్రతిదినము పశువులకు చికిత్స; పచ్చిక, అవిసెయ్యను, గోరక్షణమార్గము ధర్మమునకు ఇయ్యబడును. ఈధర్మకార్యమునకు ఘన, ధనికవ్యాపారులు తమకైకొలిచి సహాయము చేయవలయునని ప్రార్థించుచున్నారము. చివరములు, చందాలు పంపువారు, ఎం. పా. నాయుడు, గౌరవకార్యకర్త, “శ్రీజంజనేయ గోరక్షణమందిరము” పెరంబూరు బారక్క, మదరాసు” అని వ్రాయవలయును.



ఏజంట్లు కావలెను 41

తలనొప్పి, యికావుయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక ఊణములో పోగొట్టుగల భ్యాతిజేరిన “జామా తైలమునను” సమచిగు మందు తేకేరయు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అణాలు 5 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

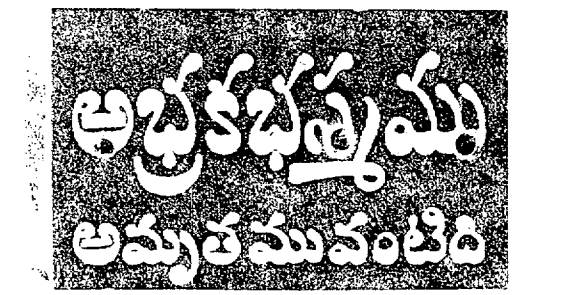
అమర్ చెందు. శోబాచెందు. ఇంగ్లీషుమందులు పలసరకులు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారములు, 63 నెం. వైనస్సనాయునివీధి, మద్రాసు.

మా న ఫోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
గల సులభము! (పోస్టుఖర్చుంపై తేల్చికాను) గుణ భుజిము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్యకాకల డిక్టాటరు దివ్యాన్ముతము. అజీర్ణము, అరదీ, అపులింతలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిహాహము, ఎక్కి-బ్బు, సర్వాంగముల యందు బలహీనము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శరీరము, శ్రేష్ఠ, అక్షులు మొదలగువానియందు గలిగిడి శోషణలకు శోనొట్టి దోహదము నుంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చుచు.
ఈమాత్రలు శోభగావైచివులను పెంబునీ నూన్మును. ఇందు ఆశీక పీచులు చేరినవి. అంజునముగల దోమక నుగులచేతను చిరబాంధుత్వకల యవి శోషనమును. బోగొట్టి వానిగాదిన విషము తెలియనిది.
వినియోగము:— (55)
అయిర్వేద వైద్యనిలయం,
బాన్స్ట విదుమోలు, ఎలగుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

మద్రాసు పంచెములు

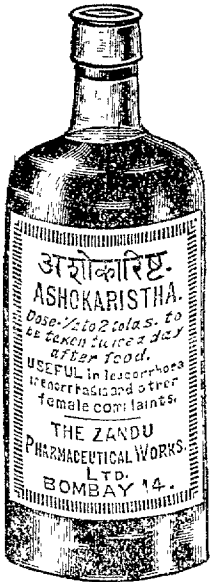
1929-30
సమ్మర్
మీటింగు
రేపు శనివారము
22-2-1930.



ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారచేయబడినది బహు మూత్రమును, వేడిని, దగ్గును, మయము, బోగొట్టును, త్రాత్ర మునందలందు చొక్కెరను మాయముచేయును. శరీరమునకు మంచి వార్ధ్యమునిచ్చి, రక్తశుద్ధినిజేయును. అనుసానవిశేషములచే నన్నివ్యాధుల నుదుర్చును ఆశీక మంది నాడి మెచ్చి యున్నాడు. సంపూర్ణవివరములకు వెంబునే వ్రాయును. 100 మొదలు 300 వరకు పుటములు వేయబడిన రకములుగలవు.
300 పుటములు రు 1-కి రు. 5
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణ)

జాం డూ గారి అశోకారిష్టము

(వై. ప. జ్య. ర. త్నా. వ. లి)



స్త్రీలకు కలిగే అన్ని విధమైన బాధలకు సుపయోగించు గొప్ప టూనిక్-వంటిది ఔషధము. మరన్ని స్త్రీల బహిష్కారములను నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు నొప్పి, యుక్తస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.

దీని సుపయోగించుటచేత గర్భవీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయుగలదు గాన శిశువులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్మూలనగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము నకు వెనుక అడ్డుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold every where
Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర అండు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

సహా ఏజెంట్లు:—నెల్లూరు-డి. ఆరియన్ ఫార్మసీ.

రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాసు అండు కంపెనీ.

తెనాలి-వి. కృష్ణ ఫార్మసీస్టర్సు.

బెజవాడ-శ్రీ చంద్రమూర్తిశర్మ అండు కంపెనీ.

కాకినాడ-లక్ష్మీవారాయణ అండు కంపెనీ.



AMRUTANJANI

THE BEST
INDIAN PAIN BALM

AMRUTANJANI DEPOT

మహాభారత విమర్శన

98-2

గ్రంథకర్త:—పెండ్యల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు

పాండవులు భారతీయులుగాక త్రివిష్టపదేశీయులనియు, కౌరవరాజ్యాధిపతులు కాదనియు, ద్రౌపది పంచభర్తృక కాదనియు, ద్రౌపది వస్త్రాపరణగాధ యసత్వ మనియు శ్రీకృష్ణుడు లోకోత్తరస్వక్తి యనియు ఇంక ననేక విషయములు చేర్చి “మహాభారతచరిత్రము” అను పేరుతో నీ విమర్శగ్రంథము వ్రాయబడినది. ఇందు భారతకాల భరతఖండ పటము ప్రత్యేకముగ అచ్చొత్తించి చేర్చబడినది. అంకమును చదువదగినది. 260 పేజీల ఉద్గ్రంథము. వెల రూ. 1-4-0లు మాత్రమే.

రెడ్డిబ్రదర్సు, రాయవరము తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

జాతక మార్తాండము

రివ భాగము అయ్య పోషాస్తాది. యందు ఏలగ్నమును ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అవిని మంత్రము మేవలగ్నములగాయితు మీనలగ్నము అఖరవరచి యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా జ్ఞోకార్థములతో వహ వ్రాయబడినవి. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం,
105-2 కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

యేజెంట్లు కావలెను.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన స్థలములందు మా దిన, వారపత్రికలకు, భారతికి చందాదారులను చేర్చుటకు, ఆయాస్థలములందు వీటిని చందాదారులకు పంచివెట్టుటకు పలుకుబడి, మంచి యోగ్యత గల ఏజెంట్లు తేటతాళము కావలెను.

చీరాల	బాపట్ల	తాడేపల్లిగూడెము	నర్సారావుపేట
పితాపురము	తుని	ఖరగ్ పూర్	నంద్యాల
చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు	కడప	నందలూరు
కర్నూలు	గుత్తి	బెల్లారి	రైచూరు.
అనంతపూరు	మరి	యితర ముఖ్యస్థలములందును	శ్రీకాకుళం.

నగదు ధరావతు చెల్లించగలవాడమాత్రమే దరఖాస్తులను దిగువ విలాసమునకు పంపవలెను
మేనేజరు: అంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

శుక్లబంధు

అంత దుర్బలమైన పిర్యమును సుఖమునకు బోలుచు, అంత అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. “శుక్లబంధు” కట్టుటలో పేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరంతరము సుఖము కలిగించుటకు దీనిని వినియోగించుటకు వారు. 25 పేజీలు. 2-0-0

చందనాదివటి నెట్టు 4-0-0

నెగవ్యాధులకు దివ్యౌషధం. ఇచ్చాచిచ్చముచాలును. ఆయాఘం

రత్న పురుషలేహ్యము శేరు డబ్బీ 3-0-0

పిర్యవృద్ధికి పేరుపడిన ఔషధము.

17-2 రీపురసుందరి వైద్యశాల,
ఈ ఔషధములు గానము ప్రభుగంగాస్థు, గోదావరిజిల్లా.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం. తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు రియోచుచేయుడములో “ఇండియాలో” నెల్లూరు మొదటివారిని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలిసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు దినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ డ్రాయింగ్ చేయి.

కాశాశ్మత

కా మా మృతి ము 94-

ఈ ఔషధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్రపుచు కొనిన అంత నిస్సారమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారసా ఖ్యము నీయగలదు. 5 దినములలో చూత్రములో గలసిగాని, ముండు వెనుకలగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్లమును దృఢముగా నిలిపివేయును. మధ్యనపుంసకులు, సరములబలము తగ్గినవారు ఈమందునే పైకి పూతగానూడ సుపయోగించిన విక్రీతి శక్తిమంతులు కాగలరు. మియు త్రరములు రహస్యముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంతములుగా గలవు. 20 మాత్రలసీసా రూ. 2-0-0 అద్రమ:—
అమృతాశ్రమము నెం. 1, ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా.

సరస్వతీపవర్చెస్ రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చు పనులు, బైండుపనులు చేయబడును.

కారాగృహనిబంధ నలో మార్పు

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటన

వివరములు

నిన్నటి సంగ్రహ వార్తయొక్క విపులీకరణము

నూతన ఢిల్లీ, ఫిబ్రరి 19:—కారాగృహ నిబంధనల గూర్చిన ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యత్యంత ముఖ్యములగు నిర్ణయము లొక ప్రకటనాపత్రములో వెలుపబడియున్నవి. ఆ ప్రకటన యొక్క ఉద్దేశము పరిపరిచి యున్నది:—

ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించిన చరిత్ర

కారాగృహ నిబంధనలను కొన్ని విషయములలో సవరించుట గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కొంతకాలముగా యాలోచన సలుపుచున్నారు. ఈ ప్రశ్నను గూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వములవారి సలహాకొనబడిన అధికారతరులతో విశేషముగా నీవిషయమును చర్చించి యా ప్రభుత్వములన్నియు తమ యభిప్రాయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలిపియున్నవి. పిమ్మట రాష్ట్ర ప్రతినిధుల సమావేశముకంటే జరుపబడిన భారతరాజసభాసభ్యులలో కొందరితోనూ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విషయమును చర్చించియున్నారు. ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించిన విషయములు కడ కిట్లు మైనవి యనిపించెను. భేదాభిప్రాయములు మిక్కిలిమీకుగా ప్రబలెను. కొందరి యభిప్రాయములో ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగా యేకీభవించుటకావలయుననూ, వానివిలువను వారు గుర్తింపకపోలేదు ముఖ్యవిషయములపై వారిక నిర్ణయమునకు రగిలిరి వాని నిలు పొందు పరచడమయినది. ప్రధానసూత్రముల విషయములో ఇండియా దేశమున దంతటను నొకేవిధానము యాచరణలో నందుటను లక్ష్యముగా గొనియే వారి నిర్ణయములకు రగిలిరి.

మూడు తరగతులు

స్వాయత్తాను నందలి విచారణ మగిసినపిమ్మట శిక్షను పొందినవారు మూడు తరగతుల క్రిందను విభజింపబడుదురు. అవి ఏ, బి., సి.

మొదటి తరగతి

ఏ నిర్బంధితుడైన మొదటి తరగతికి జైలు యువన, యొక్రిందరతులు నొకేరవలయును:—

(1) ఆతడు యొక్క జైలు యందలయును. మరియు, అపరాధముల నొకప్పుడు కలనామ పడినవాడుగా నుండ గూడదు.

(2) తన యంతస్తునుబట్టి, విద్యనుబట్టియు, జీవిత విధానమునుబట్టియు నాలడు యసాధారణమైన జీవితసౌఖ్యముల కలవాటుపడి యుండవలయును.

(3) అతడి క్రింది యపరాధములకు శిక్షింపబడియుండ రాదు:—(అ) క్రూరత, యవినీతి, పేరాశ-వినీతి సంబంధించిన యపరాధములు (ఆ) తీవ్రమైనట్టియు, పూర్వప్రయత్న జనిత మైనట్టియు దౌర్జన్యమును ప్రకటించు యపరాధములు (ఇ) ఆస్తికి సంబంధించిన గొప్ప నేరములు (ఈ) యపరాధము నొస ర్చు యుద్దేశ్యముతోగాని, యపరాధమునొసర్చుటకు పిలుకలి పించు నుద్దేశ్యముతోగాని ప్రేరేపింపబడిన ముఠాపాకీనిబోలు యాయాధములకు కలిగియుండుటకు సంబంధించిన యపరాధములు (ఉ) ప్రేమాలు కథములైన నేరముల నొసర్చునని ప్రోత్సహించుట యపరాధము.

రెండవ తరగతి

తమ యంతస్తును బట్టి, విద్యను బట్టి, జీవిత విధానమును బట్టి సౌఖ్య జీవితమున కలవాటుపడియుండువారి తరగతికి జెందుదురు. ఈతరగతికి నేరములను గావించుటక యలవాటుగా గలవారు కూడా జెందుట కెట్టి యత్యంతరమునులేదు. వీరిని రెండవతరగతిలో జేర్చువిషయములో నీ విధులనున్నటిని నిర్ణయింపుచుండు యధికారికి సంపూర్ణాధికారము జెందును. నిర్బంధితుల యొగ్యతను, వారిపూర్వచరిత్రను నీయధికారులు పాటింపవలసి యుండును. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు వీరినిర్ణయమును బలపరుపవచ్చును, లేక సవరింపవచ్చును

మూడవ తరగతి

పై రెండుతరగతులకు జెందనివారు, మూడవ ('సి') తరగతికి జెందదు.

నిర్ణయాధికారులు

ప్రాకోర్టు స్వాయత్తానులను, నెవన్యుజడ్జీలను, జిల్లా మేజిస్ట్రేటులను, రాజధాని మేజిస్ట్రేటులను, డిప్యూటీ కలెక్టరులను, మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటులను నిర్ణయాధికారులు.

(ఆఖరు యన్వోగ్యును తిరుగును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ద్వారానే తమయధికారమును వినియోగింపవలసియుండును.) తమచే విచారించబడిన నిందితుల విషయములోనూ, యితరుల యెడలను కూడా పైయధికారులకు తరగతి నిర్ణయాధికారము గలదు. ఏ. బి. (ఒకటి, రెండు) తరగతులకంద నిర్బంధితులను విభజింపవలసి వచ్చినపుడు, జిల్లా మేజిస్ట్రేటులు స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి ముందుగా నిర్ణయమును బలపరుచును. ఈనిర్ణయము వారామోదించవచ్చును: లేక, వానిలో మార్పునైనను గావించవచ్చును.

మొదటి రెండుతరగతుల వారియొక్కయు

హక్కులు.

ఇండియా ప్రభుత్వము నిర్ణయములగూర్చి యనివరణ ప్రకటించబడియున్న జోక్యములనుబట్టి చూడగా, వానివిషయమే యహాముఖ్యముగా ప్రబలియుండుట విశేషము గును. "ఏ" (మొదటి) క్లాసునకుజెందిన నిర్బంధితుల కందరికి యాతరగతికి నిర్ణయింపబడిన హక్కులుచెందునని యెల్లరును గుర్తింపవలయును. కేవలము 2-కానొక జాతికిచెందినంత మాత్రముననే నేరికిని యధికముగా నూతనహక్కులు లభింపజాలవు. ప్రస్తుతము "స్పెషల్ క్లాసు" (ప్రత్యేకతరగతి) నిర్బంధితులకు లభించుచున్న వసతులన్నియు యానూతన 'ఏ' క్లాసు నిర్బంధితులకును జెందగలవు. అవి యెవ్వియన, ప్రత్యేకముగాగదులు, అపరమైనంతయుట్టుకుమేజాలు, కుప్పలుమొదలగునవి. ఇతరులతో కలిసిపెరిగి తిరుగుట కుచితమైనంతయుట్టుకు యవకాశము, వ్యాయామావకాశము, పారిశుధ్యపు పేర్పాటులు స్నాన సౌకర్యము మొదలగునవి.

ఇతర నిర్ణయములు

ఇతర విషయములలో నీ క్రిందిర్ణయములు గావించబడినవి.

(1) ఆహారము:— మూడవతరగతి నిర్బంధితుల కొసగబడు సాధారణరకపు కారాగృహయాహారము కన్నా, మొదటి రెండుతరగతులవారి కొసగబడు ఆహారము శ్రేష్ఠమై యుండును. ఒకఖయిడికి యంత ఖరీదుగల యాహారము లభింపగలదని నియమము మొందుండును. ఈమొత్తమునకు పైగా ఖరీదులేని యెట్టి యాహారమైనను వారికొసగబడవచ్చును. మొదటిరెండుతరగతులవారి కొసగబడు శ్రేష్ఠాహారమున కగువ్యయమును ప్రభుత్వమువారే భరింపవలయును. ప్రస్తుతము "స్పెషల్" క్లాసునకు జెందిన నిర్బంధితులు తమఖర్చుపైన యాహారమును తెప్పించుకొనగలిగియున్నారు. ఈహక్కు మొదటితరగతి నిర్బంధితుల కిక మరచను జెందగలదు.

వస్త్రములు:— ప్రస్తుతము 'స్పెషల్' తరగతి నిర్బంధితులకు వారిస్వంతవస్త్రములను భరించుటకెట్టి స్వాతంత్ర్యమొసంగబడియున్నదో యట్టిస్వాతంత్ర్యమే మొదటితరగతి నిర్బంధితుల కికమొసంగుచుండును. ప్రభుత్వమువారి ఖర్చుపైననే వారు వస్త్రములను పొందగోరునో, రెండవతరగతి వారి కొసగబడు బట్టలే వారికిని యొసంగబడును. మూడవతరగతి నిర్బంధితుల కొసగబడుబట్టలే దిడుకులకన్నా, రెండవతరగతివారి కొసగబడు దుస్తులు సుంచితై, కొన్నివిధముల వారుస్తులను బోలకయుండును

(2) నివాసపుపేర్పాటు:— మొదటి రెండుతరగతుల వారికిని ప్రత్యేకముగా నొకకారాగృహమును ప్రతిరాష్ట్రములోనూ గలిగియుండుట మంచిది. రాష్ట్రప్రభుత్వములవారికిందుకు కావలసినదను వెంటనే చేతిలోలేకపోయినను, యట్టి కారాగృహము నెన్నడో యొకవాడు నిర్మించుటయే వారు లక్ష్యముగా గొనియుండవలయును. ఈలోగా వాప్రభుత్వములవారు తమతమ రాష్ట్రములలో నన్న కారాగృహవసతులను పరిశీలి, ప్రత్యేక నివాసపుపేర్పాట్లను గావించుటయేగాక, తమకేక్కి తగినట్లుగా యాప్రకటనలో నూచింపబడిన యుద్దేశ్యముల నెరవేర్చుటకు యత్నింపవలయును. మొదటిరెండుతరగతులకు జెందిన నిర్బంధితులకుని ప్రత్యేకయన్వోగ్యునగుత్యవసరము. స్థానిక ప్రభుత్వములవారు సాధ్యమైనంతతరగతిలో నీవిషయమునకు సంబంధించిన యెర్పాట్లను గావించవలయునని భారతప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము.

(3) కారాగృహములో నిర్బంధితుల కొసగబడు పనులు:— ఇదివరకే నూచింపబడిన ముఖ్యముత్రము ప్రకారము, మొదటిరెండు తరగతులకు జెందిన నిర్బంధితులకు కారాగృహపుపనుల నిమిత్తము వారి శరీరదార్జన్యమున, పూర్వజీవిత విధానమున, పూర్వచరిత్రను ఆలోచించుట యత్నింప ముఖ్యమని తిరుగా నడుపుచున్నాము.

(4) మానసిక పరీక్షను పనులు:— విద్యాధికులయినట్టి నిర్బంధితులకు స్వాయత్తమైనంతయుట్టుకు వారి మానసిక పరీక్షను నలయు పనులకు నొసంగవలయునను సూత్రమునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యోగ్యత నెనక.

తమ తమ రాష్ట్రములందలి కారాగృహ గ్రంథాలయములను పరిశీలి, అవి బాగుగాలేకున్న వానిని అభివృద్ధిపరచ

గలందులకు రాష్ట్రప్రభుత్వములవారు శోరబడెదరు. అసలు గ్రంథాలయములే లేనిచోట్ల వానిని స్థాపించుటకును వారు శోరబడెదరు. కారాగృహాధికారి యనునతిమీద, చదువు నేర్చియున్న నిర్బంధితులు పైనుండి పుస్తకములను, మాసపత్రిక లాదిగాగల పత్రికలను చెప్పించుకొనవచ్చును.

ప్రస్తుతము స్పెషల్ క్లాసు నిర్బంధితు లేమరతుల మీద పైతే వార్తాపత్రికలను పొందుచున్నారో నామరతులమీదనే మొదటితరగతి నిర్బంధితులకును యికమందు వార్తాపత్రికలు లభింపగలవు (అనగా, స్థానిక ప్రభుత్వమువారి యనుమతిమీద, కొన్ని పరిస్థితుల క్రిందమాత్రమే) చదువు నేర్చిన యితర నిర్బంధితులకు కారాగృహమునందే ప్రకటించబడు వార్తాపత్రికలు (అట్టిపనులందీనట్లయిన) లభింపగలవు. స్థానిక ప్రభుత్వముల వారిట్టి వార్తాపత్రికలను ప్రకటించ జాలకపోయిన, మొదటిరెండు తరగతులవారికి స్థానిక ప్రభుత్వముల వారి యనుమతిమీద వారి కిష్టపడు వార్తాపత్రికల ప్రతులను కొన్నింటి నొసంగవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించి యున్నారు.

(7) ఉత్తరప్రశ్చుత్తరములు బాధుమిత్ర సందర్శనము:— మొదటి రెండుతరగతులకు జెందిన నిర్బంధితులు పక్షమున కొక తూరి జాబుకు వ్రాయవచ్చును. గ్రహింపవచ్చును. నెలకొక తూరి వారు బంధుమిత్రులను (కారాగృహముననే) సందర్శింపగల్గుదురు. ప్రస్తుతము వారు బంధు మిత్రులను జెయిలు కాసనము ప్రకార మెన్నియో రోజులకు గాని చూడగలిగి యుండుట లేదు.

మర

పైన నూచించిన సందర్శన సంగర్భమున జరిగెడి సంభాషణగూర్చిగాని, నిర్బంధితుల వద్దనుండిచ్చెడి జాబులనుగూర్చిగాని యెట్టి ప్రకటనయొకము గావించబడిన వైహక్కులు నిర్బంధితులకు ముందు చెందకపోవచ్చును; లేక యసంపూర్తిగనే లభింపవచ్చును.

విచారణ కాలమున నిందితుల కొసంగవలసిన

వసతులు

తమ యంతస్తును బట్టియు, విద్యనుబట్టియు, జీవిత విధానమును బట్టియు ఉన్నత జీవితమున కలవాటుపడియున్న నిందితులకు (వారి విచారణ జరుగుచున్నపుడు) ప్రత్యేక వసతుల నేర్పరచుట యుచితమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరు. కావున, నిందితులపై గొనిరాబడుచుభియోగములో విచారణజరుగుచున్నపుడు, వారి పూర్వజీవిత సౌకర్యములనుబట్టి వారినిరెండు తరగతులుగా విభజించుటజరుగను. విచారణాధికారియే యొకానొక నిందితుడే తరగతికి జెండవలసినది నిర్ణయించును. కాని, యాతనినిర్ణయము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు యంగీకారమును బడయవలయును.

శిక్షింపబడిన నిర్బంధితులలో మొదటిరెండుతరగతులవారికి యొసంగబడు యాహారముపై రెండుతరగతులలో మొదటి తరగతివారి కొసగబడును. రెండవతరగతివారికి "సి" క్లాసు (మూడవతరగతి) నిర్బంధితుల యాహార మొసంగబడును. నిందితులకు నిర్బంధితులు పైయాహారమున కదనముగా ప్రస్తుతనిబంధనలనుసరించి జెయిలు అధికారులద్వారా పైయాహారమును చెప్పించుకొనవచ్చును. శిక్షింపబడిన (అండర్ బ్రయిట్) నిర్బంధితులు తమస్వంతదుస్తులను దాల్చవచ్చును.

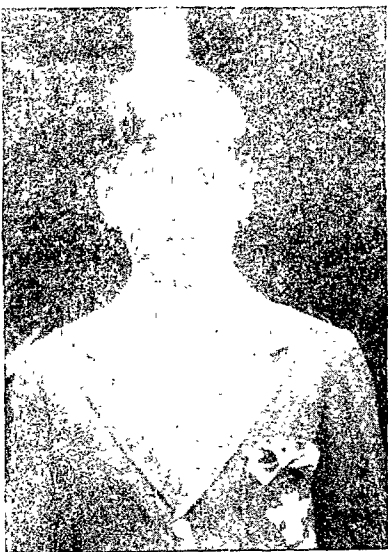
చీదలగు నిర్బంధితులు.

శిక్షింపబడిన నిర్బంధితులకు చాలినంతవస్త్రములు లేకున్నను వానినిచెప్పించుకొనుటకు వారికేక్కిలేకున్నను, కారాగృహాధికారి లే వారికి కారాగృహ దుస్తులను కాక యితర దుస్తుల నొసంగవలయునని కొందరు నూచించియున్నారు. ఈ నూచనను స్థానిక ప్రభుత్వములవారు పరిగ్రహింపవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

విశాలభావమును కనబరుపవలయును

ప్రస్తుతము ఆచరణలోనున్న కారాగృహ నిబంధనలకు విశాలభావముతో వ్యాఖ్యానము గావించుచు, ఈప్రకటనలో నూచింపబడిన మార్పులను గావించి కారాగృహములో ప్రస్తుతముకన్న మంచిగులను మొదలగువాని నేర్పరచునో, ఈ దర్శాపునకు ఫలితముగా నవసరమని లేతని నిర్ణయించుటయందలి యభిప్రాయ సాధ్యము కాగలదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము. కావున, కారాగృహములలో నింకను నివాసయోగ్యముగు సలమును పొచ్చించుటకు యత్నించుటయేగాక స్థానిక ప్రభుత్వములవారిప్పటికీ తమకారాగృహములలో నుండెడి సాధనసంపత్తిని పూర్తిగా వినియోగించుకొనెదరని ప్రభుత్వమువారి యాశయము. ఇదివరకెన్నడును కారాగృహములో నిర్బంధింపబడియుండని నిర్బంధితులను గొప్పనేరముల నొసరించు నటువంటియు, నేరములొసరించుట కలవాటుపడి యుండినటువంటియు నిర్బంధితులనుండి విడదీయవలయుననియెడి యభిప్రాయమును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి చాలామంది తెలిసి యున్నారు. ఇప్పటికీ ఇటుల గావించబడుచున్నది గాన, దీని విషయమై క్రొత్తయుత్తరవులను జారీచేయ నవసరము లేదని వారి యభిప్రాయము.

మిలిటరీ కళాశాల విద్యార్థులు



(1)



(2)



(3)



(4)

దేశవారాధనలో నున్న మిలిటరీ కళాశాలయందు విద్య నభ్యసించుటకు మదరాసునుండి నల్లరు గొప్ప కుటుంబములవారు ఎంచబడిరి. వీరు 18-వ తేదీని బయలుదేరిరి. పిదప ఇంగ్లాండులో సైనికవిద్యను పొందెదరు.

1. రామస్వామిగారు—గాకేజి కంపెనీ యజమాని సి. రాజంగారి కుమారుడు. 2. పంచరత్నంగారు—విశ్వనాథయ్యగారి కుమారుడు (తిరుచినాపల్లి). 3. ప్రకాశరావుగారు—ఎం. వెంకట్రామానుజులు (కేటయోధుడు) గారి కుమారుడు. 4. కె. కె. పాలకుగారు—ప్రొఫెసరు కాండెతుగారి కుమారులు. సర్ కేంకరన్నయ్యగారి కుమారుడు.

ఈ ప్రకటనలో నూచింపబడిన నూత్రముల ప్రకారము తమ జెయిలుకాసనముల సమించి, యాకాసనమునందలి 60 పెక్కును ప్రకారము అవసరమయిన నూత్రనిబంధనల గల్పింప వలయు నని రాష్ట్రప్రభుత్వములవారికి నూచించు చున్నాము. అట్టిమార్పులు గావించబడుటకు మునుపే యీ ప్రకటనలో నూచింపబడిన మార్పులను సాధ్యమైనంత మట్టుకు వెంటనే యాచరణలో పెట్టగలదులని రాష్ట్రప్రభుత్వములవారిని కోరు చున్నాము. (అ. వె.)



నా వలి ఖానుగారు

ఇంగ్లాండులో అసంగన ప్రతినిధిగ నున్న నాదిగవారి సోదరుడు.

వితంతువు కావలెను

ఈ మధ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లోయందు రెండు మూడు వితంతు వాహులు వేదవోదితమార్గమున జరుపబడినట్లు ప్రచురింపబడి యె. వాటిని చదివినప్పుడు మనకు లెంతయు సంతసించిరి. ఇంత వరకును అట్టి వివాహములు బ్రాహ్మచర్యములందు మాత్ర మే జరుగుచుండుటచే వర్ణరైత్యముల జాతి అనేకలు వాటిని అవలంబించుటకు వెనుక జేయుట తటస్థించుచున్నది. ఇప్పటి కైనను బ్రహ్మచర్య బంకునల్లి మల్లయ్య శాస్త్రిగారివంటివారు ధైర్యముతో ముందంజవేయుట దేశభక్తియనుకూల పనులు లు సందియములేదు.

నా వియ్యము 45 సంవత్సరములు, గవర్న మెంటు జీత ము రూ. 45. ఇతరాదాయము సంవత్సరం 1-కి రూ. 300 2 మాసములకితం భార్యవియోగం తటస్థించినది. రూ. 1000 కు నాజీవితము భీమాచేయించియున్నాను. మంచి ఆరోగ్యదశ లో నున్నాను. ఆరువేలనియోగిశాఖ, శ్రీవత్సనగోత్రము, 25-30 సంవత్సరముల మధ్యవయస్సు గల వితంతువివాహమునకు కావలె ను. వేదవోదితమార్గమున జరుపుటకు ఎవరైనను పూనుకొనిన నే వివాహమాడ ఇచ్చగలను. వధువు బాలవితంతువై యున్న మంచిది.

తాదేవల్లి సూర్యనారాయణమూర్తి.

భీమవరం కాంగ్రెసు సంఘము

వి 28-2-30 ఆదివారంపగలు 1-30 గంటలకు భీమవరం లో, ఆంధ్రయన్నాశ్రమ యేజెన్నీ ఆఫీసులో, తాలూకా కాం గ్రెసు సంఘసమావేశము జరుగును.

విషయములు:—1. తాలూకాసంఘము నేర్పాటుచేయుట.

2. తాలూకాసభ నేర్పాటుచేయుట.

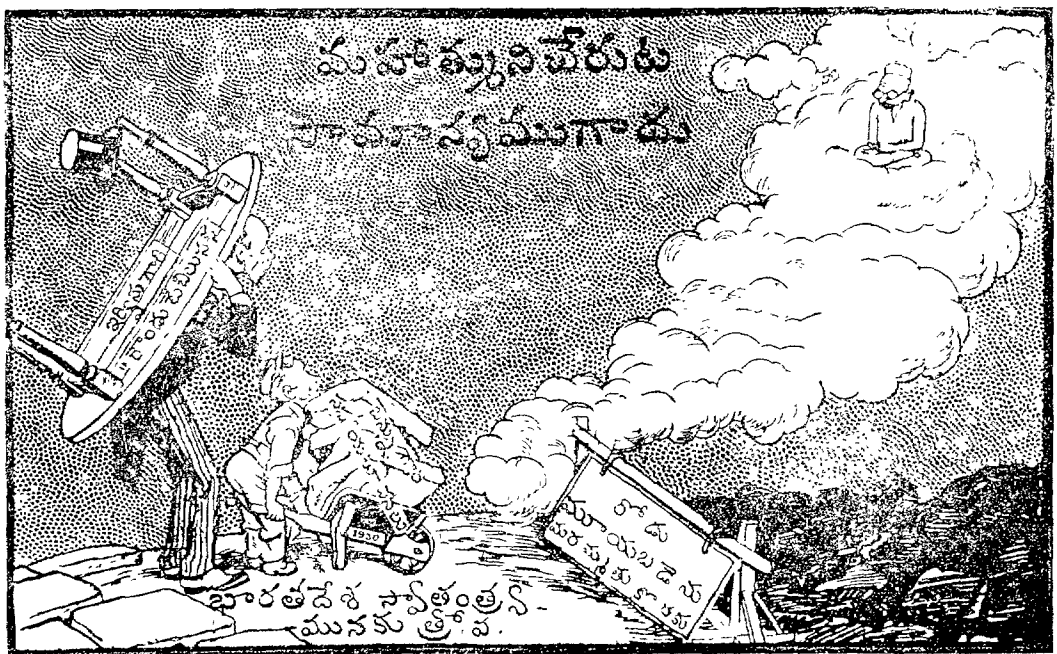
3. కాంగ్రెసుసాదేశము ననుసరించి పెట్టుటకు తగునేర్పా టు చేయుట.

అట్టి సూర్యనారాయణమూర్తి.



మదరాసులో కిరీమాసెంట్రలు ప్రారంభోత్సవమును గౌ. సర్. ఎం. క్రిష్ణన్నయ్యగారు జరిపిరి.

(వె. భా. వి.)



(లండను ఈ వెనింగు స్టాండ్డు ప్రతికనుండి)

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు }
సందుక్యాలికోదైందు ఛెదర్ వైటు కాగితములు }
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేధి, మద్రాసు.

ధర రు 2 8
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
7, తంబు శెట్టిపేధి, మద్రాసు.